

În cadrul vizitei de lucru în județul Cluj

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU și TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU au participat la deschiderea noului an de învățămînt

„Învățați, învățați și
iar învățați! Nu prege-
tați pentru a vă însuși
cele mai noi cuceriri
ale științei, ale cunoaș-
terii umane din toate
domeniile de activitate!”

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au continuat rodnicul dialog cu oamenii muncii în județul Mureș

Comentariul în pagina 4

Școala — izvorul tinereții fără bătrînețe

În această toamnă de aur, orașul de pe Someș, veche și strălucită cetate a învățămîntului din România, a avut marea cinste și bucurie ca, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, a altor conducători de partid și de stat, să devină gazda festivităților de deschidere a noului an de învățămînt. Magistrala cuvîntare, rostită cu acest prilej de secretarul general al partidului, este și va rămîne pentru toți dascălii și tineretul studios, pentru toți oamenii muncii din țara noastră prima și cea mai importantă filă din cărțile de învățatură ce se vor afla pe băncile, în amfiteatrele și laboratoarele școlilor și universităților din întreaga țară. Ea aduce, deopotrivă, o dată mai mult, dovada expresă a grijii și dragostei părintești

Prof. dr. IOAN DRĂGAN ■
rectorul Institutului politehnic
Cluj-Napoca

(Continuare în pag. 2)

Nobila misiune a școlii

Potrivit practicii conducătorului partidului și statului nostru de a inaugura anul de învățămînt în diferite centre de învățămînt, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a participat, în cadrul unei vizite de lucru în județul Cluj, la deschiderea anului de învățămînt 1987/1988. Deschiderea noului an de învățămînt are loc în climatul rodnic creat de al III-lea Congres al Educației Politice și Culturii Socialiste și în atmosfera de însuflețită mobilizare a întregului nostru popor pentru întîmpinarea cu noi și mari succese a Conferinței Naționale a partidului și a celei de-a 40-a aniversări a proclamării Republicii.

Se știe că în strategia dezvoltării, a amplului proces de edificare a societății socialiste multilaterale

ION DUMBRĂVĂ ■

(Continuare în pag. 3)

MODERNIZAREA

Reportaje despre succesele obținute în prima etapă de înlăptuire a programului de modernizare

Pagina 5

*Curajoși într-o clipă,
exemplari într-o viață*

În procesul muncii pline de abnegație, semenii noștri conturează trăsăturile omului nou

Paginile 6 și 7

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU în vizita de lucru în județul Cluj, au participat

Vizita de lucru pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, a făcut-o la începutul săptămânii în unități industriale, agricole și de învățământ din județul Cluj a prilejuit o analiză cuprinzătoare a modului cum au fost realizate sarcinile de plan pe perioada care a trecut din acest an, stabilindu-se la fața locului măsurile care se impun pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a prevederilor pe 1987 și pe întregul cincinal, a obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român. Au fost examinate, totodată, rezultatele dobândite în cadrul procesului instructiv-educativ și direcțiile principale de acțiune în vederea crește-

rii calității acestuia, intensificării muncii de formare a unor specialiști cu înaltă pregătire profesională, constructori ai socialismului și comunismului. Pe itinerarul vizitei de lucru s-au aflat: Combinatul Metalurgic din Cimpia Turzii, Stațiunea de Cercetări Agricole din Turda, Expoziția Realizărilor Agriculturii județului Cluj, Combinatul de Fibre, Celuloză și Hirtie Dej, Cooperativa Agricolă de Producție Apahida, Combinatul de Utilaj Greu din Cluj-Napoca, Facultatea de Mecanică de la Institutul Politehnic din Cluj-Napoca, Întreprinderea „Unirea” și Întreprinderea de Electronică Industrială și de Automatizare din același oraș.

În cadrul întâlnirii cu membrii biroului, Comitetului județean Cluj al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu a relevat că județul Cluj, pentru ca-

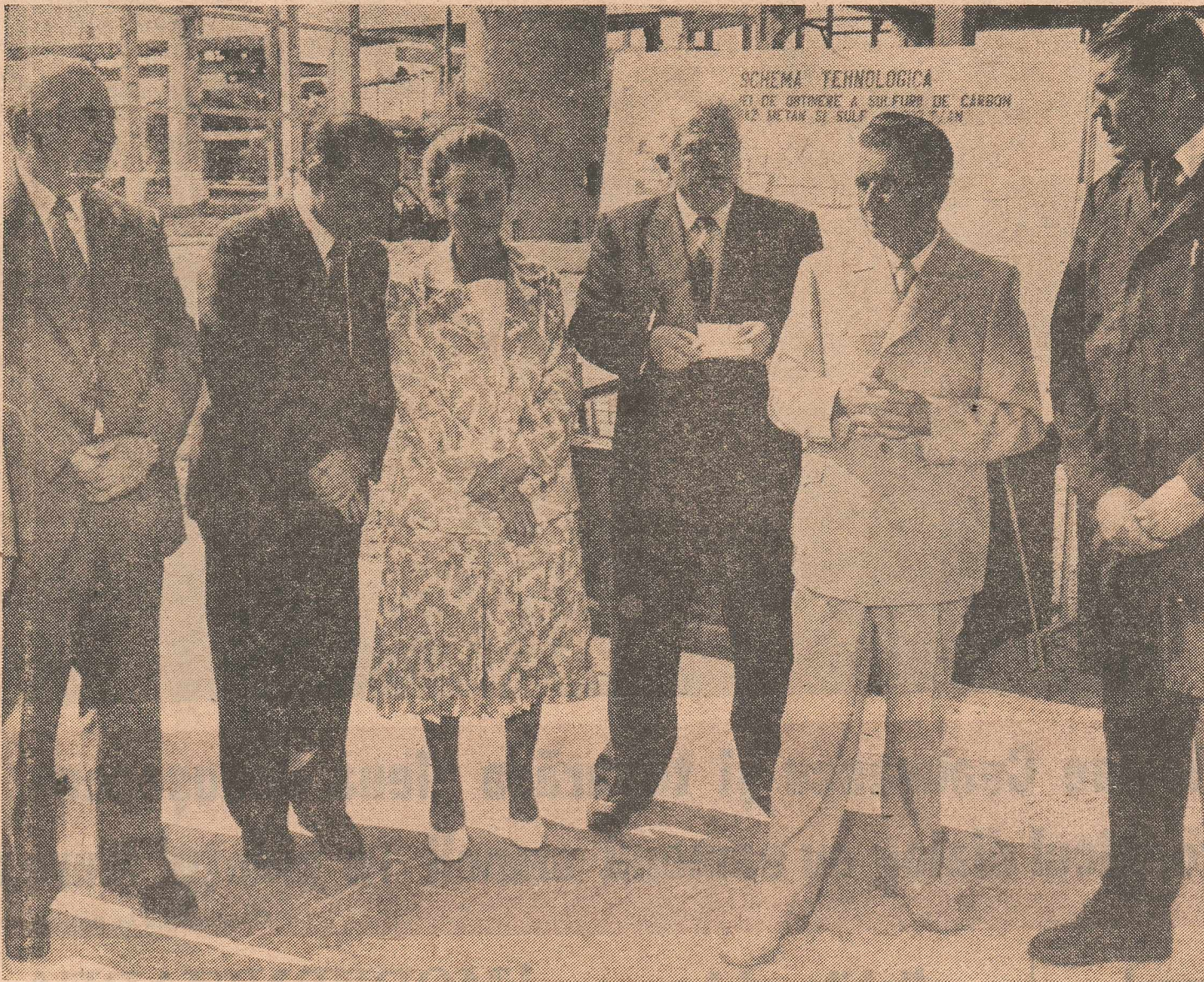
re a fost alocat un volum important de investiții, are în prezent o puternică bază materială, în industrie și agricultură, deținând o pondere importantă în economia țării. Aceasta impune, a arătat secretarul general al partidului, o mai bună folosire a fondurilor fixe, astfel încât pe spațiile existente, printr-o organizare mai judicioasă a muncii, să se obțină o importantă creștere a producției. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut să se ia măsuri ferme în vederea înlăturării neajunsurilor și desfășurării întregii activități la un nivel calitativ superior, în vederea recuperării restanțelor și înlăturării tuturor indicatorilor planului pe luna septembrie, pe semestrul doi și pe întregul an. S-a relevat că în centrul preocupărilor trebuie să se situeze

în continuare realizarea producției de export, asigurându-se realizarea acesteia cu prioritate și în cele mai bune condiții. Conducătorul partidului și statului a insistat asupra necesității de a se acționa cu hotărâre pentru reducerea cheltuielilor de producție, pentru încadrarea în normele de consum aprobate și recuperarea depășirilor, pentru realizarea unor produse de înaltă calitate și ridicat nivel tehnic, pentru creșterea mai accentuată a productivității muncii. Referindu-se la unele aspecte din agricultura județului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut ca în următorul an în județul Cluj să se producă o adevărată revoluție în agricultură, asigurându-se o creștere considerabilă a producției vegetale și animale.

La marea adunare populară

din municipiul Cluj-Napoca a fost elogiată contribuția hotărâtoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu la făurirea României socialiste moderne. A fost exprimată, totodată, deplina adevărată a locuitorilor județului Cluj la politica internă și externă a partidului și statului, făurită și promovată cu consecvență de președintele Nicolae Ceaușescu. S-a arătat că oamenii muncii din județul Cluj susțin din adânc inimă noile inițiative românești ca la sesiunea Adunării Generale a O.N.U. care tocmai a început, România să propună ca Națiunile Unite să adreseze un apel la intensificarea eforturilor și acțiunilor tuturor statelor în vederea soluționării constructive a marilor probleme ale vieții internaționale

ION CODRU ■

■ Acest an să marcheze un moment important în perfecționare și dezvoltarea învățămîntului din patria noastră, în concordanță cu hotărârile Congresului al XIII-lea al partidului, cu rolul tot mai important pe care-l au știința, învățămîntul, cultura ca factori hotărâtori în făurirea socialismului și comunismului, în dezvoltarea generală a patriei noastre!

■ În realizarea planurilor pe acest cincinal, știința și învățămîntul să aibă un rol mult mai important, să asigure ridicarea generală a nivelului științific al patriei noastre!

■ Să facem totul pentru însușirea în cele mai bune condiții a celor mai noi cuceriri ale științei și să acționăm pentru a contribui la dezvoltarea și descoperirea de noi și noi taine ale vieții și naturii din toate domeniile de activitate!

Școala — izvorul tinereții fără bătrînețe

(Urmare din pag. 1)

pe care marele fiu al poporului nostru o acordă înarmării tinerei generații cu cele mai noi cuceriri ale cunoașterii umane, creării unor minunate condiții de viață și studiu tinereții din România.

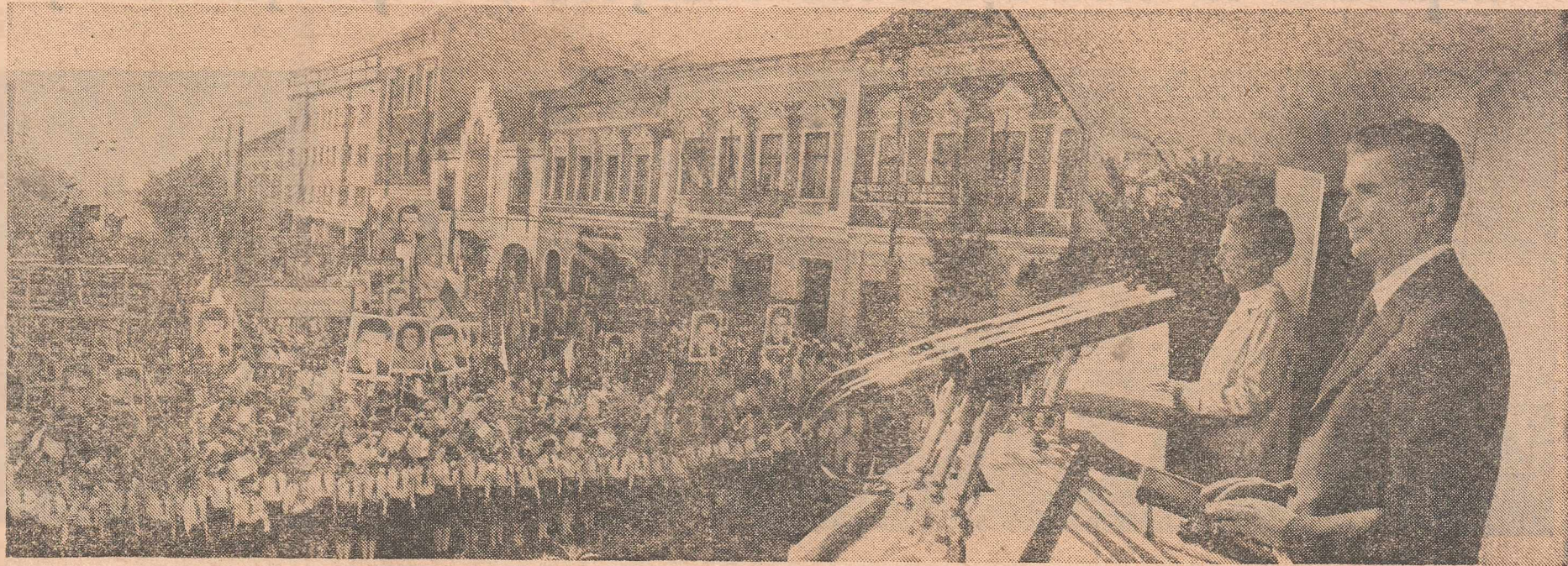
Implicat organic în desfășurarea fără precedent a tuturor energiilor societății noastre, învățămîntul a cunoscut, îndeosebi după Congresul al IX-lea al partidului, transformări fundamentale și o mai precisă situare în ansamblul structurilor sociale și politice. Legat nemijlocit de cercetare și producție, beneficiind în acest scop de baze materiale ce îi permit să rezolve optimal problemele dificile și de

stringentă actualitate — învățămîntul de toate gradele s-a afirmat în ultimele două decenii prin marea sa deschidere spre cunoaștere și progres, prin contribuția sa nemijlocită la îmbogățirea patrimoniului științific și cultural, la implementarea unor soluții moderne în activitatea practică de zi cu zi. Cîtă emoție și legitimă mîndrie ne-au produs aprecierile făcute de președintele României în legătură cu munca de cercetare desfășurată chiar aici la Cluj-Napoca de către elevii, studenții și dascălii municipiului. Un exemplu între altele că noua școală nu mai constituie doar un for academic de însușire și dezbateră a cunoștințelor teoretice, ci un organism viu, dinamic, legat în permanentă de viață, de nevoile economiei, de năzuințele și comandamentele pentru viitor. Munca și efortul creator trebuie să reprezinte, de altfel, cadrul întregului proces educativ. Numai în felul acesta, omul reprezintă un produs social cu o înaltă poziție morală, a cărui profundă responsabilitate provine din implicarea sa directă în realitățile vieții sociale, numai astfel are conștiința că participă la ridicarea nivelului de bunăstare și civilizație. Învățămîntul are tocmai de aceea datoria — așa cum a ținut să

sublinieze tovarășul Nicolae Ceaușescu și la recentul Congres al educației politice și culturii socialiste — să asigure tinereții o pregătire temeinică, cu larg orizont de cunoștințe științifice, tehnice și culturale, pe baza a tot ce este mai înaintat în cunoașterea umană, lui îi revine deopotrivă misiunea de a-i învăța pe tineri să prețuiască munca și disciplina, de a-i face să înțeleagă că munca este cîmpul cel mai fertil de împlinire a personalității umane. Numai în acest larg context, omul devine subiect în marele asalt al necunoscutului, numai pe această cale ofensiva cunoașterii se bazează pe colective larg aduse în starea tensiunii creatoare.

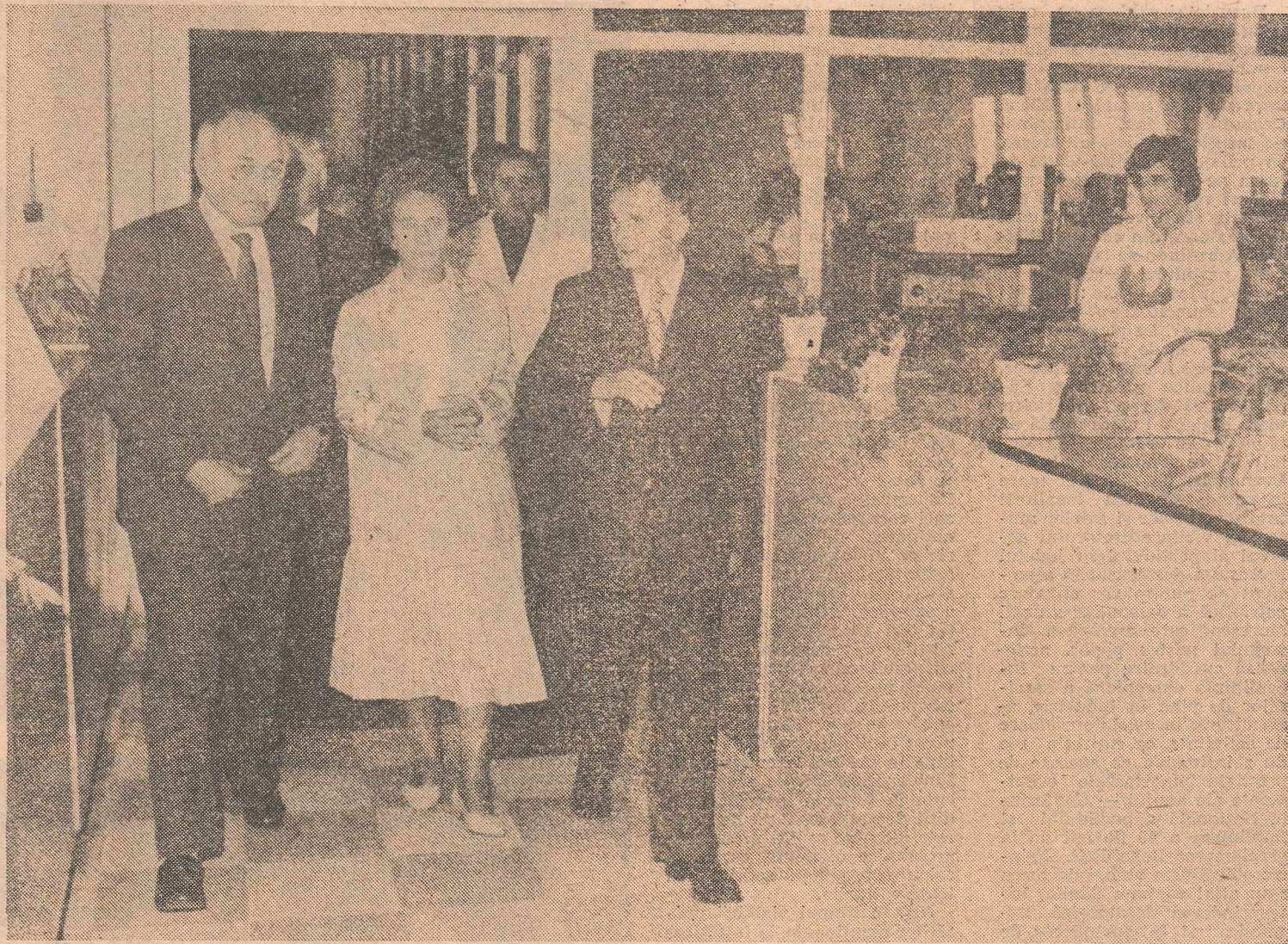
Să prețuim cum se cuvine condițiile de muncă și viață puse la dispoziția învățămîntului de toate gradele de către partidul și statul nostru, să așezăm la temelie procesului instructiv-educativ dorința noastră nestrămutată de a face din România socialistă o țară cum nu e alta în lume, să dăm, prin armele științei și culturii, o nouă strălucire uriașului tezaur de valori acumulate de veacuri de către harnicul nostru popor. Să fim la înălțimea acestor mari deziderate, stimați și dragi dascăli, elevi și studenți!

ȘI TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU la deschiderea noului an de învățămînt

■ Să dezvoltăm puternic cunoștințele generale despre societate și lume, să pornim de la faptul că făurirea socialismului și comunismului cere oameni cu o înaltă conștiință revoluționară, cu temeinice cunoștințe profesionale, tehnice, științifice din toate domeniile !

■ Mă adresez cadrelor didactice din întregul învățămînt : aveți o nobilă misiune — cea mai nobilă misiune posibilă, aceea de a forma oameni, conștiința oamenilor, viitori cetățeni și constructori ai socialismului, viitorul patriei noastre. Faceți totul pentru a răspunde acestei înalte misiuni nobile de făuritori ai conștiinței revoluționare !

Nobila misiune a școlii

(Urmare din pagina 1)

dezvoltate și înaintare a României spre comunism, partidul, secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, conferă învățămîntului un rol de primă mărime, ca unul din factorii esențiali de transformare revoluționară a țării. Realizarea obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului, trecerea României la stadiul de țară mediu dezvoltată implică în chip legic formarea multilaterală a tinerei generații, perfecționarea constantă a pregătirii întregului popor, creșterea competenței profesionale, științifice, lărgirea orizontului de cultură generală, dezvoltarea conștiinței socialiste. O contribuție esențială la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului o au măsurile adoptate de Consiliul Național al Științei și Învățămîntului, sub conducerea tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, măsuri ce vizează pregătirea tineretului în profil larg, creșterea rolului disciplinelor

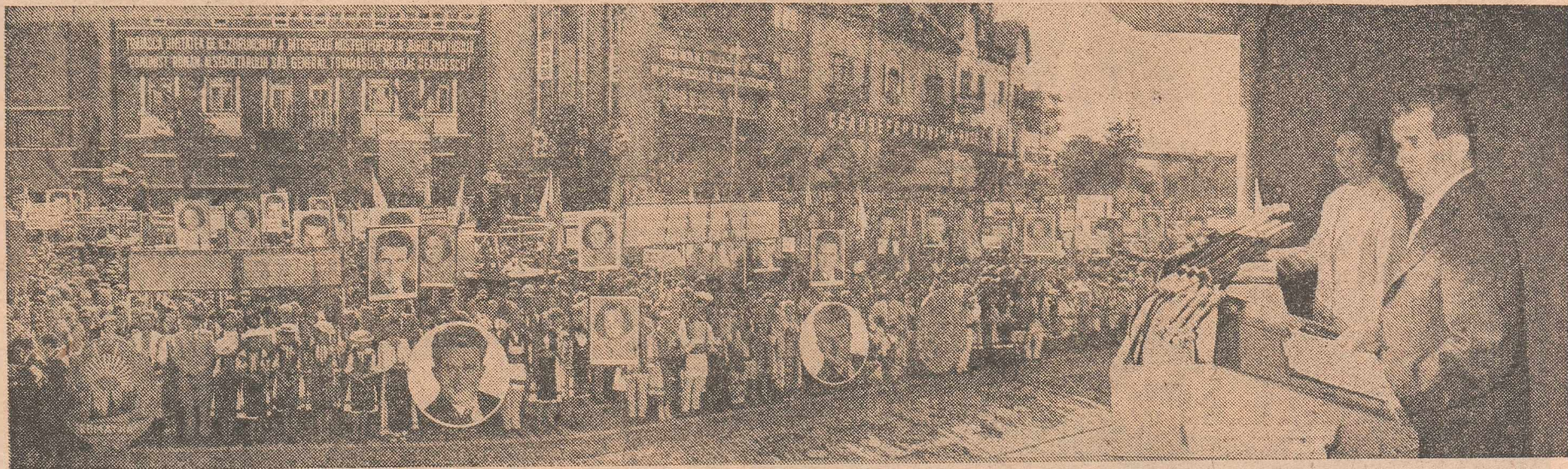
fundamentale în pregătirea profesională, intensificarea programelor de policalificare și alte probleme.

În cuvîntarea rostită la marea adunare populară din municipiul Cluj-Napoca, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat din nou importanța legării mai strînse a învățămîntului cu cercetarea, cu producția. Apreciind că problema ridicării nivelului tehnic, perfecționarea cercetării științifice și învățămîntului au devenit o cauză generală a tuturor oamenilor muncii din învățămînt, din cercetare din întreaga țară, secretarul general al partidului a adresat atît felicitări pentru rezultatele obținute cît și urarea de a-și uni mai puternic forțele, de a întări mai puternic legătura dintre știință, învățămînt și producție, în vederea înlăptuirii programelor de dezvoltare a științei, a învățămîntului și culturii, astfel încît, la realizarea planurilor pe acest cincinal, știința și învățămîntul să aibă un rol mult mai important, să asigure ridicarea generală a nivelului științific al patriei noastre. După ce a relevat necesitatea de a face totul pentru însușirea în cele mai bune condiții a celor mai noi cuceriri ale științei, pentru a descoperi noi și noi taine ale

naturii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus : „Mă adresez studenților și elevilor din întregul nostru învățămînt cu chemarea : Învățați, învățați și iar învățați ! Nu pregețați pentru a vă însuși cele mai noi cuceriri ale științei, ale cunoașterii umane din toate domeniile de activitate. Mă adresez cadrelor didactice din întregul învățămînt : Aveți o misiune nobilă, cea mai nobilă misiune posibilă, aceea de a forma oameni, conștiința oamenilor, viitori cetățeni și constructori ai socialismului, viitorul patriei noastre. Faceți totul pentru a răspunde acestei înalte misiuni nobile de făuritori ai conștiinței revoluționare !”.

Fără îndoială că, răspunzînd chemărilor și îndemnurilor secretarului general al partidului, elevii și studenții României vor depune toate eforturile pentru a-și însuși cele mai noi cunoștințe ale științei și tehnicii, ale culturii universale, de a se forma ca specialiști și muncitori cu înaltă calificare, și totodată ca oameni cu înaltă conștiință socialistă, animați de spirit patriotic, de dragoste de muncă, de adevăr și dreptate, hotărîți să servească întotdeauna interesele patriei, cauza socialismului, a progresului economic și social.

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în județul Mureș

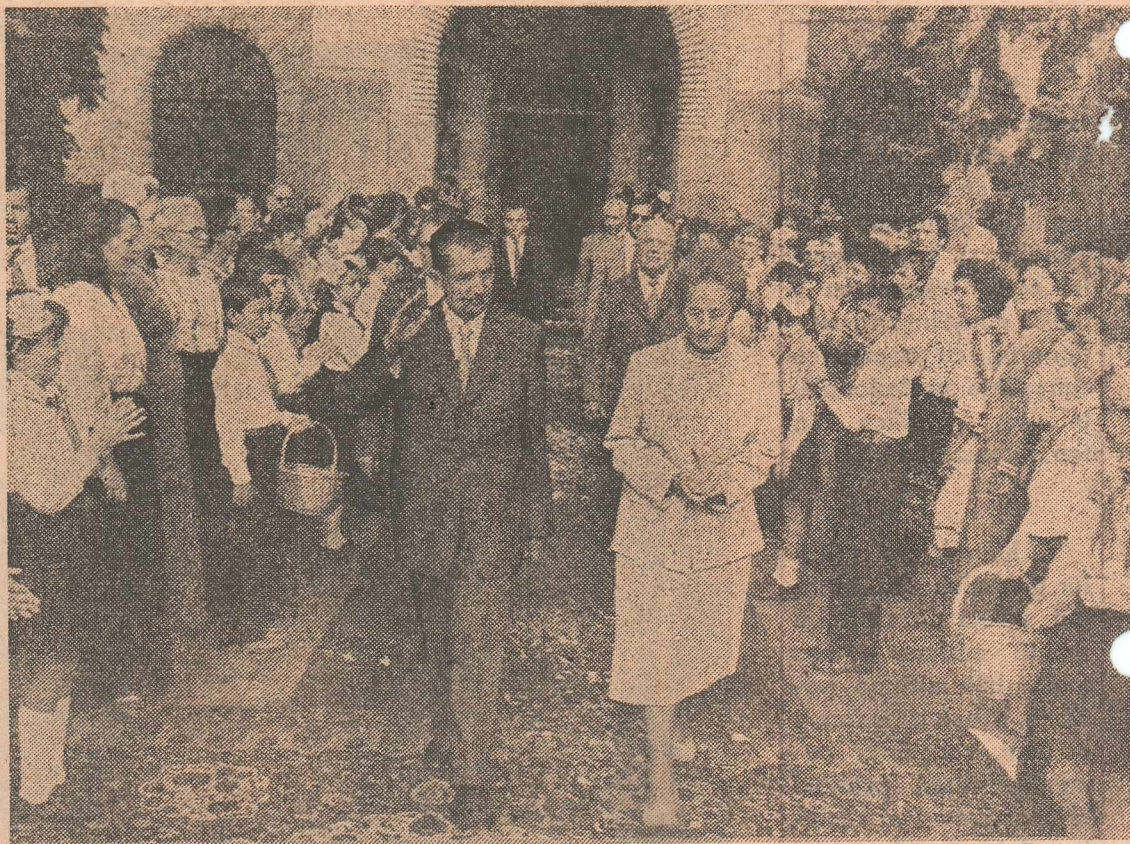
Bucuria și căldura cu care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a fost întâmpinat de locuitorii județului Mureș, cu prilejul recentei vizite de lucru pe aceste străvechi meleaguri românești, au fost exprimate și în versurile unei cooperatoare din comuna Șăulia. Adresându-se conducătorului partidului și statului, ea a spus, printre altele: „Eu, țărancă muncitoare / Pe întinsele ogoare / De pe plaiul mureșan, / Unde muncesc eu elan, / Plai frumos ardelenesc, / În grai dulce românesc, / Sănătate vă doresc, / Fericire, viață lungă, / Putere multă de muncă, / În fruntea partidului / Și în fruntea statului”. Eveniment de cea mai mare însemnătate pentru locuitorii tuturor orașelor și satelor mureșene, vizita secretarului general al partidului în județul Mureș s-a desfășurat în atmosfera de puternică angajare patriotică a oamenilor muncii mureșeni, care, asemenea întregului nostru popor, acționează cu dăruire pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan în industrie, agricultură, în celelalte sectoare de activitate, ca expresie vie de a întâmpina cu succese de prestigiu importantele evenimente ale anului — Conferința Națională a partidului și împlinirea a 40 de ani de la proclamarea Republicii. Printre obiectivele vizitei de lucru s-au aflat comuna Șăulia, Întreprinderea Metalurgică „Republica” și Întreprinderea de Prelucrare a Lemnului, ambele din orașul Reghin, Combinatul de Îngrășăminte Chimice „Azomureș” și Întreprinderea „Metalotehnica” — din Tîrgu Mureș. În toate unitățile vizitate a avut loc un fructuos dialog de lucru cu oamenii muncii, cu factorii de conducere referitor la activitatea întreprinderilor, la problemele și sarcinile care stau în fața colectivelor de oameni ai muncii în momentul de față.

În cadrul întâlnirii cu membrii biroului Comitetului județean Mureș al P.C.R., secretarul general al partidului a arătat că rezultatele obținute în industria județului nu reflectă în întregime condițiile create, nu se situează la nivelul putericii potențial tehnice și uman pe care îl are județul. Având acestea în vedere, s-a cerut organizației județene de partid să ia măsurile ce se impun pentru recuperarea ne-

întârziată a rămănelor în urmă în fiecare sector de activitate, pe fiecare produs, pentru îndeplinirea integrală a planului pe 1987 și pe întregul cincinal, pentru a întâmpina Conferința Națională a partidului cu succese tot mai importante în toate domeniile. S-a subliniat că realizarea ritmică a producției fizice în cantitățile și în sortimentele prevăzute, și în primul rînd asigurarea la termen și în bune condiții a contractelor pentru export, reprezintă în momentul de față o sarcină prioritară, care impune mobilizarea tuturor forțelor existente, întărirea răspunderii organelor și organizațiilor de partid, a fiecărui colectiv față de îndeplinirea prevederilor de plan, față de sporirea nivelului tehnic și calitativ al produselor. În acest scop, s-a cerut să se întocmească programe de măsuri concrete care să asigure obținerea de rezultate superioare în toate sectoarele de activitate, ridicarea calității, a eficienței întregii activități economice. Referitor la situația din agricultură, tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat că rezultatele din această ramură puteau fi în mai mare măsură la nivelul condițiilor existente. S-a insistat asupra necesității de a se pune, mai bine în valoare întregul fond funciar existent, de a se executa la timp și în bune condiții de calitate lucrările agricole, de a se aplica metode agrotehnice eficiente, care să asigure producții sporite la toate culturile.

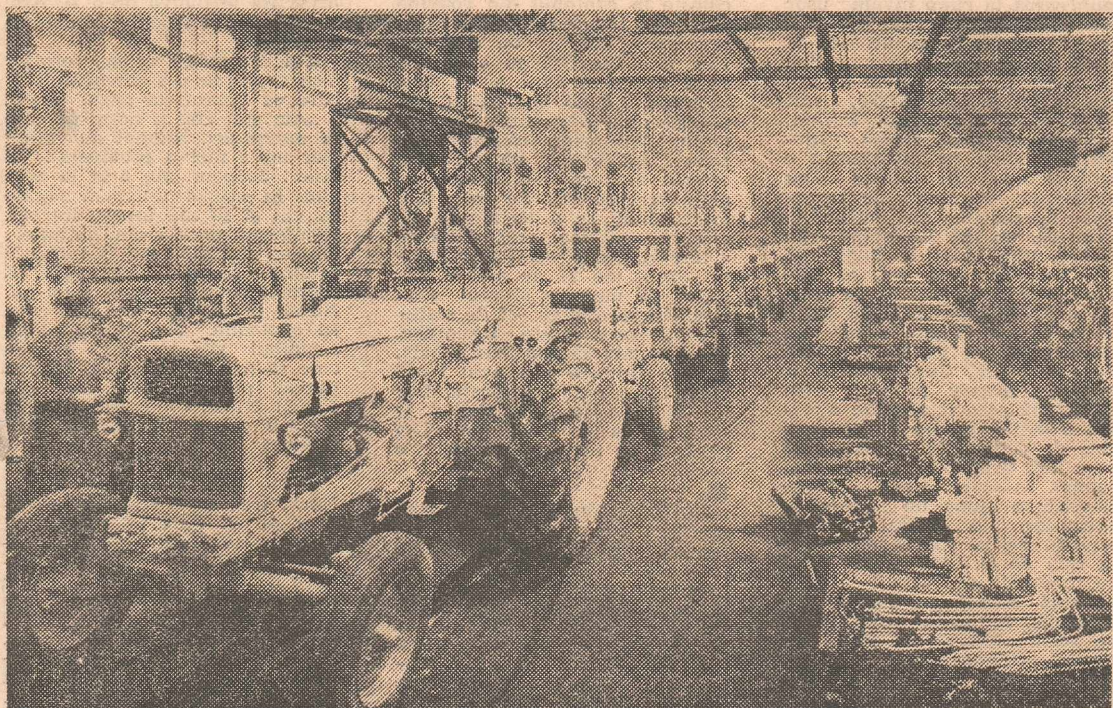
Atît în timpul vizitării unităților menționate, la întîlnirea cu membrii biroului Comitetului județean Mureș al P.C.R., cît și în cadrul marii adunări populare din municipiul Tîrgu Mureș, factorii de conducere, oamenii muncii și-au luat angajamentul, în numele tuturor locuitorilor județului, de a acționa cu toată hotărîrea, de a nu precupeți nici un efort pentru a îndeplini neabătut orientările și sarcinile date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a îndeplini prevederile planului pe acest an și pe întregul cincinal, programele de dezvoltare economico-socială a județului, sarcinile ce le revin din hotărîrile Congresului al XIII-lea al partidului, pentru a aduce astfel, în cinstea Conferinței Naționale a partidului și a celei de-a 40-a aniversări a Republicii, o contribuție tot mai mare la înflorirea României socialiste.

P. NICOARA ■

MODERNIZAREA

- S-a încheiat prima etapă a programului de modernizare ● Calculele de eficiență indică un rezultat pozitiv, materializat într-un potențial productiv mult mai mare ● Beneficii importante pentru calitatea producției și pentru veniturile oamenilor ● Cale liberă ideilor novatoare ● Planuri riguroase pentru continuarea acțiunii în fiecare întreprindere.

„Se impune conlucrarea, sprijin din partea ministerului!”

Toate cele afirmate mai sus ni s-au confirmat punct cu punct la întreprinderea de prefabricate Progresul din București, o unitate etalon în ramura materialelor de construcții. „Ceea ce se produce la Progresul afectează direct calitatea vieții noastre”, spunea tovarășul Sterică Dobroiu, secretarul comitetului de partid. Într-adevăr, noi sintem beneficiarii direcți ai calității sporite a panourilor prefabricate de beton care se folosesc la ridicarea locuințelor noastre. De numărul lor depinde realizarea programului de construcții de locuințe din municipiul București. Calitatea și livrarea la termen a bolțurilor pentru metrou, a dalelor precomprimate pentru modernizarea liniilor de tramvai, a tuburilor de beton precomprimat pentru realizarea programului național de irigații au influențe imediate asupra vieții noastre de zi cu zi, dar și asupra bunei desfășurări a programelor noastre de perspectivă.

Ce s-a realizat la Progresul în doi ani, în paralel cu îndeplinirea sarcinilor de plan, din mers? Ne răspunde Traian Munteanu, inginerul șef al întreprinderii:

— Modernizarea tehnologiei de fabricare a dalelor pentru trambvaie prin dotarea liniei de fabricare cu utilaje de înaltă productivitate și eficiență calitativă: mese vibrante, mașini de debitat toroane, mașini hidraulice de rabătut plase, basculator mecanizat pentru ranversarea dalelor, instalație de dozare a discului, un edi-

tiv care crește rezistența la gelivitate a betonului, o stație de sortare a materialului mărunț. Toate acestea s-au realizat prin autodotare. La cele mai multe din ele proiectarea a fost făcută de asemenea aici. Ceea ce am făcut la Progresul s-a generalizat în cadrul Centralei de materiale de construcții la unitățile de la Galați, Bistrița, Oradea, Brașov. Fiecare a adus contribuția proprie. Rezultatul: reducerea manoperei cu 30 la sută, calitate mai bună față de prima variantă.

Să reținem o egalizare de tehnologie la nivelul centefalei, realizată cu maximă operativitate.

Tuburile de beton de diametru 1000 pentru irigații și alte întrebuințări se realizau de ani de zile după tehnologia suedeză PREMO. A fost pusă la punct o nouă tehnologie românească, IPERROM. Să subliniem doar că din vechea tehnologie s-a renunțat la 3 utilaje cu tot ce aduceau ele: consum de materiale, manoperă, energie. Asta în paralel cu îmbunătățirea calității. Tot la această linie, este în curs de experimentare un sistem modernizat de realizare prin vibrolaminare a stratului torcret, stratul de beton care acoperă armătura. Noul sistem înlătură pierderile de material. În continuare, este în curs de definitivare înlocuirea centrifugării actuale, sursă de poluare sonoră, cu o centrifugare silențioasă, pe pneuri, care rezolvă o importantă problemă de mediu.

— Se știe că pentru realizarea prefabricatelor din beton se folosește aburirea acestuia. În același timp, este cunoscut și fenomenul de exotermie a cimentului în timpul reacțiilor ce se produc în beton. În procesul tehnologic de obținere a betoanelor se degajă o temperatură de până la 60 de grade. Am imaginat cofraje izolate termic, am realizat capace de asemenea termozolate și întreaga căldură rezultată din reacția de care vorbeam este în totalitate utilizată. Am renunțat deci, în cazul fabricării bolțurilor de metrou, a dalelor de tramvai și chiar la unele panouri mari la folosirea aburului tehnologic. De aici importante economii de energie și combustibili convenționali.

Din procesul tehnologic rezultă cupoane de bare de oțel beton, nefolosite până în urmă cu puțin timp decât ca fier vechi bun pentru retopire. S-a realizat o mașină de sudură cap la cap a barelor cu diametre mai mari de 12 milimetri. Noile bare se folosesc la elemente mai puțin pretențioase din punct de vedere al rezistenței.

La Progresul a fost înregistrată și o premieră națională: instalația specială care utilizează ultrasunetele în determinarea gradului de izolare a panourilor de fațadă pentru locuințe. Mai altfel spus, instalația depistează defecțiunile stratului izolan, înlăturând pericolul punților de condens. Cu instalația spion alături, cum i se spune aici, parcă și conștiinciozitatea oamenilor a crescut, mai ales că rebutul aduce după sine și imputația.

Cum s-a procedat la Progresul?

Simplu și eficient. A fost alcătuită o echipă formată dintr-un inginer, un maistru și patru muncitori, toți cu o pregătire profesională deosebită. Ei au fost degrevați de sarcinile de serviciu și au primit în schimb o singură sarcină: realizarea unor utilaje, dispozitive și mașini care să

verselor secții, ateliere, operații și tehnologii. Trebuia să le proiecteze, să le execute și să le omologheze. Această singură sarcină s-a dovedit mult mai grea decât toate celelalte la un loc. Această mână de oameni, la care s-au mai adăugat și alții când a fost cazul au gândit și executat mașini acționate electromecanic pentru debitat toroane, profile și țevi metalice, mașină acționată hidraulic pentru rabătut carcasa, mașini de sudat oțel beton care se importau, un stand propriu de încercări grinzi precomprimate care erau duse, până la apariția lui la INCERC la verificare, un variator de turație pentru centrifugarea tuburilor, dispozitiv ce se importă.

Acum colectivul de tehnică nouă lucrează la transportul suspendat al carcaselor de bolțari. Instalația mărește productivitatea de la 12 la 37 carcasa pe oră, disponibilizând tractoare, mașini și deci și combustibilul care le pune în mișcare.

Ce urmează să se facă la Progresul?

Automatizarea centralei de betoane, a transportului suspendat al betoanelor, inclusiv conducerea cu calculatorul de proces. Acțiunea, odată finalizată, va conduce la o economie de manoperă de 25 000 ore pe an; raționalizarea

producției și transportului aerului comprimat — economii 40 tcc pe an; utilizarea de superplastifianți la prepararea betoanelor — economii de 3 300 tone ciment pe an.

— Urmează etapa a II-a, completează tovarășul Sterian Dobroiu. Pentru traducerea în fapt a măsurilor conform programelor existente se impune o conlucrăre perfectă, un sprijin din partea ministerului, centralei și institutului nostru de specialitate în asigurarea din timp cu fondurile de investiții, cu proiectele de execuție necesare demarării execuției.

Îndeplinirea și depășirea lună de lună a planului de producție, înregistrarea unui spor la producția marfă pe primele 8 luni ale anului de peste 7 milioane lei, creșterea productivității muncii cu peste 3 500 lei pe an, reducerea cheltuielilor totale și a consumurilor de materiale și energie, lună de lună, se explică în mare măsură prin eficiența acțiunii de modernizare, dar în aceeași măsură și prin instaurarea în întreprindere a unui climat de ordine, disciplină și bună organizare. Să fii întreprindere etalon într-o ramură de specialitate nu e tocmai ușor căci, iată, multe sînt etaloanele activității ei.

OPREA GEORGESCU ■

„Vom menține neștirbit renumele firmei!”

Inginerul Simion Grama își poate povesti, cu lux de amănunte, întreaga istorie a Electroarșului. Și asta nu din pricină că este, în prezent, directorul acestei întreprinderi (deci trebuie să dețină, și în această privință, o serie de informații), ci, în primul rând, pentru că lucrează aici, la Curtea de Arceș, încă de pe vremea când unitatea pe care o conduce acum abia se pregătea să pornească. Renunță, însă, la tentația de a oferi asemenea date din două motive: ardelean de prin partea Reghinului fiind, nu e din cale-afară de vorbăret, și, apoi, are alte — multe — probleme, mai importante decât evocarea unui șir de evenimente trecute, chiar dacă ele au reprezentat tot atâtea succese. Lucrul cel mai de seamă în momentul de față este ducerea la bun sfârșit a unui amplu program de modernizare, ale cărui 105 măsuri vizează revizuirea și îmbunătățirea fluxurilor de fabricație, ceea ce înseamnă, numai la nivelul acestui an, o producție suplimentară de aproape 110 milioane lei, reducerea costurilor totale cu 26,1 milioane și a consumurilor materiale cu mai bine de 20 milioane, reduceri vizând stricta economisire a combustibililor convenționali, a metalului și a energiei electrice.

— Nu trebuie să se înțeleagă, din cele pe care vi le-am spus până acum, că acest program de modernizare, inițiat, cum se știe, de către secretarul general al partidului, ne-ar fi surprins nepregătiți. O dovadă este locul I pe față pe care l-am obținut în privința utilizării mașinilor-unelte de care dispunem, ceea ce spune mult despre preocupările noastre legate de modernizarea întregii producții. Sintem obligați să accelerăm ritmul în acest domeniu deoarece sintem niște exportatori care vrem să menținem, în continuare, neștirbit renumele firmei noastre, în fața beneficiarilor a 15 țări. Tot în contextul acțiunii de modernizare mizăm foarte mult pe aportul celor 400 de specialiști — in-

luțiile oferite de compartimentul de cercetare-proiectare, pe sugestiile și propunerile tuturor oamenilor muncii. Colectivul nostru este încă foarte tânăr, cu o medie de vîrstă sub 25 de ani. Așa încît putem să ne punem toate speranțele în puterea lui de muncă, în ingeniozitatea sa. La început, am avut impresia că ne aflăm în fața unui drum greu de străbătut, asta și pentru că avem cîteva secții care își desfășoară activitatea în mediul rural — la Albești, Valea Iașului, Corbeni și Cepari —, locuri unde, ne spune, e mai greu să realizezi toate cerințele impuse de o reală modernizare. Dar oamenii muncii din aceste secții ne-au contrazis. Spre bucuria noastră, a celor din conducere, și spre binele unității.

Desigur, față de momentele de început, de producția din primele luni ale lui 1974 (cînd producția unei luni nu avea o valoare mai mare de un milion de lei), Electroarșul a făcut progrese de-a dreptul spectaculoase, ajungînd la o producție anuală de circa un miliard de lei și respectîndu-și cu promptitudine și exigență sarcinile la export, planul la acest indicator fiind depășit în anul trecut. Cu toate acestea, oamenii întreprinderii nu par a fi intru totul mulțumiți. Ei consideră că de la politica de perspectivă, privind continua diversificare a producției, și pînă la livrarea curentă de produse (cu care prilej sînt valorificate toate observațiile și propunerile venite din partea utilizatorilor), pretutindeni se mai pot face rețușuri care să ducă la îmbunătățirea calității produselor și la implementarea, la nivelul tehnologiilor de fabricație, a unei gândiri originale. Reconsiderarea întregii dotări a fost un prim pas. Îi vor urma alții. Directorul întreprinderii se gîndește chiar că productivitatea muncii ar crește dacă s-ar introduce, săptămînal, o zi de pregătire fizică pentru toți oamenii întreprinderii. Deviza Electroarșului continuă să rămînă: încercă și izbîndește!

Curajoși într-o clipă,

Omul nou este semenul nostru dar mai ales cel care întrunește calitățile necesare pentru întâlnirea cu viitorul, un om cu un larg orizont de cunoștințe, înarmat cu o concepție modernă despre lume și viață, revoluționar prin modul său de a fi în fiecare împrejurare, în bătaia pentru progres, pentru apărarea legilor țării și a normelor de conviețuire socială. Omul nou este un om al conștiinței și fapte revoluționare și, în geografia sa spirituală, intră toate trăsăturile definitorii ale poporului său. Cinste, corectitudine, curaj, spirit de sacrificiu, patriotism înflăcărat și dăruire de sine. Chiar dacă uneori nu-i observăm, semenii noștri au gesturi și fapte care sînt de natură să lumineze această realizare a societății noastre. Mereu la datorie, ei muncesc cu dăruire și curaj, uneori riscîndu-și chiar viața în numele valorilor materiale și morale ale societății noastre. Iată de ce am ales povestea citorva dintre ei. În faptele lor sînt trăsăturile celor pregătiți să întîmpine viitorul cu calm și luciditate, cu răspundere și spirit de sacrificiu.

Și vara cînd se odihnește alege iarba de lîngă linie

În seara zilei de 30 iunie a.c., ora 21,45, la opt sute de metri de cantonul 110, cel mai apropiat de stația Pitești-Nord, au fost oprite două vagoane circulînd cu o viteză de aproximativ 70 km/h, scăpate, în timpul unei manevre, din stația Bascov. Se mai făcuseră două încercări de stopare a vagoanelor, la cantioanele 113 și 114. A reușit în cele din urmă să le frîneze un singur om: cantonierul Tănase Burcică, în vîrstă de 55 de ani. Din locul în care au fost oprite și pînă la podul care traversează șoseaua e o distanță de 100 m, de la pod și pînă la gara Pitești-Nord e o distanță de 500 m. Dacă nu erau oprite, ar fi deraiat pe pod, putînd să distrugă astfel bunuri în valoare de milioane de lei. A fost eroism sau o faptă obișnuită?

1. I se spune „Zero virgulă cinci”. La un canton fac de serviciu „trei virgulă cinci oameni”. Nu este vorba de o jumătate de om care, adăugată celor trei, ar asigura paza cantonului. Un cantonier, pentru a se acoperi turele, lucrează la două sau trei cantoane. Am putea crede că fixarea la un anumit canton este un privilegiu care se acordă celor mai buni cantonieri. Nu e așa. Cel mai bun cantonier dintr-un grup care deservește două sau trei cantoane face de serviciu la fiecare dintre ele pentru a asigura calitatea pazei și a impune un anumit nivel de exigență acțiunilor prin care este asigurată securitatea cetățenilor. „Zero virgulă cinci” nu primește bani mai mulți pentru sarcinile suplimentare pe care le execută. Nici nu cere. Am putea crede că i se spune întotdeauna cu stimă „Zero virgulă cinci”. Am greșit. I se mai spune citeodată și cu ironia celui care nu se lasă „păcălit” să mai piardă un ceas, două la „navetă”, după cele douăsprezece ore de lucru. Un cantonier lucrează „douăsprezece cu douăzeci și patru”. Dar, cel mai adesea, i se spune ca un imperativ, ca un ordin. Pentru omul „Zero virgulă cinci” nu contează. Execută întotdeauna și la timp. Execută cu plăcere, cu pasiune, care nici nu transpar. „Zero virgulă cinci” e un nume și e un ordin de serviciu, executat de citeva decenii.

2. E momentul să extragem din psihoprofesiograma funcției de cantonier C.F. condițiile de viață și portretul-robot al acestor oameni: „Cantonierul își desfășoară activitatea în linie curentă, în aer liber și în canton, la o temperatură ce variază între -25°C și +45°C. Iluminatul este natural și, în anumite situații, se utilizează și iluminatul artificial: lanterne, fclăre și becuri electrice. Lucrează în condiții de umiditate: ploaie, ninsoare, viscol și depresiune atmosferică. În permanență este supus zgomotului provenit de la trecerea trenurilor, manevra locomotivelor, zgo-

rea chimică se face prin gazele provenind de la locomotive și cisterne încărcate cu diferite substanțe, gaze provenite din putrezirea produselor aruncate din tren, gaze provenite de la stațiile chimice cu care se impregnează traversele.

(...) Exercițiile profesiei de cantonier presupune cunoașterea a cel puțin trei funcții: meseriaș II cale, reiziv de cale, vînzător de bilete.

(...) Componentele fizice, constituționale: talie mijlocie, gabarit mediu, forță fizică medie, rezistență fizică mare, capacitate mare de acomodare la condiții climatice.

(...) Componente psihologice și psihice: sensibilitate, percepție vizuală bună, rapiditate la identificarea semnalelor, sensibilitate și percepție auditivă, proprietăți tipologice generale ale sistemului nervos, viteză a mișcărilor, precizie și siguranță, atenție sub raportul concentrației și distribuției, memoria imediată vizuală și auditivă, memoria de lungă durată, capacitatea de a analiza, interpreta, evalua, capacitatea decizională, reactivitatea și controlul emoției; locul de muncă nu reclamă un anumit tip de temperament.

În fiecare lună, cantonierul este supus unor teste profesionale și, de citeva ori pe an, i se testează componentele fizice, psihologice și psihice ale caracterului.

3. Tănase Burcică are încă o mare putere fizică. Datorită felului în care îi sînt dispuși mușchii, nu poate să poarte decît haine făcute pe comandă. În cantonul în care locuiește sînt citeva poze ale lui. Prima e făcută în jurul vîrstei de douăzeci de ani, ultima, în jurul vîrstei de patruzeci și cinci. Am crezut că n-a avut posibilitatea să facă o fotografie pînă la douăzeci de ani și că, din cauza vîrștii mai contorsionate, n-a mai avut de ce să facă după patruzeci. M-am înșelat. Tănase Burcică gîndește altceva despre fotografie. „Poza trebuie să arate omul în putere. Nu ți-e îngăduit oricînd să te pozezi”.

se mai consideră în puteri.

S-a învățat cu viața prin a munci cîmpul. „Cine învață să muncească la cîmp învață ușor toate meseriile, cine pornește de la meserie să muncească la cîmp învață foarte greu”. S-a născut la Ungheni, la 40 km de Pitești. În județul Argeș, sînt citeva comune (Costești, Filfani, Ungheni, Stolnici, Corbu, Hîrsești) în care și învățătorul e ciferist după tată. Dintre ei au ajuns șefi de stații, de regionale, specialiști în minister. Prin '65, un șef de echipă, Ilie Ivașcu, care lucra în Regionala C.F. Brașov, l-a convins să meargă și el în C.F.R. În cinci ani a ajuns cantonier. De șapte ani e „Zero virgulă cinci” la cantioanele 110, 113 și 114 din Regionala C.F. Craiova. Cînd a ajuns la Brașov, în '65, șeful de echipă care îl adusese a primit o primă pentru că era nevoie de oameni în C.F.R. După ce a luat prima, l-a dat la altă echipă. În scurt timp, Tănase Burcică a ajuns un meseriaș exemplar. A învățat meserie repede, de la cine avea chef să ridă de el. „Pe atunci, celui ce te învăța meserie îi plăcea să ridă uneori pe seama ta”. Și acum se poate ride oricît pe seama lui. El nu ride de nimeni. Gluma lui e surisul. Toate acestea le-am aflat greu. Foarte greu. Pentru că Tănase Burcică vorbește puțin. Îmi dă de înțeles, crede că eroismul scos din anonimat e un semn de nemulțumire. După ce-a făcut ce-a făcut în 30 iunie, a primit o primă. N-a cerut-o, a luat-o fără comentarii. Fapta nu i-a schimbat cu nimic statutul în fața oamenilor. Ba, cei mai mulți au și uitat. Cînd eram în biroul șefului stației Pitești Nord (care „il raporta” pe Tănase Burcică drept erou unui „șef” din minister), au sosit trei cafele. Tănase Burcică a rămas fără cafea. Nu știu cît îi plăcea lui cafeaua, dar ar fi vrut una numai să nu-și lase șeful în ridicol. I-aș fi oferit-o pe-a mea, dar, fiindcă el vorbea foarte puțin și eu trebuia să aflu o mulțime de lucruri despre el, de la cel dot, n-avea rost să rup convenția de amicitie... Așa că s-a bătut cafeaua cu eroul alături...

4. Pînă în 1970, cînd a început electrificarea liniilor de cale ferată, în țară au fost 2300 de cantoane, în care făceau de pază peste 8000 de cantonieri.

o treime din cantonieri mai locuiește în cantoane C.F. Tănase Burcică e unul dintre ei. Locuiește în cantonul din comuna Merișan. În patru camere, trăiesc două familii de ciferiști. Una e a lui. Stă cu a patra soție și cu o fată a ei. Una a murit, două l-au lăsat că era greu de trăit lîngă un cantonier. Din prima căsătorie, au rămas doi băieți, pe care i-a crescut singur. I-a făcut pe amîndoi ciferiști. Pe cel mai mare, după ce a terminat liceul, pe cel mai mic, după ce a terminat 10 clase. Tudor, băiatul dinții, de 27 de ani, e impregat de mișcare și are perspective să ajungă șef de stație. Cel mic se numește Gheorghe. Și el e gata să continue școala. Tănase Burcică n-a avut toată viața lui o casă adevărată. Dar l-a făcut o casă lui Tudor. O să-i facă și lui Gheorghe. L-a ajutat și femeia cu care e acum.

5. La canton, n-au lumină electrică. Au avut pînă acum un an, cînd le-a intrerupt-o (cu promisiunea de a le-o reda „în maximum o lună”) inginerul șef al Antreprizei de construcții C.F. Pitești, Tănase Burcică nu se bucură, dar nici nu regretă prea mult. Toată viața n-a reușit să-și ia un aparat de radio sau un televizor. Soția lui are, în casă din sat, Are și aragaz electric, și frigider. Dar, dacă n-au lumină electrică, ce să facă?! „Trece viața și așa!” Tănase Burcică n-a fost un om stringător pentru el. Cînd și-a adus femeia în canton, au legat vaca și porcul de geamantan. Un geamantan de lemn, asemenea celor cu care pleacă reerții. Dar de ce era să-și ia Tănase Burcică un geamantan adevărat? Unde era să plece cu geamantanul?

În fața cantonului e un brad înalt. Sub brad, e o masă de lemn, cu picioarele bătute în pămînt. Acolo, mîncă ei vara. Fata nu mîncă la masă cu ei. El și femeia lui mîncă din aceeași strachină.

În jurul cantonului, e o grădiniță. Tănase Burcică muncește și acum pe rupe la cîmp. Soția lui lucrează la C.A.P. În cele 24 de ore în care ar trebui să se odihnească, uneori, el se duce să-și înlocuiască femeia la muncă, la cîmp. N-are nevoie să-l aperse cineva. Nici nu se apără. Lumea s-a obișnuit cu ideea că e puternic ca o fiară și blind ca

mativ, nici negativ. Altcum. Ce-o vrea să spună? Dacă l-aș întreba, precis că s-ar opri și din acest fel altcumva de a fi. Așa, ca să nu dea naștere la neînțelegeri.

L-a dezamăgit calea ferată? S-ar speria de o asemenea întrebare ca vinatul la auzul puștii. „Am stat zile și nopți pe cale la dezapeziri. Nimeni nu știe! Dar nu e nici o problemă! E bine! Scăpăm cite o zi la zece zile. Și atunci n-aveam vreme să vin și să mă întorc din sat. Rămîneam unde eram, pe linie. Nimeni nu știe! Ce să-i faci?! E bine! Nu e o problemă! E normal. Tot omul are treaba lui. Ne-au prins inundații pe cale. În cantoane. Nu putea veni schimbul zile întregi. N-avea cine să-ți aducă o piine. Dar nu puteai părăsi postul. Ce să-i faci?! Nimeni nu știe!! Tot omul e în toate părțile! Bine că e bine!”

6. Pe linia Bascov — Pitești Nord, trec în medie 50 de trenuri pe zi. Pînă la ora 21,45, cînd era să se întîmple catastrofa feroviară, trecuseră 42. Tănase Burcică intrase în ultimele două ore de serviciu. Nu era obosit, nu era plictisit, nu i se îngăduie asemenea „mofturi”.

Din Bascov, de unde „scăpaseră” vagoanele, s-a telefonat mai întîi cantonierului de la 114. Cantonierul de serviciu n-a mai putut spune decît că, în acel moment, vagoanele alunecau deja pe linie. S-a telefonat la cantonul 113. Cantonierul a luat sabotul și a pornit în fugă, încercînd să străbată în timp util cei 40 m în dreapta căii de acces, a barierei și cantonului, pentru a instala papucul de tablă, cum scrie regulamentul. Se auzea zgomotul vagoanelor... A pus sabotul, dar, fie că nu l-a strîns bine, fie că viteza era prea mare, (ancheta nu a stabilit, deși, după toate descrierile tehnice, sabotul poate frîna un tren), vagoanele au continuat să alunece pe linie cu aproximativ aceeași viteză. Tănase Burcică, de serviciu la cantonul 110, a primit și el avertismentul; și el auzea vagoanele venind... A străbătut cei 40 m și a început să instaleze sabotul. Vagoanele se apropiau. Sabotul trebuia strîns bine. Nu și-a mai rezervat timp să se retragă. Știa bine că, dacă vagoanele ar fi trecut de el, fie că ar fi deraiat pe pod, fie că ar fi intrat în gară, ar fi produs o catastrofă. A strîns sabotul pînă a simțit că nu se poate mai mult. Vagoanele erau la cîțiva metri. Ar fi putut decăia, s-ar fi putut răsturna peste el. Burcică n-a mai avut timp decît să se răstoarne în sant. Primul vagon a prins sabotul, dar a continuat să alunece cu viteză încetinită continuu, trăgîndu-l și pe celelalte după el, spre pod. La cincisprezece metri de pod s-au oprit!...

La anchetă, cînd a fost felicitat, Burcică n-a avut de spus decît atît: „Propun să fie în fiecare canton doi saboți, nu un sabot”. Avea în vedere faptul că, la cantonul 113, cantonierul pusese un sabot care nu reușise să frîneze. Propunerea a fost reținută. Pînă una alta, cantonierii rămîn să se descurce cu un singur sabot.

7. M-am despărțit de Tănase Burcică cînd a intrat în serviciu. S-a schimbat parola, a luat în primire postul de pază, a așteptat să vină primul tren. Trebuia să coboare cu paleta și să semnalizeze că totul e în ordine. Jos, lîngă linia ferată, e o plasă de sîrmă cu forma unei secțiuni într-un cilindru, care îl apără să nu fie lovit cu sticle, fructe mîncate pe jumătate, alte resturi de la masa unor călători mai puțin civilizați. Tănase Burcică a intrat în semicilindrul de sîrmă și, blind ca un elefant alb, a ridicat paleta...

AURELIAN TITU DUMITRESCU
Fotografie de GARI RIIGNAR

• Curajul este trecerea peste propria ființă și peste orice primejdie a unui scop. (Nicolae Iorga)
• Curajul este prima dintre virtuțile umane pentru că îl garantează pe toate celelalte (W. Churchill).
• Curajul este voința omului stăpîn pe sine avînd sentimentul datoriei împlinite pînă la sacrificiu. (P. Doumer).
• Curajul disprețuiește tot ce-i de temut. El privește de sus, desdîe și zdrobește tot ce-i înspăimîntător și tot ce pune sub jug libertatea noastră. (Seneca).
• Curajul este o fugă înainte. (Nicolae Iorga)

De atunci, cantonierii au început să fie înlocuiți cu bariere automate și cu semnalizări automate la treceri. Mai sînt 500 de cantoane în care lucrează 1728 de oameni specializați în paza feroviară. În două decenii vor mai rămîne între 50 și 100 de cantoane. Este vorba despre cantonierii de linie, iar nu de cantonierii de la mișcare, care își fac serviciul în interiorul stațiilor. Vor mai rămîne între 50 și 100 de cantoane, care vor fi înlocuite și ele cu S.A.T.-uri și B.A.T.-uri în momentul în care aducerea firului electric la sursă va fi rentabilă. Meseria de cantonier este deci pe cale de dispariție, ca și cele de coșar, sobar etc.

La început, cantonierii erau obligați să locuiască în cantoane C.F., aceleași sau nu cu cele în care își desfășurau serviciul de pază. S-a mai umblat

un miel și-l lasă-n pace. Dar, citeodată, femeii i se pare că omul ei e nedreptățit sau luat în ris și sare cu gura, Tănase Burcică, omul care vorbește atît de rar și, atunci, atît de puțin, încît crezi că-i un mut vindecător temporar, sare cu gura mai abilitat ca o babă și-i apără pe cei „acuzăți” de femeia lui. Ea îi poartă pîcă zile întregi pentru că a oprit-o să-i sudeie pe ironici. Oamenii mai fac și glume!... Dar știe el să o liniștească pînă la urmă.

Seara, Tănase Burcică se plimbă prin curtea împrejmuită cu uluci cumpărați pe banii femeii. Privirea sa trage tot spre calea ferată. „Nu știu de ce, dar numai în santul de lîngă cale îi place să doarmă vara, zice soția; acolo crește iarba cea mai înaltă. Nu-și pune nimic sub sală. Dacă mă duc să-l învelesc, mă alungă”. El își privește fe-

exemplari într-o viață

Când a ieșit la pensie, cu vreo șase ani în urmă, avea doar 50 de ani. La aniiăștia un om încă nu este în vîrstă. În scafandrierie trecerea definitivă pe uscat se face mult mai devreme decît în alte părți și Nicolae Dincă, cel despre care e vorba aici, împlinise 30 de ani de cînd fusese angajat în dificila treabă, dar timpul a trecut uimitor de repede și fostul scafandru de elită, azi venerabil pensionar la Brăila, om cu casa și cu grădina lui, socoate că-i încă în putere și nu-i vine să renunțe la mai vechea-i pasiune.

Așa că, din cînd în cînd, cu încuviințarea sau, uneori, fără încuviințarea soției, mai ia cîte o rapidă și descinde pe Dunărea de jos, acolo unde află că-și trăiește viața formația de scafandri pe care el însuși a condus-o și din care face azi parte chiar fiul său, Vasiliță, mezinul, copilul hotărît să-i urmeze neabătut meseria lăsată moștenire.

Pe „bătrînul“ scufundător, membru al O.D.U.S., l-am cunoscut, în vară, la Tulcea, pe coverta Stației de scafandri 1787 a Antreprizei de construcții hidrotehnice Galați, pe aceeași ambarcațiune pe care slujise ani și ani. Om mic de statură, dar destul de viguros încă și cu privirea vioaie, înflorită pe fața-i smeadă, urmărea atent evoluția tinărului și experimentatului scafandru Florian Șerban ce tocmă plonjase în laguna din fața portului pentru pregătirea lucrărilor de obținere în adîncul apei a unei mari conducte de canalizare.

Și în timp ce Vasiliță Dincă dirija abil de pe uscat imersiunea confratelui mai mare, tatăl său îi devenise parcă un consilier tehnic. Înțeleg că sfaturile bătrînului erau bine

— ...Deduc că aveți ceva experiență în munca asta.

— Din '50 pînă în '81... Treizeci de ani am tot lucrat în mediul subacvatic. Dunărea toată am vînturat-o de la Ba-

— Am participat, în calitate de scafandru principal, la scoaterea monitorului „Mihail Kogălniceanu“, scufundat în primul război mondial, la aducerea la suprafață a iah-

Era miez de noapte, viscol și un ger cumplit. Din cauza sloiturilor, sorburile uzinei fuseseră blocate și un oraș întreg rămăsese fără apă. Eram deja șef de formație, așa că, după ce am primit misiunea, am trecut pe la fiecare coechipier și l-am trezit din somn. Șase ore am lucrat în apa înghețată. La ora 7 dimineața, uzina de apă era repusă în funcțiune. A fost, pot spune, cea mai dificilă intervenție a mea. Scafandrieria e o meserie grea. Impune rapiditate, singe rece, multă slăbiciune pe sine și astea nu le poți avea decît ducînd o viață cumpătată, echilibrată, lipsită de excese fără rost.

— Teșind la pensie, ați ținut să aveți, totuși, un urmaș în meserie...

— Da, pe Vasiliță, băiatul ăsta al meu. La început nu prea vrea el, dar după ce s-a terminat liceul, după ce s-a mai maturizat un pic, și-a dat seama că profesiunea de scafandru e o profesiune de bărbat. Că nici scafandrieria nu-i chiar de lepădat, cum credea el la început, ci, dimpotrivă, azi e o meserie de prestigiu. Acum are aproape 6 ani de cînd practică bucuros meseria asta grea dar frumoasă, plină de satisfacții nebănuite.

— Ați făcut vreo scooteală, cam cîte ore ați lucrat în imersiune?

— Peste patruzeci și cinci de mii de ore...

O viață!

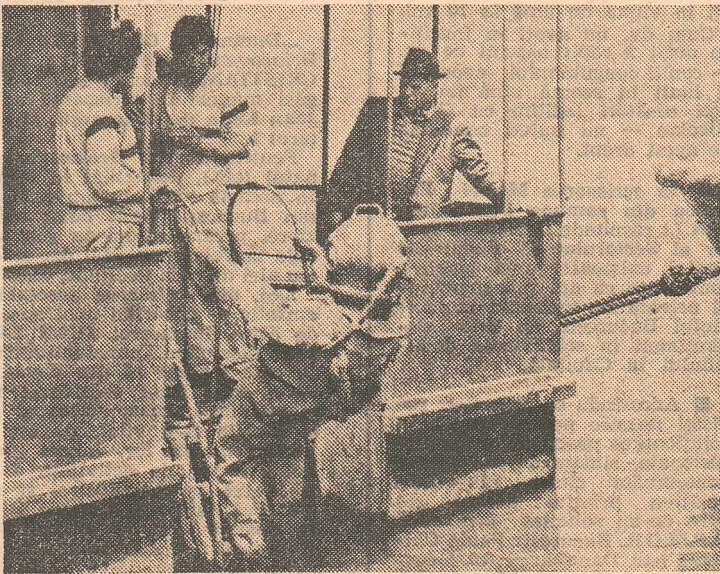
O viață de om trăită exemplar.

MIHAI STĂNESCU ■

Muncitori în lumea adîncurilor

venite, deoarece tatăl și fiul își sincronizau perfect mișcările și se simțeau deopotrivă responsabili de soarta celui abia scufundat în abisuri și a cărui viață o țineau legată de călăuz și de furtunul de oxigen.

Bătrînul scafandrier e indeobște un om tăcut, dar dacă îl incîți cu puțin meșteșug la vorbă, poate deveni un partener de dialog și un cozeur foarte plăcut. Încerc, așadar, să mi-l apropiu, și-i zic:

Un nou scafandru se lasă la apă

ziaș pînă la Sulina. Am fost numai și numai scafandru...

— La ce operațiuni sau la ce mari lucrări ați participat?

— Am lăsat o parte din viața mea la construcția noului port Constanța. Am participat la înălțarea podului Giurgeni — Vadu Oii, la construcția sau repararea calelor de lansare ale șantierelor navale din Galați și Brăila.

— Ați scos multe epave la suprafață?

tului „Razelm“. La Bazias, prin anii '50, am luat parte la ramfularea (scoaterea din apă) și darea la topit a epavelor a peste 45 de vedete germane scufundate la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial. A fost o acțiune teribilă.

— Dar cea mai grea care a fost?

— Cea de acum douăzeci de ani, cînd am contribuit la despresurarea de ghețuri a uzinei de apă de la Galați.

Noroc bun! Și-atît

Dincolo de Cazane, într-un loc unde culmile Almaajului sar năprasnic din apele Dunării, acoperind sălbatic orizontul, se rostogolește, într-un mic amfiteatru săpat în stîncă, o minusculă așezare omenească. Locuitorii ei numără vreo 80 de suflete iar cătunul îngheșuit în poala pădurii este alcătuit din barăci de lemn înălțate în grabă. Este o brigadă de mineri-prospectori, de mineri-cercetători, conduși de inginerul Ștefan Nedelciu, cu misiunea de a căuta în această zonă a munților Almaajului noi minereuri. Săpă galerii, străpung materia dură a erelor geologice, urmărind cu știință pînă la mii și mii de metri adîncime rocile și filoanele ce ar putea să le fie utile. Viața și munca lor nu este prin nimic altfel decît a tuturor minerilor, aspră, tenace, dominată totodată de neprevăzut. Oricîtă experiență ar avea, oricît ar cunoaște muntele, legile lui scrise și nescrise, piatra întinde capcane. De aceea, minerii au, la rîndu-le, o psihologie aparte ca și rînduiele lor sufletești. Se zice, pe bună dreptate, că nu există categorii umane mai generoasă, mai unită, mai înțeleaptă și mai deschisă în fața vieții. Legea ei fundamentală este solidaritatea, la fel cum trăsătura elementară de caracter este curajul. Cînd se surpă un perete, o galerie — și se întîmplă, nimeni, niciodată, n-a putut să prevadă o asemenea întîmplare —, salvaminerii sînt totdeauna și pretutindeni în lume voluntari. Sînt cei ce se oferă benevol. Și nu s-a întîmplat vreodată ca aceștia să nu se ivească.

Într-o zi, la Codicea, la 1150 metri adîncime s-a prăvălit o stîncă peste o galerie, surprinzînd 3 echipe de muncitori și artificierul. Toți mineri vechi și capi de fa-

milie, bărbați așteptați, pe undeva prin țară, ori chiar în cătunul albastru, de femeile și copiii lor. Inginerul Ștefan Nedelciu, cu 30 de ani de minerit în singe, și-a agățat privirile de privirile celor de deasupra și atît. Din rînd, primul care s-a desprins ridicînd mîna ca la o lecție bine învățată, cel mai tînăr dintre toți, nu împlinise încă 20 de ani. Cel mai tînăr, dar și ultimul sosit la Codicea, în munca bărbătească de miner. Deși născut în cîmpie, într-un sat din Oltenia, în familia unui țaran din Podari, în pragul Craiovei, Nicolae Achimescu avea gesturile unuia parcă născut miner. A pornit în tăcere spre gura galeriei. S-a strecurat prin crăpătura ce mai rămăsese, o deschidere prin care abia ar fi putut pătrunde o jivină și, cum nu putea încăpea și o unealtă, a început să sape cu mîinile și să înainteze, tîrîndu-se. Ore întregi s-a tîrît și a muncit, cu gîndul doar la tovarășii prinși sub dărîmături. Trebuia să ajungă la ei. Cu orice preț. Nu știe cîți kilometri a străbătut, nu știe cîte ceasuri a durat strădania sa, dar la un moment dat a auzit ecoul unei voci. A pus un semn și a luat drumul înapoi, pentru a-și aduce ajutoare. Era fericit. Strădania lui nu fusese în zadar. Ar fi putut rămîne la suprafață, își împlinise misiunea, dar nu, curajul și forța sufletului său trebuiau să încurajeze pe alții. Fără să-i ceară nimeni a rămas alte 20 de ore sub dărîmături. În asemenea împrejurări, minerii nu vorbesc. Nimeni nu mulțumește la nimeni. El a spus, totuși, „Noroc bun“ și s-a pierdut pe drumul spre „baraca nefamiliiștilor“, ca orice anonim.

CICI IORDACHE ADAM ■

Paul Butușină locuiește în Galați. Este ofițer de marină, are brevet de căpitan secund maritim și lucrează ca expert instructor la Centrul de instruire și perfecționare a lucrătorilor din marina civilă Constanța, filiala Galați. A absolvit facultatea de navigație a Institutului de marină „Mircea cel Bătrîn“ din Constanța, în anul 1974. Este comunist, are 37 de ani; căsătorit, cu doi copii. De la terminarea facultății a navigat doar patru ani, ca ofițer de cart și secund. Cea mai lungă călătorie — pînă în Indonezia și Thailanda. Apoi și-a desfășurat activitatea ca profesor la liceul de marină din Galați (este și autor de manuale), după care a trecut în actualul loc de muncă. Am dat aceste cîteva date biografice pentru a-l avertiza pe cititor că autorul voiajului nu este un amator, dornic de aventură, ci un profesionist al mării, care a știut bine la ce se angajează, ce riscuri comportă tentativa sa.

Barca și-a construit-o singur, în anul 1984. A botezat-o „Neutrino“, fiind înregistrată RO — 734 — GL. Ambarcațiunea (cu vele și rame) are 5 metri lungime, 1,95 m lățime și 0,80 m înălțime de construcție. Un pescaj de 1,10 m. Este făcută din tablă zincată de 2 mm grosime. Are un catarg pe care se pot ridica simultan trei vele (dintre cele nouă cu care este dotată). Viteza maximă — 5 noduri (circa 9 km/oră); viteza medie — 2,5 noduri. Ambarcațiunea are o cabină închisă etanș, cu spații de depozitare, de dormit ș.a.

Cu „Neutrino“ a făcut două călătorii pe Dunăre, Marea Neagră și canalul Dunăre—Marea Neagră în anii 1984 și 1985. Iar acum, a încercat și a reușit să ajungă mai departe. Navigatorul a avut ca aparat de bord un compas magnetic, sextant, barometru, termometru, densimetru. O barcă pneumatică, o vestă și un colac — toate pentru salvare. Rachețe și pavilioane de sem-

nalizare — în cazuri de nevoie. Ca alimente și-a luat ouă (păstrate în pastă de var), brînză în saramură, conserve diverse, nucă pisată cu zahăr, dulceață, covrigi uscați, apă conservată cu rășină ș.a. Pentru alungarea singurătății a preferat un radio tip „Gloria“ și cîteva cărți: „Faust“ de Goethe, „Naufragiat de bună voie“ de Alain Bombard, un roman de Jack London, lucrări de specialitate.

De la Galați spre Marea Marmara

Nu vom descrie zi de zi și milă de milă călătoria navigatorului solitar. Vom spune doar că nu a fost un voiaj de plăcere. Nici nu se aștepta să fie astfel. „Cel dintîi moment de cumpănă a venit mai devreme decît mă așteptam, chiar la ieșirea în Marea Neagră, unde o furtună de forță 6-7, cu vînt potrivnic, m-a împiedicat, timp de zece zile, să înaintezi. Situația s-a înrăutățit în noaptea de 25 spre 26 iulie. Atunci m-am decis să arunc lestul peste bord. Operația mi-a dat ceva de furcă. Și fără să fii zgîlțit de furtună e greu să manevrezi o greutate de 50 kg... Orice mișcare greșită putea dezechilibra barca. Am reușit. Eram în larg la vreo 40 de mile de Sfîntu Gheorghe. O navă s-a oferit să mă ajute. Am mulțumit pentru gest, dar n-am primit, considerînd că mai pot

lupta încă singur, că nu este totul pierdut“. Și n-a greșit. Pe 28 iulie, vîntul și-a schimbat direcția, bătînd acum dinspre nord, ceea ce l-a ajutat să depășească repede locul în care-l ținuse atîtea zile vreme rea și să navigheze către sud. „În dreptul Capului Caliacra vîntul și-a schimbat iar direcția, suflînd de data asta dinspre sud-est. Înaintam mai greu, dar înaintam totuși către strîmtoarea Bosfor. Pe 1 august acostam într-un port de pescari, Karaburun, lîngă Istanbul. În micul port, pescarii s-au arătat interesați și de călătoria mea și de realitățile din țară. Unii cunoșteau bine România, așa că ne-a făcut plăcere să ne întîlnim“.

Paul Butușină a făcut aceasta nu din amuzament. Nici numai din spirit sportiv sau doar din pasiune. Ci pentru a demonstra, așa cum ne spunea, prin forța propriului exemplu, posibilitățile Omului, puterea sa de a învinge, de a ieși din situații grele, de a se autodepăși. Prin voință, prin calități morale deosebite. „În tot acest timp, ne mărturisim, am încercat senzația că fac parte din natură, că sînt un element constituenț al ei. Și m-am bucurat că natura nu a eliminat omul din mediul său firesc de viață. Iată, de altfel, o mică întîmplare care m-a determinat să gîndesc astfel. Eram undeva pe Marea Neagră, îmi vedeam de drum, cînd două păsărele au poposit, obosite, pe mine. Nu pe catarg sau pe barcă, ci pur și simplu, pe mine. Fără să manifeste nici cea mai mică teamă de omul ce eram. Așa am înțeles încă o dată că sîntem ai lumii în care trăim. Și de noi depinde ca această simbioză să nu se strice. Și am mai înțeles, de-a lungul călătoriei mele, că pretutindeni România are prieteni. Aceasta m-a determinat ca — paradoxal — deși singur în barca mea, să nu mă simt singur pe mare. E un lucru minunat, nu?“

DAN PLĂEȘU ■

■ Din păcate, zicem, din păcate, eforturile noastre conjugate cu ale factorilor de resort, cărora ne simțim obligați să le adresăm mulțumiri pentru soliditatea și promptitudinea dovedite, nu se bucură totdeauna de respect din partea aceluia care ne-au solicitat sprijinul. Iată, de pildă, **Mariana Negrea din Gura Humorului** (Județul Suceava) este anunțată în repetate rânduri — prin adrese scrise — ultima nr. 1052 a **D.P.M.O.S. Suceava** ne-a parvenit și nouă — pentru a i se oferi loc de muncă, dar nu s-a prezentat! (?)

Elena Hineu din Bacău, după ce a fost restructurată de la întreprinderea de autocamioane din Brașov, ne cere sprijinul pentru a fi reintegrată în județul Bacău, unde este născută și unde are și domiciliul înscris în buletinul de identitate. Ne-am adresat **D.P.M.O.S. Bacău** și ni se răspunde că Elena H. a refuzat până acum sistematic mai multe locuri de muncă oferite la: Cooperativa „Arta Croitorilor” Bacău, C.A.P. Hemeiului (secția de tricotați); Întreprinderea de legume și fructe. Complexul de seminte Bacău, I.C.S.M. mărfuri industriale Bacău, Fabrica de confectii Tg. Jiu...

Cu alte cuvinte... cer de lucru, bine-ar fi să nu găsească!

■ Subsemnatul **Virgil Diaconu**, domiciliat în **București** (Sos. Alexandria nr. 108, bl. M-3 P. ap. 1, Sectorul 5), muncitor la Cooperativa „Întreținerea” din Piața Amzei nr. 8 (brigada a II-a din str. Pavezel, vă aduc la cunoștință următoarele stări de lucru: muncesc în echipa de zugrăvi-vopsitori, condusă de seful de echipă **Nicolae Moraru**. La finele unei lichidări de lucrare i se dă acestuia — din cistigul trudit al muncitorilor — un procent de 10 la sută. El se justifică, la rându-i, că este obligat să-l dea sefului de brigadă, că altfel nu-i dă front de lucru, iar seful de brigadă... etc., etc. Deoarece am refuzat plata acestui „pesches” pe o lună recent încheiată, m-a transferat la brigada maistrului **Petre Ioan**. Ce credeți, care a fost rezultatul? Și la această echipă, ca la majoritatea, de altfel, se „donează” acel 10 la sută din cistigul lunar!

V-am scris pentru a-mi exprima nedumerirea față de un procedeu din nefericire prea repede încetățenit la unitatea noastră, și care procedeu trebuie curmat.

Sintem de aceeași părere! Prin organele de specialitate poate vom afla destinația acestor asa-zisi bani negri pentru zilele albe ale citorval!

■ Dăm publicității câteva răspunsuri de mai larg interes cetățenesc.

Ministerul Muncii răspunde lui **Nicolae Gorbe din satul Porumbesti** (Județul Satu Mare): Potrivit prevederilor articolului 40, din Legea 3/1977, copiii au dreptul la pensie de urmas până la vârsta de 16 ani sau — în cazul în care continuă studiile — până la terminarea lor, fără a depăși vârsta de 25 de ani. Conform alineatului 2 al aceluiași articol, copiii-urmasi care, înainte de a implini vârsta de 16 ani au devenit invalizi de gradul I sau II, primesc, după încetarea pensiei de urmas, un ajutor în cuantum fix.

■ **Consiliul popular al Sectorului 4 București** răspunde **Virginicăi Ionescu**: Potrivit articolului 5 din Decretul nr. 410/1985, alocația de stat se acordă sotului atâta timp cât nu este divorțat de soție. Numai în cazul în care sotul nu se încadrează în categoria personalului care beneficiază de alocație, aceasta se acordă soției. Drepturile la alocația de stat pentru copii se acordă numai de la data stabilirii lor. Dacă aceste drepturi erau stabilite înainte de plecarea sotului în armată, alocația de stat vi se cuvenea și pe perioada cât acesta a fost militar în termen.

■ Pentru **Victoria Musat din satul Predestii**, răspunde **D.P.M.O.S. Prahova** — răspuns cu privire la ajutorul lunar pentru mamele cu mai mulți copii: Potrivit prevederilor articolului 18 din Decretul 410/1985, mame-

le care au în îngrijire 3 sau mai mulți copii în vîrstă de pînă la 18 ani, au dreptul la următoarele ajutoare: 400 lei lunar pentru mamele care au în îngrijire 3 sau 4 copii; 500 lei lunar pentru mamele care au în îngrijire 5 sau mai mulți copii în vîrstă de pînă la 18 ani.

Cum dv. nu aveți în îngrijire decît 2 copii născuți de dv. — copiii concubinului neputînd fi luați în seamă pînă nu vă veți căsători legitim cu **Ghiță Nicolae** — nu puteți beneficia de acest drept.

■ În scrisoarea **Marei Petrescu din comuna Pantelimon (S.A.I.)** răspunde **Consiliul popular al Sectorului 5 București**: Faptul existentei unei locuințe cumpărate cu act sub semnătură privată pe teritoriul municipiului București, nu este determinant în schimbarea domiciliului în Capitală.

■ Adresîndu-se redacției revistei noastre pentru sprijin în soluționarea problemelor lor profesionale, sintem în măsură să consemnăm citeva răspunsuri pozitive primite pentru cei care ne-au solicitat concursul. **D.P.M.O.S. București: Paula Chiriac** (str. Danubiu nr. 19, București), a fost repartizată la Întreprinderea de încălziminte „Progresul” din Capitală; **Consiliul popular al județului Neamț: Intrucit Gheorghe Eva din comuna Săbăoani** este absolvent al Școlii profesionale din Piatra Neamț, — fiind calificat în meseria de operator chimist, — la absolvire a fost repartizat la Combinatul chimic din Arad — unitate cu care a încheiat altminteri contract de școlarizare. Cu ocazia cercetării scrisorii i s-a adus la cunoștință că în prezent unitățile locale au asigurată forța de muncă în meseria de operator chimist. Tînărul a fost îndrumat să se prezinte de îndată la Combinatul chimic Arad, unitate cu care s-a luat legătura pentru a fi încadrat efectiv. **Consiliul popular al Sectorului 4 București** ne informează că a sprijinit schimbarea locului de muncă a **Vioricăi Grădinaru**, în cadrul aceleiași întreprinderi de envelope „Danubiana” din București în urma prezentării certificatului medical, în care se făcea recomandarea expresă pentru schimbarea locului de muncă.

■ Scrisorii lui **Stefan Arba din Sighet Marmatiei**, îi răspunde **Consiliul popular al județului Timiș**: Retribuția pentru cele 300 de ore lucrate la I.E. Anina, punctul Crivina, în sumă de 4.423 lei, a fost ridicată de către seful de echipă, **Gheorghe Marin**, de la A.M.R.C.T. Nord Hunedoara, pendinte de I.A.M.R.C.T. Timișoara. În următoarele zile vom trimite la fata locului un om competent în probleme financiar-contabile — deci, la A.M.R.C.T. Nord Hunedoara — pentru clarificarea problemei și rezolvarea definitivă a situației neplăcut create.

■ În 17 august a.c. mi-au atras atenția — la magazinul **MERCUR** din Craiova, citeva sute de pachetele stivuite cu grijă pe masa casieriei și pe care scria **VEGETAROM** (pret 7,75 lei). Cumpărătorii au solicitat 4, 6, 8, 10 asemenea pachetele cunoscute de gospodine ca fiind foarte bune. Eu însumi am cumpărat 4 pachete și, ajuns acasă — notează **Victor Năvrlie din Craiova** (str. N. Titulescu, bl. A-2, ap. 11) — am avut o surpriză cit se poate de neplăcută. Pe pachetul foarte atrăgător scria **Fabrica de conserve Mureseni — Tg. Mures** dar, paradoxal, în interiorul pachetelor mai erau alte punguți cu... „sună de vită cu fidea”, produsă de **Fabrica de conserve din Oltenia**. Era un produs vechi de tot, cu termenul de garanție mult depășit, reambalat în pachete, în ambalaje noi ale unor produse altfel căutate. Să fim chiar așa păcăliți de către comercianții craioveni...?

Astfel de „mostre” ne-au fost trimise și la redacție. Cum s-au întilnit ambalajele din Tg. Mures cu marfa din Oltenia, tocmai la Craiova, e greu și de presupus. Cei îndrituiți sint chemați să dezlege misterul.

■ De circa 5 luni de zile, din

Scrisoare comentată

Morala bobului de linte

...Dumnealui **COJOCARU VENERUȘ**, factor poștal în comuna Brincoveni, județul Olt; precum și dumnealui **CHIRIȚĂ I. CRISTIAN**, muncitor la Depoul C.F.R. — Piatra Olt, își pot regăsi numele în scrisoarea adresată redacției noastre de către **Jean Lupu din București, strada Dr. Grigore Mora, nr. 35, sectorul 1**.

Pentru început, **Declarația** numitului C.I. Cristian: „Subsemnatul (etc.), domiciliat în comuna Brincoveni — Olt, declar că în această vară nu am primit de la unchiul meu Jean Lupu din București decît două avize telefonice și acelea cu întîrziere, pentru că mi-au fost aduse la ora cînd trebuia să fiu deja la Telefoane. Mai declar că nu am semnat de primire pentru nici un aviz telefonic, 05.09.1987.”

...Și, din scrisoarea adresată redacției (pe un ton la început emfatic — coborînd apoi spre o firească și logică nedumerire), de către dumnealui **JEAN LUPU**: „Consider că P.T.T.R.-ul, prin disciplina, punctualitatea, operativitatea și corectitudinea de care trebuie să dea dovadă, este o a treia armată română — a doua fiind considerat C.F.R.-ul. Rolul acestor lucrători în stabilirea, consolidarea și păstrarea relațiilor interpersonale și sociale este vital, de aici provenind și prețuirea noastră pentru munca lor. Încerc însă să-mi imaginez cum ar arăta acest sector de activitate dacă toți lucrătorii din breaslă ar fi la fel de conștiincioși și corecți, precum numitul Cojocaru Veneruș, factor în comuna Brincoveni, județul Olt, care numai în această vară, nu a dus la destinație două scrisori adresate de subsemnatul nepotului meu, tînărul I. Cristian și 5 (cinci) avize telefonice, adresate tot de mine aceluiași destinatar, pentru: 20 iulie din București; 4 august din Govora, alte două avize pentru 8 august tot din Govora și 20 august din București, fără ca noi să putem comunica, chematul meu nefiind anunțat. După ce am stat de vorbă personal cu tov. diriginte al Oficiului poștal Piatra-Olt (am făcut special intrerupere în Piatra, venind de la Govora spre București!), și după ce m-am adresat în particular unor terțe persoane din comună, împriținatul nostru s-a mai corectat, ducînd avizele din 28.08. și 29.08 la destinatar, însă, deși eu le dădeam cu 48 ore înainte, domnia sa le-a semnat în locul destinatarului, returnîndu-le la oficiul prompt, ducîndu-le însă la destinație a doua zi, chiar la ora convorbirii.

Iată că 7 avize și două scrisori au rămas fără răspuns pentru că tocmai cel care este plătit să asigure fluența și oportunitatea acestor servicii, tocmai acela le perturbă și le împiedică din rea voință. Este interesant de știut și cum motivează el neprezentarea chematului meu:

— negăsit la domiciliu (două dintre ele).
— necunoscut în comună (trei dintre ele).
— semnat (în fals!), și neprezentat (două dintre ele).

Minciuna este evidentă, pentru că: 1) — „Nea Veneruș”, cum îi zice nepotul, i se adresează pe numele mic acestuia cînd se întilnesc; 2) — Pînă în martie, a.c., i s-a expediat și primit pensia alimentară, lunar, pe același nume de Chiriță Cristian; 3) — Dacă de două ori nu l-a găsit la domiciliu sau dacă de alte două ori i-a semnat avizul, rezultă clar că domnia sa îl cunoaște pe acest tînăr, știîndu-i mai ales domiciliul.

Indisciplina evoluează spre imoralitate cînd știi că respectivul adolescent este singur pe lume și că aceste șicane i se fac la intervenția tatălui său, care l-a părăsit de 8 ani și care, dacă nu l-a ajutat, nu-l lasă măcar să trăiască în pace, așa cum am reușit eu să-l formeze pînă acum. Regret că Oficiul poștal Piatra-Olt trebuie să primească acest reproș pentru un angajat care și-a vîndut cinstea pe... un bob de linte! (urmează semnătura).

Veți spune, stimați cititori: este o chestiune personală! Nu! Poate că veți fi observat și dumneavoastră că revista „Flacăra”, de o bună bucată de timp, nu se mai ocupă de „probleme strict-personale” (conflicte între vecini, rude, moșteniri, procese de partajare, etc.) — de data asta însă, e în joc un element drag nouă, dintotdeauna, pe care îl stimăm și respectăm îndeobște: **factorul poștal!**

Ce-ar fi să nu-i diminuăm valoarea cîștigată de decenii și decenii, în suflul nostru?!

...Dumnealui Cojocaru Veneruș — ce nume simpatic! — ar trebui să mediteze (împreună cu superiorii săi), la „fermenta-rea” bobului de linte.

HORIA PATRAȘCU

P.S. — Anunțăm și pe această cale că întreaga documentație, pe baza căreia a fost realizat materialul de față, se află la redacția noastră, putînd fi consultată oricînd.

cauza unei defecțiuni la instalația de apă a vecinului **Stefan Slave**, de la apartamentul nr. 12 — ne scrie **Constanta Mironescu din București** (Sos. Oltenitei nr. 69, bl. 4, sc. 1, et. 1, ap. 8, Sectorul 4 — peretii și tavanul s-au deteriorat în așa hal, încît sint amenințată cu prăbusirea tavanului și afectarea instalației electrice. Cu toate insistențele mele pe lîngă vecin, cu toate intervențiile comitetului de bloc, n-am ajuns la nici un rezultat. Am fost și la ICRAL Bercești — centrul nr. 3. Tovarășul **Constantinescu** a venit la fata locului și a constatat gravele deficiente pricinuite din cauza infiltratiilor de apă. Prin adresa scrisă nr. 5528, din 15 iunie a.c., mi se comunică faptul că încă în cursul lunii iunie 1987 se va executa reparația cu pricina. Nici pînă azi nu s-a întreprins nimic. Mă adresez

dvș. pentru a mă sprijini pe lîngă cei în drept să ia măsurile ce se impun într-o atare situație...cu-adevărât disperată. Memoriul **Constantei Mironescu** a fost adresat de către noi Consiliului popular al Sectorului 4 București. Prin adresa nr. 385/576/1987 (semnată de altminteri inclusiv de directorul ICRAL-ului Bercești), primim un răspuns pe cit de formal, pe-atît de stupefiant: „În urma verificărilor efectuate pe teren nu s-au constatat infiltratii de apă în apartamentul petentei”. **Nota bene**. Între cele două adrese — 5528/1987 și respectiv, 385/576/1987 — există totuși un... tavan al birocrației și un altul — al petentei — gata să se prăbusească!

■ Un răspuns plin de omenie și de simpatie primim din partea **Comitetului jude-**

tean Brăila al P.C.R., pentru **Tudorei Lupu** din municipiul Brăila: Avînd în vedere că în prezent familia lui **Tudorei Lupu** s-a mărit — acum numără 5 copii — și, urmare a discuțiilor purtate cu acesta — ocazie cu care i s-au dat toate lămuririle necesare —, s-a ajuns la concluzia acceptată de altfel de T.L., de a fi reînscris la Întreprinderea de reparații din municipiul Brăila, urmînd să lucreze în chiar incinta întreprinderii. Totodată, pentru a i se da posibilitatea să recupereze parte din venitul material pierdut prin inactivitate — urmează să-i sporească retributia. Prin urmare, a fost înscris la un curs de calificare de 6 luni; urmînd ca la absolvirea acestuia să poată beneficia de categoria a V-a de încadrare.

Pagină realizată de **DORIN SALĂJAN**

Poșta redacției

Stroiescu Ion — Zimnicea: Rămîne la aprecierea conducerii întreprinderii ● **Păduraru Gheorghe** — Bălan (Harghita): Deoarece astfel de cursuri se pot frecventa numai la propunerea întreprinderii, adresați-vă biroului personal-invățămînt-retribuibile ● **Teheoi Valentina** — Bacău: 1) Instanța de judecată. 2) De la data eliberării certificatului de moștenitor. 3) Nici un act. 4) În termen de un an de la dobîndirea celei de a doua proprietăți ● **Vlad Elena** — Drăgășani: Adresați-vă Notariatului de stat ● **Florica Elisabeta** — Rm. Vilcea: Nu aveți dreptul, pentru că aveți un singur copil sub 18 ani ● **Munteanu Adrian** — Carei: Prea multe întrebări la care nu putem răspunde. Nu ați găsit, pentru că n-ați căutat cum trebuie ● **Muresan Teodor** — Cluj-Napoca: Dr. **Virgil T. Geiculescu**, **Bioterapie**, Editura științifică și enciclopedică, 1986 ● **Tomescu Ion** — București: 1) Trebuie să vă adresați Comisiei de expertiză medicală a capacității de muncă din sectorul de domiciliu, prin dispensarul policlinic teritorial, pentru stabilirea gradului de invaliditate. 2) Solicitarea dv. pentru procurarea unui cărucior electric este în evidență cu nr. VI.C.2/568, la Întreprinderea de produse ortopedice și protezare ● **Duma Nicolae** — Brăila: Clarificați-vă situația familială, apoi puteți efectua schimbul ● **Dan T. Ion** — com. Vidra (Sector. Agricol Ilfov): Nu trebuie să fiți dezorientat, ci să dați curs invitațiilor de a vă prezenta la biroul teritorial al forței de muncă ● **Cucu Gheorghe** — Oltenia: Prezențați la I.L.P.P. „Peco” Călărăși acte din care să rezulte cele afirmate de dv. și cererea vă va fi rezolvată ● **Tutu Ioniță** — com. Lespezi (Vrancea): Dovedirea vechimii în muncă prin reconstituire se poate face în condițiile art. 14—17 din Decretul 92/1976. Cererea tip se depune la comisia ce funcționează pe lîngă Comitetul executiv al Consiliului popular județean, însoțită de următoarele dovezi: adevîrîntă de încadrare în muncă, dovada privind lipsa arhivei, un început de dovadă că la un moment dat, în perioada ce se cere a fi reconstituită, au existat rapoarturi de muncă între unitatea respectivă și cel care solicită reconstituirea. În cerere trebuie să se indice cel puțin 2 persoane care pot dovedi cu acte că au lucrat în aceeași perioadă și unitate cu solicitantul. Împotriva procesului-verbal al comisiei de reconstituire, solicitantul sau unitatea unde acesta lucrează se pot adresa cu plîngere judecătorească în a cărei rază teritorială funcționează comisia, în termen de 15 zile de la comunicare.

REGHINA VÂRVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

Opinii

Dăinuind în istorie

Cuvântarea rostită la deschiderea Congresului Educației Politice și Culturii Socialiste de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, constituie pentru noi, cei ce ne desfășurăm activitatea în domeniul vieții spirituale, un strălucit program revoluționar, de largă perspectivă creatoare, care, evidențiind succesele obținute în domeniul vieții materiale, în știință, cultură și artă, deschide drumul împlinirilor viitoare, chemate să răspundă exigențelor ideologice proprii înaintării României spre comunism. Iată de ce, cu un sentiment de profundă grație și de nelămurită dragoste față de genialul ctitor al civilizației și culturii noastre socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ne angajăm să participăm cu întreaga noastră putere de muncă la efortul nobil de traducere în viață a orientărilor cuprinse în acest document de excepțională importanță pentru destinul spiritualității românești.

În cei douăzeci și doi de ani de când în fruntea partidului și țării se află cel mai iubit fiu al națiunii române, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în contextul mărețelor victorii repurtate de poporul nostru pe multiple planuri, creația și viața muzicală au înregistrat realizări fără precedent, alături de creșterea caracterului lor de masă, cit și sub cel al calității manifestărilor din domeniul artei armoniilor, al implicării ei profunde și eficiente în opera de edificare a omului nou. Urmind neabătut îndemnul și orientările date de tovarășul Nicolae Ceaușescu și beneficiind în permanență de înaltul sprijin acordat înfloririi vieții spirituale de tovarășa Elena Ceaușescu, noi compozitorii și interpreții am aflat în munca eroică a celor ce plămădesc prezentul și viitorul patriei socialiste, pe șantiere, în industrie și agricultură, izvorul viu de inspirație, calea cea mai fecundă pentru crearea unei arte de puternică vibrație patriotică și umanistă, de un profund caracter revoluționar. În anii pe care cu mândrie patriotică îi înmănușăm în glorioasa „E-

pocă Nicolae Ceaușescu”, în cadrul generos oferit de Festivalul național „Cântarea României”, muzicienii au realizat numeroase cîntece pătrunse de un puternic patos revoluționar, creații de operă și balet inspirate din epopeea națională, din eroismul constructorilor epocii noastre, au oferit concerte și spectacole penetrând în mase mesajul evului socialist, contribuind la educația lor patriotică, revoluționară.

Pentru noi, ca slujitori ai artei sunetelor — compozitori, muzicologi și interpreți — angajarea social-politică înseamnă în primul rînd preocuparea permanentă pentru o calitate superioară a creației, interpretării și educației, la nivelul cerințelor Programului ideologic al partidului, al exigențelor morale, estetice și filosofice ale operei de făurire a unei înalte civilizații materiale și spirituale în țara noastră.

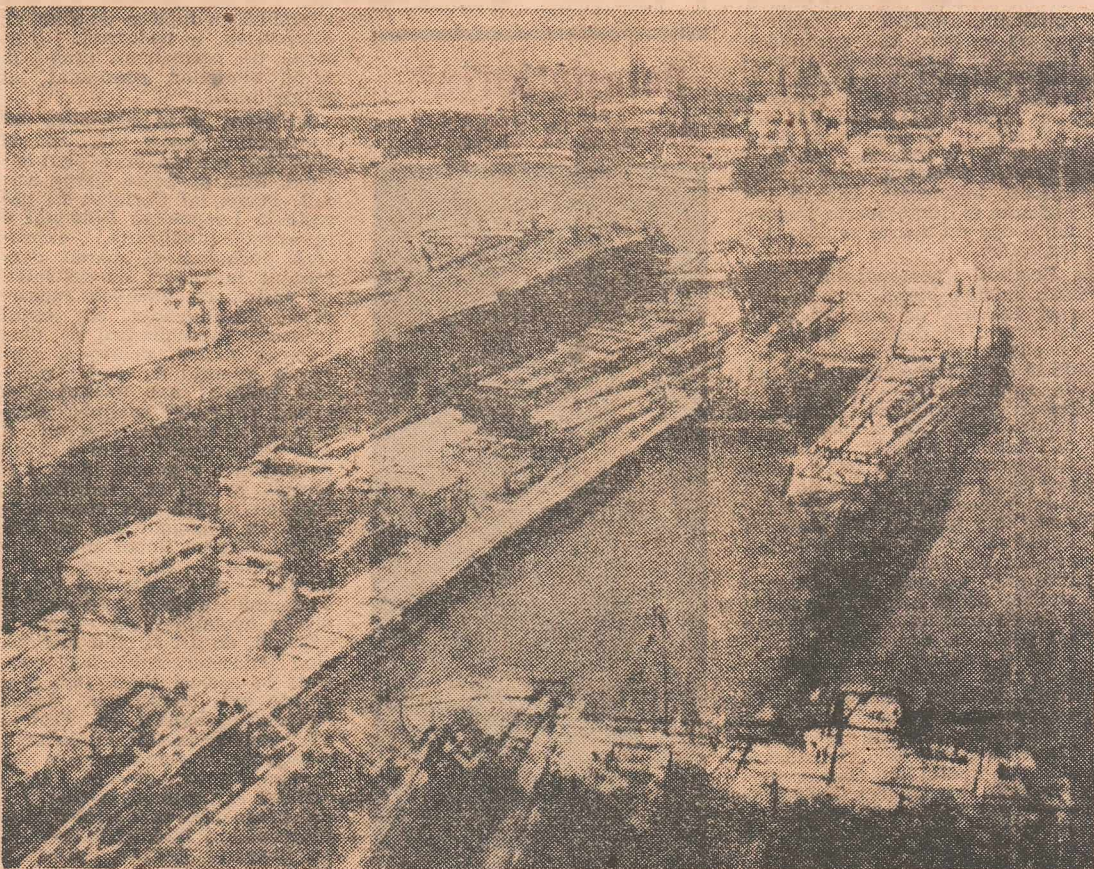
Criteriile de apreciere a actului de cultură muzicală trebuie să fie la nivelul măreției împlinirilor poporului nostru, ale cărui vocații creatoare — pe toate planurile — se materializează în zilele noastre cu o strălucire neexistentă în trecut. Oamenii muncii, creatori ai bunurilor materiale și spirituale, sînt îndreptățiți să ceară de la noi creații muzicale pe măsura nivelului pregătirii lor politice, profesionale și estetice la care s-au ridicat în anii socialismului.

Contactul nemijlocit cu realitățile complexe ale patriei, cu efortul de innoire a vieții, precum și perfecționarea muncii în toate domeniile, prezența activă a compozitorilor la manifestările de pe marile șantiere ale patriei, concertele-dezbateri organizate pe platforme industriale, în școli, în case de cultură și cămine culturale constituie cea mai puternică sursă de inspirație originală, premisa unei arte care să trăiască în prezent și să dăinuască în istorie. În pasiunea și responsabilitatea cu care se dăluiește chipul nou al țării,

CORNEL TRĂILESCU ■

(Continuare în pag. 14)

Adevărul vieții, adevărul artei

Din expoziția republicană organizată cu prilejul încheierii celei de-a VI-a ediții a Festivalului național „Cântarea României”

Artistul — conștiință a epocii sale

AGLAE GHEORGHE:

„Să arzi
cîte puțin
cu fiecare
spectacol”

rol de mare întindere, dar, zic eu, mă reprezintă. El m-a făcut să cred că pot aborda roluri de intensă trăire interioară, care în afară de talentul balerinei cer o dăruire și o măiestrie de actor.

— Ce trăsătură comună au vedetele ?

— Nu mă împac cu acest cuvînt. Prefer să spun : „artiștii din prima linie”. Trăsătura lor comună ? Toți sînt iubiți de public.

— Cum se pregătește o balerină pentru un spectacol ?

— Chiar dacă ai dansat de zece ori într-un rol și te-ai obișnuit cu el, nu poți urca pe scenă fără să-l repeți cîteva zile.

— Cîteva zile ? !

— Da. În ziua spectacolului eu plec de acasă cu trei ore înainte de începerea lui. Întru în cabină și îmi pun toate lucrurile în ordine. Mă machiez și aștept. Și încă ceva. Pe tot parcursul acestei zile mă gîndesc la rolul pe care trebuie să-l dansez. Personajul respectiv mă urmărește peste tot. Nu pot să scap de el. Cînd mai sînt zece minute pînă la ridicarea cortinei, „personajul”, care nu m-a părăsit nici o clipă, mă obligă să mă concentrez și să uit de emoții.

— Cum v-ați caracteriza din punct de vedere temperamental ?

— La început am dansat și roluri romantice în baletе cu factură clasică : Giselle, Chopiniana și altele, dar mi-am dat seama, cu timpul, că adevărata mea chemare este spre dansul de caracter, spre rolurile dramatice cu conflicte

IULIAN TALIANU ■

(Continuare în pag. 15)

Poem pentru patrie

Limba română

Un nou anotimp ; privim în afară
Somnul grîului lîmpede urcă din glii.
Zăpezi de-nfloriri ; clipa în vis se măsoară
Gustul luminii pe frunte ne pune făclii.

Păduri de mesteceni, păduri de stejari
Feciorii un cîntec din frunze l mențin
Dorul din doina străbătînd milenar
Curat ne respiră în anii ce vin.

Silabele noastre din verbul ales
Înfloresc acum, în cînt se adună
Din rodul limbii bogat la cules
Înflorește în piept Poezia Română.

DIONISIE DUMA ■

— Aglae Gheorghe, vă mai amintiți cum a fost prima zi la școala de coregrafie ?

— A fost o zi frumoasă, cu soare, iar eu eram îngrozitor de emoționată cînd am pășit în clasa de balet. Îmi amintec bine, eram în costum alb și papuci „Flexibili” de balet, pe care i-am primit de la școală. Nu îmi venea să cred că eu sînt aceea care stătea în fața barei. Eram nerăbdătoare să învăț prima poziție de balet.

— Ați pornit la drum avînd un idol ?

— Nu prea știam ce presupune baletul. Eu nu știam decît să dansez. Mai tîrziu, cînd am descoperit baletul, această minunată artă, am început s-o admir pe Valentina Massini a cărei măiestrie m-a cucerit.

— Ce credeți că v-a ajutat să faceți carieră ? Talentul ?

— Am muncit mult ca să

ajung în prima linie. Visam că într-o bună zi voi izbucni să fiu o mare balerină. N-am renunțat niciodată la visul meu, deși adeseori am întilnit și piedici în cale. Nu vă pot spune dacă talentul a fost hotărîtor, însă vă asigur că la temelia acestei cariere se află multă muncă. Am intrat în teatru cînd baletul nostru avea prim-soliste de primă mărime. Alexa Mezincescu, Ileana Iliescu, Valentina Massini, ca să le amintesc doar pe cele care îmi vin acum în minte. Nu mi-a fost ușor să apar în roluri pe care într-o vreme — le jucase, cu succes imens, Valentina Massini. Publicul se obișnuise cu ea.

— Povestiți-ne un succes care v-a dat aripi ?

— În baletul lui Ion Tugearu, intitulat Nuntă însingurată, am un rol pe care îl iubesc foarte mult. Nu este un

Vitrina artelor

Consecvent cu programul său, Teatrul Mic oferă publicului posibilitatea de a se rentilni sau chiar de a cunoaște cele mai semnificative pagini ale literaturii dramatice de pretutindeni și de totdeauna. Consecvent, de asemenea, cu programul său, Teatrul Mic propune, cel mai adesea, o lectură scenică a textelor din unghiul politicului, de multe ori al unei ardențe, angajante actualități. Propunându-și asemenea ambițioasă funcție artistică, nu se teme de comoditatea spirituală, afectivă a publicului, nu se teme să-i profundă o participare intelectuală și emoțională intensă iar practica a dovedit că premisele pe care și-a durat raționamentul au fost exacte. O dovadă în plus, premiera cu tragedia shakespeariană **Coriolan**, piesă densă, dificilă, întunecată, care a înregistrat în lume foarte importante dar nu foarte multe interpretări.

Destinul personajului central, intriga piesei sunt adevăruri istorice, pe care tragedia le reface, în datele esențiale, cu exactitate, ridicându-se, însă, de la un caz particular — oricit de semnificativ — la o reflecție de tulburătoare pătrundere asupra unei lumi, a unor raporturi umane, a unui echilibru (și dezechilibru) de forțe, asupra forței de distrugere pe care omul o poate purta în sine însuși. Este unghiul din care a descifrat textul și spectacolul semnat de Dinu Cernescu — profund, coerent în demonstrație, de o austeritate imbată de emoție. Cu un binevenit efort de concentrare, regizorul a precizat liniile principale ale conflictului, a construit planuri diferențiate de acțiune (în sensul figurat al cuvintului), aducând în prim plan raporturile tensionate până la tipătul de durere, mereu gata să izbucnească, adesea chiar izbucnind exploziv, devastator, raporturi între cei trei poli de voință, personalitate, dar și substanță tragică: Coriolan, mama lui, Volunnia, și statornicul lui dusman, Aufidius. Conflictul latent sau manifest între eroul principal și fiecare din celelalte două personaje reprezintă chipuri ale conflictului lui Coriolan cu sine însuși, așa cum în sentimentele violente care-l leagă și-i dezbină în același timp, dragostea e chip al urii și ura chip al dragostei. Permanentă translație de sentimente, de stări emoționale, în mișcare continuă și totuși de o irevocabilă fixitate, jocul obscur, incert al impulsurilor, drumul aparent haotic, de fapt previzibil — tragic previzibil — al eroului, răsturnările spectaculoase de situații care confirmă nu modifică, sint urmăriți, regizorul și în interpretarea actoricească, cu minuție și remarcabilă bogăție de nuanțe. Exis-

tă în spectacol și unele imperfecțiuni — simbolistica vizuală uneori, doar uneori, prea apăsătoare, câteva relaxări ale ritmului, momente mai puțin glesuite — dar ele se pierd în valoarea întregului, se uită pe măsură ce se observă.

Pentru Dan Condurache, rolul lui Coriolan este, desigur, o șansă, un moment de pregnantă în carieră, dar îndrăznim a spune — cu toată circumspecția față de cuvintele mari — că nici în „cariera” scenică a personajului, interpretarea

Devastătoarea arsură a trufiei

datorată lui Dan Condurache nu reprezintă un moment oarecare. Actorul abordează rolul foarte sus, în forță, făcându-ne aproape să ne temem de o inabilitate profesională. Este vorba, însă, de o perfectă cunoaștere a mijloacelor, de conștiința că performanța artistică îi este accesibilă; și creația sa în **Coriolan** este, într-adevăr, o performanță. Tensiunea crește mereu, nu arc căderi ci doar deliberate temporizări, menite a pune în relief un moment a nume, o etapă a conflictului, eroul îmbătrânește sub ochii noștri, minat și în plină glorie de sentimentul eșecului, deve-

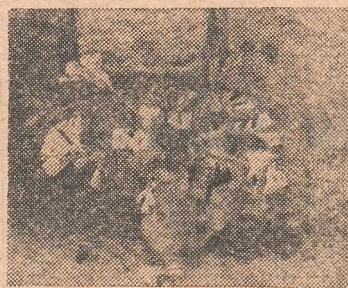
rat de nevoia de a atinge inaccessibilul (poate chiar inexistentul), rob al propriilor greseli și nu mindru de ele, în dezacord cu tot, cu tot, și în primul rând cu el însuși. Actorul discerne cu finețe trăsăturile eroului, delimitează discret dar precis inflexibilitatea ca nepuțință de consecvența ca atitudine, sentimentele violente de trăirile profunde, clocot acțiunilor și al gândurilor de autenticitatea trăirii. Trufia sălbatică a personajului nu naște nici o clipă bucurie, nu este sinonimă cu iubirea de sine, ci, dimpotrivă, e pedeapsă, hrănește un permanent, până la urmă nimicitor, sentiment al neîmplinirii.

Situată și ea în prim-plan al conflictului scenic (dar, ca și Aufidius, într-un prim plan secund, dacă se poate spune astfel), mama lui Coriolan își găsește în Leopoldina Bălanuță o interpretă inteligentă, expresivă, judecându-și mereu personajul în raport cu celelalte, cu textul, cu viziunea regizorală. Comunicarea cu eroul principal se realizează și dincolo de replici, printr-un gest sau o intenție de gest, printr-o privire sau refuzul unei priviri care să-l susțină. Sarcina lui Gheorghe Visu nu a fost deloc ușoară, actorul avind de creionat o personalitate puternică în raport permanent, însă, în replică sau contrareplică, cu personalitatea lui Coriolan. Meritul important al interpretului — sau unul dintre merite — ni s-a părut a fi mai cu seamă știința de a-și modela mereu evoluția după evoluția celui alt, de a-i fi cind victimă, cind judecător, dublură și contrast în același timp, fără a-și pierde însă identitatea. Ideea regizorală adoptată de Teatrul Mic, perfect justificată de text, presupune o demarcație, o diferență de temperatură între cei trei și personajele mai puțin pregnante ca personalitate, reprezentând idei, atitudini și nu neapărat destine. Au slujit de aceea spectacolului exact actorii care au avut discernământul (și tăria) de a întrupa un principiu, o acțiune, un factor determinant al conflictului și nu o individualitate precisă: Nicolae Iliescu, Păpăl Panduru, Nicolae Pomoje (uneori), Constantin Bărbulescu, Vasile Pupeza (și el, uneori), Marius Ionescu, Iuliu Popescu, Irina Movilă. Credem că nu și-au îndeplinit atribuțiile, tocmai pentru că și le-au depășit: Petre Moraru (cu un joc excesiv, lipsit de sobrietatea cerută), Nicolae Pomoje (alteori) și Vasile Pupeza (tot alteori).

Cu unele mici, posibile reproșuri (mai ales în privința unor costume), scenografia Marii Mișu a împlinit inspirat universul de idei al spectacolului.

CRISTINA DUMITRESCU ■

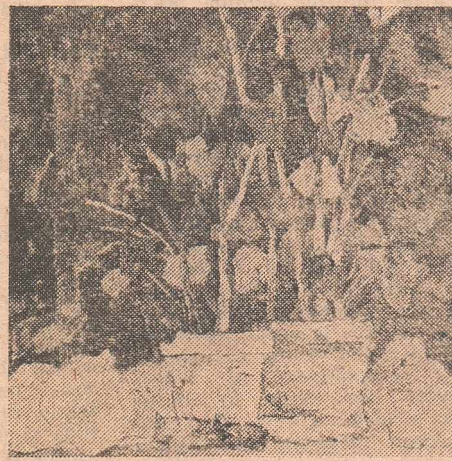
Severitate și exuberanță

Se simte în expoziția lui Virgil Moise, recent deschisă la Galeria „Orizont”, ambiția secretă, adeseori înfrântă la pictorii ce s-au îndepărtat oarecum de profesia lor (Virgil Moise a fost îndeosebi atras de scenografia de teatru și film, calitate în care a cucerit numeroși lauri, în țară și-n străinătate), de-a reveni în atenția marelui public, inclusiv a specialiștilor, printr-un gest de forță, spectaculos și dacă se poate, insolit. Căci ce altceva putem desluși într-un travaliu îndelungat și, bănuim, dificil, la capătul căruia, iată, pictorul expune o amplă suită de portrete? O suită de portrete al căror mare neajuns ar fi acela că, reprezentând personalități ilustre ale vieții noastre culturale-artistice, cu precădere ale vieții literare, ele trebuie să restituie cit mai exact fizionomia subiectului. Firește, pictorul se va strădui să depășească acest inconvenient, adăugând demersului strict plastic și un comentariu psihologic, de interpretare interioară a personajelor, sau, dimpotrivă, va miza numai pe valențele meșteșugului său, pe aparenta performanță a reproducerii cit mai exacte, cit mai fidele, a mode-

lului. E drept, Virgil Moise reface un teritoriu și o experiență de mult abandonate, dar care au făcut faima inegalabilelor portrete renascentiste. Însă asta nu înseamnă că portretele sale sint doar copia unui meșteșug bine învățat. Dimpotrivă, sint de remarcabilă plăcerea și bucuria, inclusiv emoția, firești, la urma urmelor, de a avea în fața sevăletului o seamă din cei mai populari oameni ai artei, și culturii contemporane, începând cu Al. Rosetti, Șerban Cioculescu, Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Mihail Beniuc, Radu Beligan, Paul Everac, Marin Moraru și mulți alții încă. Nu se pare, ci este aproape sigur că pictorul a fost dominat de subiectul portretelor, caz în care artistului nu i-a mai rămas decât etalarea unor rafinate armonii cromatice, plasarea, ici-colo, a câte unui simbol, semnificativ pentru personajul în cauză, sau a unui accesoriu vestimentar care să pună în valoare o anumită structură psihologică, o anumită structură de caracter. Expoziția, însă, se completează în mod fericit cu o suită de peisaje ce fac din plin dovada calității lor cromatice, a disponibilităților lirice, a exuberanței cu care Virgil Moise privește și interpretează, cu o evidentă — tușă — postimpresionistă, total opusă, prin frecvența și lumina ei, severității portretelor. Cu alte cuvinte, o expoziție în care pictorul a căutat cu tot dinadinsul să atingă cele două extreme. Dar putem crede, în aceeași măsură, că fulgurantele peisaje sint urmarea directă a lucrului dificil și anevoios din fața portretelor. Eliberat de acea ambiție secretă, specifică celor ce se reintorc la rosturile și frumusețile dintotdeauna ale picturii, Virgil Moise se-arată a fi un artist a cărui evoluție pare să aibă câștig de cauză în fața celor ce văd în artă o împlinire, o destăinuire de suflet.

VICTOR NIȚA ■

Lăzărescu Viorel — „Natură tonmatică”

CAP LIMPEDE

● **La Tei.** Vara s-a sfârșit, dar toamna se anunță lungă. Și caldă. Până târziu, spre noiembrie, cind am putea citi o magnifică poezie, **Vară de noiembrie**, semnată de Lucian Blaga. Până una-alta, însă, citim un foarte elegant (ca prezentare și paginație tipografică!) buletin-program editat de Complexul cultural-sportiv — studentesc „Tei” (realizatori Mihail Popescu și George Țara, colaboratori Aurel Gârbovu și Răsvan Popescu), din cuprinsul căruia aflăm o mică și una de lucruri despre „Tei”, această superbă stațiune studentescă vizitată zilnic de sute și sute de elevi și studenți. Intitulat **Serbările studențești**, buletinul se vrea și reușește a fi o oglindă fidelă a întregii vieți culturale și sportive ce se desfășoară pe scenele sau pe terenurile sportive ale „Teiului”. Scris

alert, inteligent și, am zice, zglobiu, cu multă plăcere și inventivitate stilistică, buletinul ne face, parcă, să regretăm că anii studenției au trecut prea repede. ● **Steagul arcașilor din Arbore.** Citim, cu reală plăcere, în revista **Convorbiri literare**, numărul 9, o amplă relatare a citorva întâmplări din jurul anului 1907 în nordul Moldovei. Autorul relatării, „cronicarul” Toader Hrib din Arbore. Subiectul relatării, înființarea societăților cu nume de Arcași. Iată, drept ilustrare, descrierea lui Toader Hrib, contemporan cu înființarea societății Arcașul Luca Arbore: „Societatea Arcașul se compunea din cam 250—300 de tineri — flăcăi și căsătorii din sat. În ziua serbării au fost chemați cu toții la Căminul cultural din centru, îmbrăcați în cele mai frumoase haine

de sărbătoare, cu un briu tricolor peste umăr, pe care era scris cu fluturi galbeni și mărgelă albăstre Arcașul Luca Arbore, toți cu cușme și cu câte o pană de curcan în cusmă”. Consemnăm, în același număr al revistei și cele patru pagini „dedicate vieții literare din nordul țării, **Pagini bucovinene**, prin care revista **Convorbiri literare** se achită, încă o dată, față de scriitorii din județul Suceava.

● **Vatra.** Numărul 8 al revistei din Tîrgu Mureș se remarcă prin câteva pagini de real interes: România și marile puteri din 1914 (mărturie din arhivele străine), de Gheorghe Buzatu. Avem o admirabilă tradiție de militantism în istoriografia noastră, un interviu de Gr. Ploșteanu, cu reputatul istoric dr. Florin Constantiniu, Biblioteca Ba-

bel, o foarte interesantă pagină de poezie străină, de această dată din lirica poloneză, și, pe ultima pagină, ca întotdeauna, o povestire S.F., **Ceea ce sintem**, de scriitorul englez Robert Shekelle, în traducerea lui Dan Alexe.

● Numărul 36 al revistei **Orizont școlar**, dedicat Taberei naționale de creație literară pentru elevi „Excelsior”. Alcătuite de Adriana Babeți și Mircea Mihăieș, cele opt pagini încearcă o punte între generații... tinere. Interviu-rile cu Mircea Nedelciu și Florin Iaru (azi seniori ai literaturii tinere, ca să zicem așa), apoi ancheta „Ce creează o tăbără de creație?”, la care răspund câteva zeci de elevi (și nu numai elevi prezenți la Timișoara în această vară, o bogată se-

lecție din versurile a-care tineri, fotografiile (lui Florin Iaru) dau suplimentului **Orizont școlar** un aer sărbătoresc, de vacanță literară. ● În revista orădeană **Familia**, Al. Cistelean semnează o cronică la **Holorme-le** lui Șerban Foartă (care de altfel au prilejuit și un cald **Portret**, semnat de Vasile Popovici, în numărul din **Orizont** pomenit ceva mai sus), din care cităm: „„holorme-le” sint un atentat — și un omagiu, firește — atît la puterea eufonică a limbii cit și la cea semnificativă și sugestivă”. ● În aceeași pagină, Virgil Podoabă serie despre Florin Mugur, **Schife despre fericeie**, justificind maniera acestor singulare „miniaturi” eseistice în temeiul unei foarte bune cunoașteri a operei poetului: „Primul său contact cu frumusețea n-a fost unul critic, ci

unul pe cit de admirativ pe atît de fericit și n-ar fi de mirare ca el să fi pus o amprentă decisivă pe toate cele ce i-au urmat”. ● Un grupaj substanțial îl aduce pe Al. Cistelean „la judecata confrăților”. Despre volumul său, **Poezie și livresc**, scriu în **Familia** Radu Enescu (**Cavalerul CIS în luptă cu livrescul**), Ion Simuț (**Conexiuni**) și Gheorghe Grigurcu (**Calofitul iro.lic**).

● **Astra.** Două foarte dense pagini în numărul 9 al revistei brașovene. Este vorba de ampla rubrică intitulată **Repere ale culturii române** care în numărul mai sus amintit este dedicată filozofului **Anton Dumitriu**, acest mare cărturar al timpului nostru, și lui **Ioan Căianu-Valachus**, proeminentă figură a artei și științei românești de acum trei secole. Cele două comentarii, A fi și a exista, de Virgil Ciomos, și „Minunea greacă” și **cumînțenia românească**, de Aurel Ion Brumaru, scot în evidență contribuțiile filozofului la definirea și luminarea citorva importante concepte, cum ar fi problema judecării confrăților”. Despre volumul său, **Poezie și livresc**, scriu în **Familia** Radu Enescu (**Cavalerul CIS în luptă cu livrescul**), Ion Simuț (**Conexiuni**) și Gheorghe Grigurcu (**Calofitul iro.lic**).

Unire, de Ioan Vlad.

Vitrina cărților

● O încercare de recuperare pentru spațiul creator românesc scrie Petre Solomon: **Dimensiunea românească**, Editura Kriterion, 1987. „Cartea de față s-a născut din dorința de a pune în lumină o latură mai puțin cunoscută a vieții și operei marelui poet de limbă germană Paul Celan. Textele inedite scrise de acesta în românește, precum și corespondența cu citiva dintre prietenii săi din România reprezintă co-

loana vertebrală a cărții și principala ei rațiune de a fi. Născut în Bucovina, format, intelectual și spiritual, în Bucureștii anilor '45-'47, Paul Celan (deținător al unor numeroase premii și distincții acordate de academiile și societățile germane și franceze — patria sa de adopție) prilejuiește autorului acestui volum monografic o evocare a atmosferei intelectuale, spirituale a primilor ani după război, priviți — aici — dintr-un alt unghi, cu alți ochi. Un ciclu de poezii și un altul de poeme în proză, precum și corespondență cu scriitorii români ai vremii alcătuiesc o interesantă Addenda care cuprinde și câteva traduceri în românește din Kafka, datorate de asemenea lui Paul Celan și, până acum, inedite.

● La Editura Univers a apărut de curind o antologie din opera lui Roland Barthes, sub titlul **Romanul scriiturii** (selecția textelor și traducere de Adriana Babeți și Delia Șepețean-Vasilu). Scrierile criticului francez sunt prezente în sumarul de la **Le degré zéro de l'écriture** (1953) și până la **Le grain de la voix** (1981), și răspund, prin fragmentele alese, temei unificatoare a antologiei: scriitura, avatarurile ei. O ex-

celentă prefață, de o rafinată aplicație la obiect și conștinând prin secrete afinități cu obiectul său, semnează Adriana Babeți.

● Un nou titlu în colecția „Eminesciana” a Editurii Junimea: Elena Loghinovski. — **Eminescu în limba lui Pușkin**. În ciuda scepticului moto ales din Valeri Briusov — „Este imposibil să transferi dintr-o limbă în alta creația poetului, dar la fel de imposibil este să renunți la acest vis” — autoarea abordează cu toată seriozitatea și acrită o seamă de traduceri ale poeziilor eminesciene în

limba rusă, printr-un atent studiu comparativ. Concluziile oferă o deschidere generoasă către domeniul atât de delicat și important al echivalențelor literare: „Sint necesare (...) traduceri repetate din Eminescu, dar și tălmăciri tot mai numeroase din alte opere ale literaturii române — anterioare, sugerând sonoritatea izvoarelor literare ale creației eminesciene, și posteroare, care vor implini, pentru cititor, întuirea spiritului limbii și literaturii române, oferindu-i un context necesar receptării operei traduse”.

transcris eliptic, dar cu acuități și tensiuni ce incendiază pagina. Iși dă sfaturi sieși și lumii, mai aprig sieși, căci, sigur mărturisese, a aduce lumea la vrerea lui ar fi o iluzie, o trufie deșartă, „o uluită căutare / A nevăzutului frumos”, drept care rămâne, cum își intitula o mai veche carte, un „călăreț stingher”, angajat

Constelații de lut

cu obstinație pe drumul lui, deși cu secrete convingere că lumea, poate, îl va urma. Bucata care inaugurează volumul „Furtuna vieții” n-are nimic din „doiala eliberatoare” a moralistului, călărețul își îndeamnă Pegasul spre steaua polară a visului cu siguranța deplină că acesta e drumul: „Avinturi tinere, planări, / Zdrăle vise, prăzi subțiri, / Mirajul naltelor chemări / În largu-atitor prăbușiri, / Răpuse-n

● Reeditată pentru prima oară de la apariția ei în 1907. Pentru ce s-au răscolat țărani de Radu Rosetti reprezintă o restituire importantă pentru domeniul istoriografiei noastre, datorată Editurii Eminescu. Sub îngrijirea lui Z. Ornea, (care semnează și un amplu și documentat studiu introductiv, precum și notele), impunătorul vo-

lume readuce în circulație gândirea istorică a celui pe care Mihai Ralea îl socotea printre „corifeii poporanismului” relativ la una din chestiunile capitale care frământau lumea spirituală românească de la începutul secolului: problema țărănească. „Radu Rosetti a dat „perspectivă istorică” poporanismului sterit. Iar poporanismul, în latura sa constructivă, a năzuit către o democrație rurală, în care țărâna să trăiască, stăpînă pe sine, în demnitate.

● În aceeași serie — „Biblioteca de filosofie românească” a Editurii Eminescu, a apărut cel de-al doilea volum din **Recesi-**

vitatea ca structură a lumii, de Mircea Florian (ediție îngrijită, postfață și note de Nicolae Gogoneață și Ioan C. Ivanciu), întregind astfel publicarea uneia dintre cele mai reprezentative lucrări din domeniul filosofiei originale românești.

TANIA RADU ■

urmă par o mare / Înjunghiată de rechini, / Pe cratere clocotitoare / Adinc însingurind lumini. // De-ar fi să mă întorc oriunde / Adesea arii au călcat. / Furtuna vieții ar răspunde / La cite mreje n-am cedat. / O bilbără de vise — scai — / De cine-am fost mereu se ține / Pînă la marea alai — Tumultul vremii care vine. // Prin valuri ce se sting urcînd / La timpla vagului secret, / Iluminat de sacral gînd / Al multilatului profet, / Albastre fulgere-potop, / Limanul luminînd abia, / Mă țirte ca pe-un ciclop / Infometat de steaua mea”. Treptat, cenzura de care vorbeam se elimină în chip firesc, ea fiind, mai exact, nu o cenzură, ci o structură, ceva prin care un eu își lasă definitiv amprente, stringența versului se descoace, tumultul interior iese la suprafață în poeme care, precum „Devenire”, „Copilărie”, „Andreea”, lasă să picure o lacrimă peste sfîșierile celui care, deși cu nestrămutată credință în steaua visului, știe totuși că ținta lui, omenește vorbind, nu-i de atins.

Foarte frumoasă această carte, prea scurtă pentru greaua ei încărcătură de sentimente și pentru pofa de poezie pe care ne-a incitat-o.

ILIE PURCARU ■

Cronica literară

Gh. Bulgăr

Competiția prozei scurte

După bogata recoltă a romanelor apărute în anii trecuți, îndată după ultimul mare roman al lui Marin Preda, proza scurtă a reapărut într-o suită de volume remarcabile prin diversitatea talentelor și a temelor. E drept că numai puțin nime au intrat în atenția criticii, deși unele cărți nesemnificate merită interesul cronicarilor, precum l-a arătat publicul cititor, avid de lecturi substanțiale. Numărul sporit de proze scurte dă impresia unei competiții, în sensul înalt al termenului, între autori dotați, între stiluri și structuri epice, menite să îmbogățească zestrea literaturii contemporane. Am în vedere acum trei volume recente care-mi întăresc impresia de originalitate a narațiunii, de calitate a scrisului, tocmai pentru că mediile de viață, unghiul de observație și limbajul sint diferite, incit cititorul simte o egală satisfacție a lecturii lor, competiția situându-le pe un vast plan al valorii apreciabile: Violeta Miron. **Scala**; Ioan Cherecheș, **Ecoul ultimului foc de pușcă**; Ion Hânguleșteanu, **Pe umerii lui tata**. Primul volum a apărut la Editura Eminescu, ultimele două la „Albatros”, din păcate, tirajul lor modest (bănuiesc) a dispărut repede din librării, chiar dacă cititorului nu-i spuneau mare lucru numele autorilor, nediscuțați, cum spuneam, de critica noastră, de recenziile revistelor. Citindu-i, constat că volumele lor atestă reale talente care pot fi înscrise în competiția prozei scurte, îmbogățită acum cu un număr considerabil de bucăți literare de autentică valoare epică.

Violeta Miron este la a doua sa carte de proză; publicase acum trei ani microromanul **Cocostire sau nalbă** care concentra observații de finețe într-un stil degajat, pitoresc, dinamic, asupra vieții noastre de toate zilele, mediul familial fiind evocat cu detalii grăitoare, cu momente de desțindere, căci firul roșu al narațiunii e umorului cumpănit, voalat de ironia învăluită a unui stil oral, dens familiar. Il regăsim încă mai nuanțat și mai adaptat structurilor interioare ale epicului și ale personajelor, ca substanță psihologică bine conturată, în noul volum, intitulat după una din bucăți: **Scala**. Fiecare dintre cele 14 capitole ale cărții, fiecare nuvelă ori schiță, aduc un univers bine conturat, autoarea fiind implicată ca martor credibil al întâmplărilor aduse în scenă. **Cum se răzgîndi Doda** e evocarea unui final de viață al venerabilei bunici Zina, sleită de puteri, a cărei evanescență tulburînd pe cei din jur e doar trecătoare și, cînd toți o credeau dusă, ea-și revine și, cu umorul ei țărănesc, specific, intră dinamic în ritmul obișnuit al vieții.

Sînt numai opt proze în volumul masiv al unui autor cvasianonim: Ioan Cherecheș, care ne-a dat acum citiva ani o carte excelentă despre viața și eroismul aviatorilor care au căzut în războiul contra fascismului. Talentul merge înainte chiar dacă nu e incurajat de recenziile profesioniștilor, dovadă acest volum de proză axată pe lumea satelor, pe o experiență proprie de viață, din care, cu acuitate, autorul extrage momente semnificative, fapte dramatice ori confruntări, marcate de destin într-un anumit fel. Neinspirat în titlul cărții, autorul rezervă însă surprize plăcute cititorului care nu va lăsa cartea din mînă, chiar dacă uneori va fi în dezacord cu structura bipolară și discontinuă, cum e cazul nulelei finale, **Un om de prisos**, ea putea fi dezvoltată într-un roman. Cititorul e surprins plăcut în privința cantității de viață reală, adunată în fiecare bucată, cu expresie, pe alocuri brutală, cum e viața însăși, a limbajului. Inrudirea tematică și de structură epică a narațiunii de față cu tradiția bine ilustrată a prozei ardelene, de la Agârbiceanu și Rebreanu la Pavel Dan, e o continuitate care nu știrbește meritele autorului de a fi el însuși, mai ales în primele bucăți ale cărții. El nu se sfiește să fie în mentalitate și grai mai ardelean decît Rebreanu ori Pavel Dan; textul lui nu supără pe cititor, pentru că se simte o congruență deplină între substanța morală a eroilor și graiul lor. Dar cînd epicul implică alte arii de cultură, alte medii, alt univers, decît cel din **Tată, eu sînt fiul tău**, ca în evocarea orașelor Italiei din **Vă rog să nu rideți, că nu-l de ris**, în care tinerii se ridică la alt nivel de cultură și au șansa s-o ia în voiaj pe bunică, cursivitatea și naturalitatea prozei nu suferă; — autorul e deplin stăpîn pe mijloacele descrierii, pe documentarea topografică, pe detaliile din muzee și locuri de mare înimă turistică. **Ecoul ultimului foc de pușcă** e primul semnal al unui autentic prozator (pe ultima copertă a cărții). Cu o mică rectificare: primul semnal a fost cartea sa dintîi: **În căutarea eroilor**; aceasta de acum confirmă, la un nivel superior, un talent și o pasiune a scrisului care sînt de bun augur pentru viitorul său literar.

A treia carte de proză, **Pe umerii lui tata**, e povestirea țirzie a copilăriei, — desigur modelul Creangă nu poate fi uitat —, a unui pui de țaran moldovean, acum la vîrsta senectuții, dar cu excelentă memorie afectivă a celor trăite și pămînte în satul lui din Moldova, în graiul lui de acasă, cu bonomia și franchețea directă a celui ce nu vrea să uite nimic, datornic față de semenii cu sinceritatea deplină a unui „curriculum vitae”, a anilor săi de formație școlară. Proza acestuia are harul evocării și graiul bun de acasă în vioiciunea scenelor, parcă regizate de un spiritus care se descurcă admirabil în atîtea împrejurări și știe să profite de bunătatea celor maturi, a dascălilor sensibili la icsinșia și ambiția copiilor dotați, cum a fost naratorul. Căci, cu generația lui Ion Hânguleșteanu se duce amintirea satului românesc de acum o jumătate de secol și mai bine, iar istoria realităților rurale de atunci, nu prea mult diferită de aceea a generației lui Creangă, prea puțin autori (și așa zice că nici nu-i întîlnim în literatură) sînt în stare s-o recompună așa cum a fost: cu toate peisajele mediului, ale figurilor aparte din mediul sătesc, ale imenselor greutateți de a răzbi la o școală urbană, la gimnaziu, la școala normală, ca să poți fi dascăl, luminător al satelor: — ce nobilă și grea aspirație pentru un pui de țaran, cu mîntea vie, cu imaginația fabuloasă a tuturor eroilor mîntea vie, cu imaginația fabuloasă a tuturor eroilor din cărți, cu recepția fină a tuturor inflexiunilor graiului natal.

Moldova ne trimite, odată cu ceilalți doi autori, de la Buzău și din Apusenii Iancului, această carte de amintiri, ca o suită de schițe pline de culoare, substanță morală și de grai pitoresc, la competiția prozei scurte, cu succes de izbîndă în configurarea policromă a vitrinei noastre literare. Frecventarea cărților bune o parte lumina cu grațitudinea noastră, a cititorilor, față de autorii de real talent și de fertilă inspirație, ca cei prezentați aici. Cărțile lor adăveresc aforismul lui Blaga: „Vesnicia s-a născut la sat”. Fețele acestei vesnicii sînt infinite în cărțile de proză scurtă, temeinic gîndite și frumos scrise, care merită prețuirea contemporanilor.

Bună dimineața, la Sebeș!

Sebeșul are un mod aparte de a se trezi. Fiecare gospodar își stropște trotuarul din fața casei și își deschide larg geamurile casei. Centrul urbei, ca o reproducere la scară naturală a unui desen dintr-o stampă, seamănă cu un bărbat trezit din somn care se spală pe față și întimpină ziua cu o gură de aer proaspăt, trasă adânc în piept. Dar în loc să continue animația tipică breslelor de odinioară, orașul devine contemporan și intră într-o agitație proprie tuturor așezărilor tăiate de un drum european. Sebeșul a fost o cetate a meseriașilor și, mai târziu, un oraș al acestora, dar cuminte, aproape închis la lumea din afară, trădându-și rar prezența în paginile ziarelor vremii. Pe mîna meseriașilor, Sebeșul a crescut și a încercat să țină pasul cu vremea. Croitorii din micile dughene au devenit nucleul unei mari întreprinderi de ciorapi, cojocării s-au strîns în jurul întreprinderii „Căprioara”, fondată în 1943 și devenită astăzi un fel de numărul unu între producătorii de genți ai țării și, implicit, o firmă de prestigiu pe meridianele globului. Timplarii s-au reunit la un combinat de mobilă, devenit și el cunos-

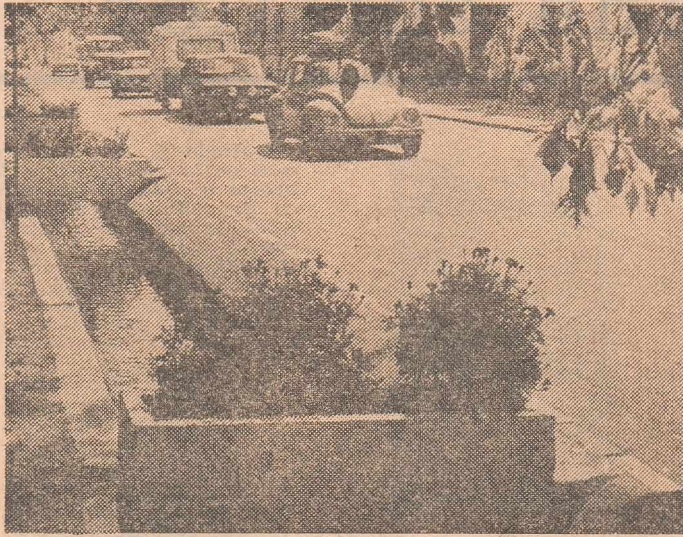
cut prin piesele de artă și scaunele expediate în lume. Încet, încet, orașul-cetate nu și-a mai încăput în haina sa veche și a fost nevoit să crească. În timpul războiului, n-a avut nici un bloc de locuințe. În anii de după, la fel, în 1960, încă nu reușise să ridice o clădire cu patru nivele și, abia mai târziu, a început să-și adauge câte puțin, ca acum, segmente dintr-un inel de beton să înconjoare orașul. Dar inima orașului rămîne aceeași. Vie, solemnă, pitorească, îngrijită. Restaurate, clădirile din centru te fac să-ți aduci aminte de copilăria lui Blaga, de zilele Unirii și de gestul eroic al studentului din Romos, cel sărit întru apărarea unei cetăți care nu era a lui. Dimineața, cînd soarele răsare dinspre Sibiu, își scoate capul de după munți, luminează orașul, scaldă cu razele lui Orlatul și Săcelul, apoi Apoldul și Miercurea Sibiului, încălzește culmile moi ale Munților Cibinului și se îndreaptă spre Sebeș, ca să aprindă Rîpa Roșie, o formațiune geologică stranie, ca o frunte colorată a pămîntului, în fața căreia Blaga trăia clipe de perplexitate. De la Sibiu pînă la Sebeș drumul suie și coboară ca pe liniile unui copil care dese-

nează curbe dulci. Fără îndoială că acest spațiu din preajma Sebeșului i-a sugerat lui Blaga ideea spațiului mioritic.

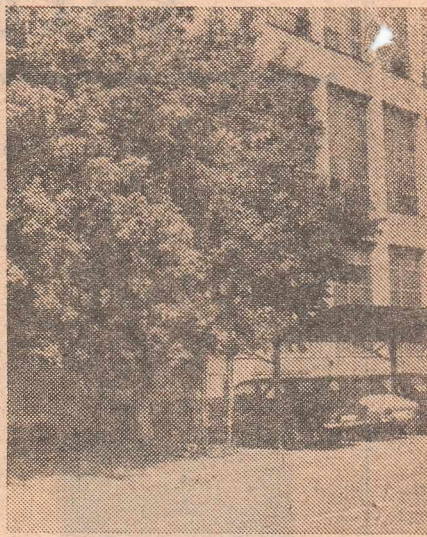
După ce multă vreme n-a fost decît un oraș al breslelor, cîntind mai mult ca o așezare de la o mare intersecție de drumuri, cele spre Arad, Cluj-Napoca și București, Sebeșul a crescut pe palmele meseriașilor și a ridicat fruntea fiind astăzi un oraș modern, industrial, care și-a păstrat neatînsă inima străvechiului burg. Au fost ridicate cartierele noi, iar centrul restaurat cu grijă. Astfel, în fiecare dimineață, el dă impresia unui bărbat care s-a trezit și s-a spălat pe față, spre a intra mai repede în miezul zilei.

În plus, pentru ca oamenii să poată spăla trotuarele în liniște, pentru ca dimineața să fie mai plăcută în acest gest străvechi de gospodar, Sebeșul este orașul care și-a refăcut toate rigolele și conductele cu apă. La Sebeș, dimineața este o sărbătoare. Poate și în ideea străveche că ziua bună se cunoaște de dimineață.

CORNEL NISTORESCU ■

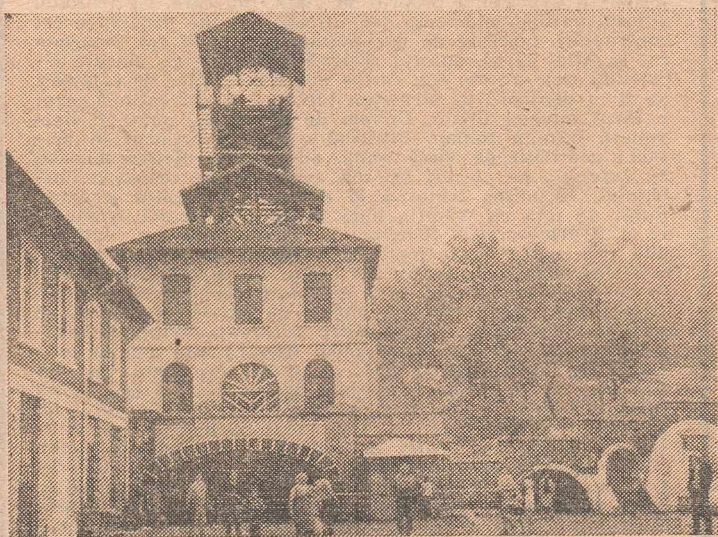
Rigolele orașului cu dimineți nesfîșite

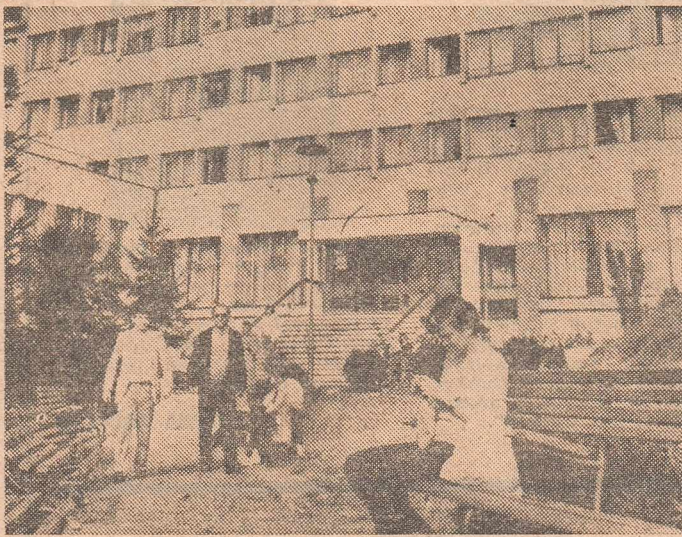
Întreprinderea Căprioara

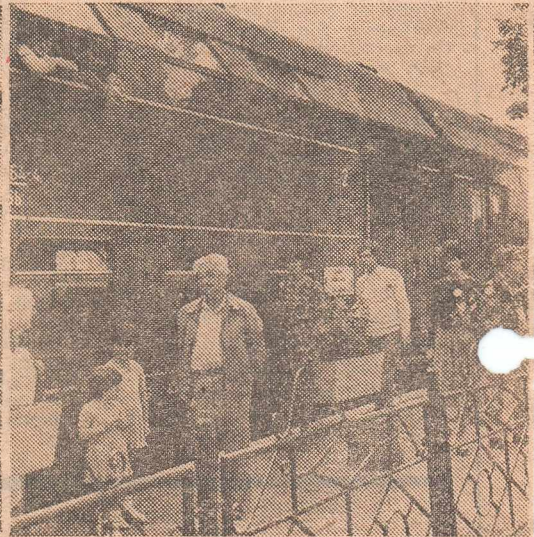
Campionii poșeteli

În salina Slănicului ca într-o catedrală

Intrarea într-o mină de sănătate

La Slănic în gară, într-o zi de vară

Baia Baciului și alte minuni terapeutice

Frumusețile, poate chiar mai mult, minunățiile de la Slănic-Prahova le-am cunoscut direct abia anul acesta. Deși am stat acolo aproape două săptămîni, dacă cineva mi-ar cere să fac o ierarhizare a ceea ce-i mai frumos și plăcut, mai interesant și atractiv la Slănic, mi-ar fi foarte greu.

În acest orașel cu oameni harnici și gospodari, așezat într-o frumoasă regiune de dealuri pe care se văd numeroase turme și cirezi de oi și vaci aflate la păscut, te întimpină, încă din gară, o curățenie vizibilă din primele momente de la sosire. Mîna omului cu dragoste de frumos se vede pretutindeni: pe fața blocurilor recent construite, în magazine și în piețele de

legume și fructe, pe străzile mici și cochete.

Majoritatea celor ce sosesc la Slănic vin pentru tratament la Complexul Balnear, la Salina sau la cele trei lacuri cu apă sărată: Baia Baciului, Baia Roșie și Baia Verde.

Clădirea Complexului Balnear, construită cu 12 ani în urmă, se înalță maiestuos pe una din colinele de la marginea orașelului. Are opt nivele, din care șase pentru cazare, iar două cu destinație specială: cabinete pentru consultații medicale și tratament, laboratoare, băi și alte facilități tehnico-medicale dintre cele mai moderne pentru zilele de oameni ai muncii care vin să-și îngrijească sănătatea, să-și refacă forțele de muncă. Cadrele medicale de

aici — medici, asistenți, surori — au o bogată și frumoasă experiență în domeniu. Tratatul acordat, recomandările și sfaturile medicale ce le primești de la acestea îți umplu sufletul de bucurie și speranțe, parcă simți cum durerile și înțepăturile reumatismului te părăsesc.

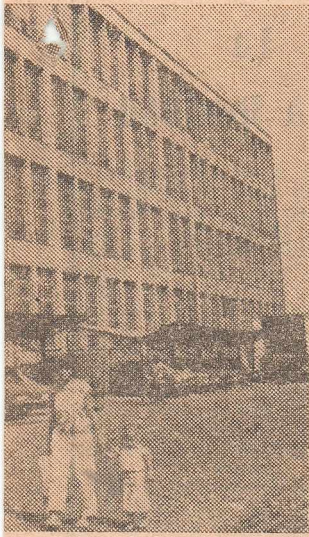
Discutînd cu oamenii care se odihnesc pe băncile de pe aleile parculețului amenajat în fața Complexului sau cîtesc sub umbrelele mari și frumoase colorate (biblioteca dispune de mii de cărți, ziarele sosesc aici zilnic), află că după două-trei săptămîni de tratament mulți sint gata să arunce bastoanele. Alții își mărturisesc că au început să urce și să coboare cu mai mare ușurință treptele ce duc

la marea și luminoasă sală de mese sau la club unde televizorul în culori funcționează zilnic ireproșabil.

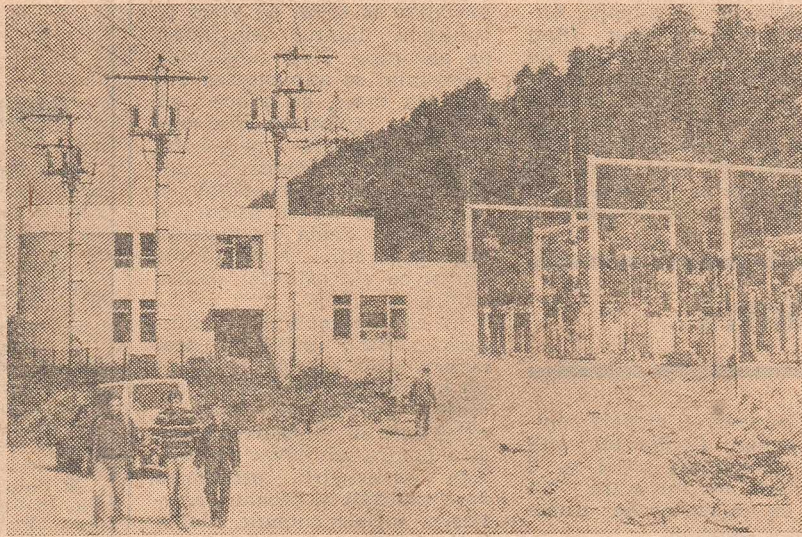
Mergînd spre Salina, vezi în mica dar cocheta piață din centru monumentul închinat eroilor care, în 1914—1918, s-au jertfit pentru eliberarea și neatîrnarea patriei. Cele patru plăci cu numele ostașilor căzuți atunci la datorie amintesc, și vor aminti întotdeauna, că și această mică localitate plină de farmec și pitoresc și-a adus contribuția la marea epopee de acum șaptezeci de ani a poporului român.

La peste 220 de metri sub pămînt rămîi uitit de marea și splendoarea imensului palat de sare ce ți se înfățișează înaintea ochilor. Aceas-

ta-i Salina. După florii ce te-au cuprins în liftul rece și întunecos ce te-a dus jos, răsuflă ușurat și te minunezi de tot ce vezi în jur. Ceva te îndeamnă să privești cînd în dreapta, cînd în stînga, cînd în sus, cînd în jos, vrînd parcă să cuprinzi totul dintr-o dată. De aici, din fața liftului, se bifurcă cîteva „săli” imense, lungi de mai multe sute de metri. De sus pînă jos totul e tapetat cu milioane și milioane de stelute și licurici. E un tapet orbitor ce îți dă o privesc de vis. Pereții, drepti și înalți, se unesc undeva sus, la peste o sută de metri, într-o arhitectură ce-ți amintește de faimoasele catedrale ale evului mediu pe care le-ai văzut cîndva aievea sau în fotografii și desene

Iresă utilă

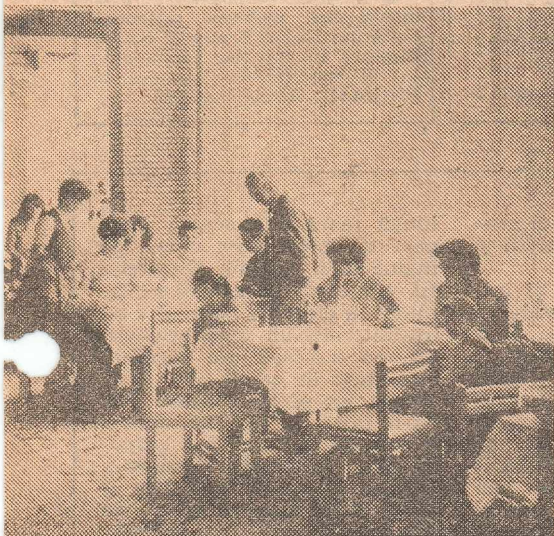
La Săsciori, nu departe de Sebeș, a pornit recent încă o sursă de lumină

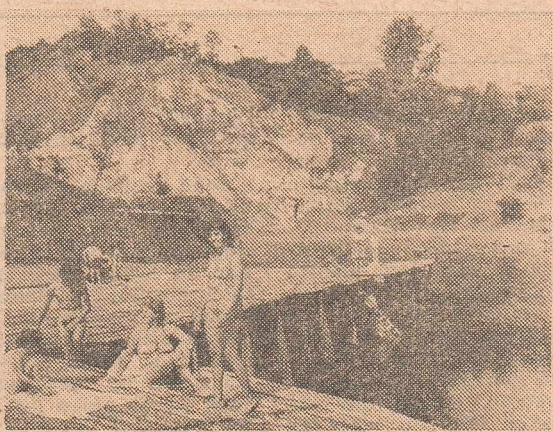
de plecare

Miinile meseriașilor au dat aripi orașului

Beneficiarii sînt oamenii muncii

Turismul și tratamentul pe o margine de lac

Două fotoreportaje de ELENA GHERA

de epocă. Cineva dintr-un grup de turiști, aflîndu-se în fața sanctuarului închinat „Genezei poporului român”, acolo unde statuile lui Decebal și Traian, cioplite în imense blocuri de sare, opera regretatului sculptor Justin Năstase, străjuiesc și parcă vorbesc vizitatorilor într-o limbă ușor de înțeles, spunea că ceea ce vede îi aduce aminte de Catedrala Sf. Ștefan din Viena, construită în 1339. Are dreptate, dar aici la două sute de metri sub pămînt, în oceanul subteran de sare, unde mîna omului de pe meleagurile noastre a lucrat, fără riglă și echer, fără ciment și beton, realizarea pare și mai impunătoare.

Ajungînd în altă „sală”, cu nimic mai prejos decît celelalte din punct de vedere al mărimii și frumuseții, te uimește destinația ce i s-a dat. Aici, pe lângă zecile de paturi curate și confortabile puse la dispoziția celor care urmează tratamentul indicat de medicul Salinei, vezi terenurile de volei, mesele de ping-pong și șah. În centru, pe sute de metri, se întinde pista de

atletism amenajată special pentru antrenament, Salina oferind excelente condiții în acest sens. Maricica Puică, cunoscuta noastră campioană mondială de atletism, a folosit-o de multe ori.

Sute, uneori mii de oameni vizitează zilnic Salina. Ieșind la suprafață, comentariile cu privire la frumusețile ei continuă.

Toate băile de la Slănic-Prahova fac adevărate minuni terapeutice, dar cel mai mult se vorbește despre Baia Baciului. Alături de ea se află Grota Miresii. Fie că te afli în apa sărată, care, cum ieși la soare, se evaporază lăsînd pe tine un strat gros de sare, transformîndu-te într-o statuie mișcătoare, fie că te afli sus pe terasă bînd bere, suc sau apă minerală, nu scapi ocazia să auzi povestea celor care au venit olegi și au plecat pe picioare, sau a străinilor care, cu ani în urmă, vîzînd minunăția muntelui alb de sare în care-i săpată Grota Miresii și aflînd de calitățile terapeutice ale apei sărate, n-au ezitat să propună României concesionarea lor pentru cîteva zeci

de ani. Li s-a răspuns clar și răspicat: „Nu avem nimic de dat sau închiriat, sînt ale țării noastre și poporul român trebuie să se bucure de ele”.

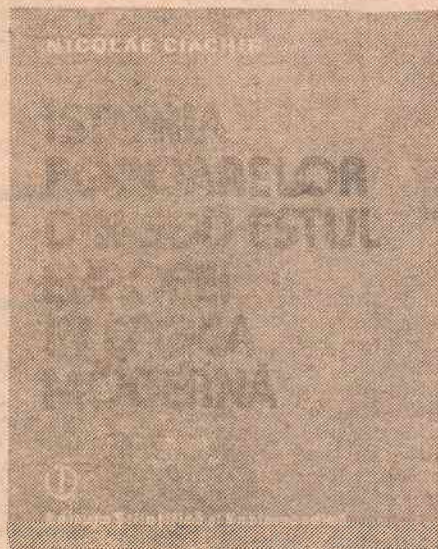
Zi de zi, dar mai ales sîmbăta și duminica, sosesc la Slănic-Prahova, cu trenul sau autoturismul, o mulțime impresionantă de oameni. Pentru băi, pentru mișcare în aer liber și odihnă, pentru destindere și recreere. Și pentru ca toate acestea să se realizeze, edilii orașului se îngrijesc, de dimineața pînă în noapte tîrziu, de buna organizare și desfășurare a întregii activități.

Vicepreședintele Consiliului popular, care are în atenție aspectele economice și comerciale, Aurelia Bonciu, mamă a trei copii, nu se plînge niciodată de cîte și cîte are de făcut. Din contră, zîmbetul îi luminează fața cînd îi spune: „Noi vrem ca toată lumea care ne vizitează să se simtă bine. Avem și greutate, dar și forță suficientă ca să le învingem. Totul este să vrei să realizezi ceva bun și frumos pentru semenii tăi”.

VASILE DUMITRU ■

Cartea de istorie

Cînd istoria apropie popoare

Recent, în prestigioasa Editură Științifică și Enciclopedică, a apărut o lucrare fundamentală pentru cunoașterea și înțelegerea complexelor probleme de istorie a popoarelor din sud-estul Europei din perioada modernă. Ea cuprinde principalele evenimente, din acest spațiu european începînd cu influența mării revoluții burgheze din Franța (1789) asupra luptătorilor și ideologiilor mișcărilor de eliberare națională a popoarelor din Balcani, continuînd cu desfășurarea luptelor pentru formarea și proclamarea statelor independente pînă la victoria revoluției kemaliste și proclamarea Republicii Turcia (1923). Rod al unei munci îndelungate, de aproape patru decenii, cartea încununează munca de excepție a unui cercetător tenace, excelent cunosător al realităților și istoriei popoarelor din Balcani, care, după nenumărate studii și articole publicate în reviste de specialitate din țară și străinătate, sintetizează bogata sa experiență în această interesantă monografie ce se dovedește a fi una dintre marile reușite ale istoriografiei noastre actuale.

Materialul este structurat și expus în zece capitole bine închegate pe probleme și perioade, într-o perfectă unitate de narare a tuturor evenimentelor ce caracterizează o anumită etapă sau țară, cu specificitățile fiecăreia. De la început trebuie să subliniem faptul că lucrarea are cea mai completă și la zi bibliografie românească și străină asupra perioadei, fiind și din acest punct de vedere o importantă realizare. Titlul sugestiv al celui de-al doilea capitol, care este intitulat: „Istoria sud-estului european pînă la sfîrșitul secolului al XVIII-lea. Confruntările dintre Imperiul Otoman și marile puteri pentru această zonă a Europei. Contribuția românească la procesul de emancipare”, redă în mare măsură și conținutul cărții deoarece pe tot parcursul ei întîlnim pe de o parte lupta popoarelor din Balcani pentru cucerirea independenței lor naționale, susținută permanent și îndepărate de poporul nostru, iar pe de altă parte intervenția continuă a marilor puteri, în funcție de interesele lor, în soluționarea celor mai importante probleme de la cele de delimitare a frontierelor în funcție de zonele de influență, la cele de organizare statală. Autorul prezintă toate aceste probleme complexe, controversate în cea mai mare parte în istoriografia contemporană a multor țări, într-o viziune științifică obiectivă „sine ira et studio”, bazîndu-se pe cele

mai noi cercetări din domeniu, pe un imens material documentar și de arhivă selectat și interpretat cu responsabilitate și competență profesională, argumentînd temeinic fiecare moment sau eveniment în funcție de întreaga conjunctură în care a avut loc. În loc de concluzii cartea se încheie cu un excepțional capitol de sinteză despre „Contribuția spirituală a sud-estului european în epoca modernă”, reliefînd faptul că deși ideile mării revoluții burgheze din Franța au avut o importantă influență asupra cristalizării ideologiilor mișcărilor de renaștere națională a popoarelor din Balcani, ele s-au grefat pe un puternic fond autohton, pe bogate tradiții de luptă revoluționară pentru libertate și unitate națională, ceea ce a dus, ca într-un timp relativ scurt 1789—1923, să aibă loc prefaceri spectaculoase în această zonă supusă vreme de secole unei administrații feudale retrograde, o adevărată renaștere spirituală de mari proporții cu importante participări la îmbogățirea patrimoniului universal. Subliniem cu deosebită satisfacție modul în care autorul prezintă rolul României în susținerea luptei pentru independență a popoarelor din Balcani, contribuția ei activă la stabilirea de relații corecte, de bună vecinătate cu toate statele din zonă.

Deosebit de utile sînt și notele explicative de la subsolul paginilor prin care se ușurează înțelegerea lecturii și de către nespecialiști. În schimb se simte lipsa unui indice de nume și geografic într-o lucrare de așa amploare în care se fac referiri la multe evenimente și oameni dintr-un perimetru destul de larg. Atragem atenția și asupra a numeroase greșeli de corectură, mai ales la numele de persoane și localități.

Cartea profesorului universitar Nicolae Ciachir va rămîne multă vreme o lucrare de referință în literatura de specialitate atît prin bogăția informației, a surselor folosite, cît mai ales prin valoarea conținutului, a analizei riguroase și obiective a datelor și faptelor, a sintetizării și redării cu claritate a uneia dintre cele mai complexe și agitate perioade din istoria popoarelor din sud-estul Europei. Lucrare de înaltă ținută științifică și ideologică, scrisă cu pasiune, într-un stil plăcut, accesibil unor largi cercuri de lectori, contribuie cu succes la cunoașterea unora dintre cele mai frumoase pagini de istorie universală, la apropierea popoarelor din această zonă.

GELCU MAKSUTOVICI ■

Generația este unul dintre parametrii diferențierii culturale, raporturile între generații sînt raporturi între culturi, iar coeziunea generațiilor tot de cultură este dată — această este premisa cărții lui Constantin Schifirneț (*Generație și cultură*, Albatros, 1985), cercetător cu state de aproape două decenii în domeniul investigării modului de receptare a valorilor culturale. Perspectiva e cea a unui sociolog bine informat în mișcarea ideilor culturale și familiarizat cu strategiile acțiunii culturale. Lucrarea este — evident — monografică, autorul „disecînd” conceptul de generație, cu toate sensurile sale (demografic, sociologic, psihologic), discutînd relația dintre generație și vîrstă, cohortă, epocă, personalitate etc. și identificînd cîteva caracteristici cu care se poate opera în acest demers pluridisciplinar: schimbarea psihosocială, informație, continuitate și discontinuitate istorică, ritmul evoluției istorice. Oamenii — spune — se identifică cu generația lor prin comunitatea de credințe și aspirații, prin participarea la aceleași evenimente, prin formarea inițială, prin scenariu de viață apropiate în conținut, construite adesea încă în adolescență.

De aici particularitățile fiecărei generații, conștiința apartenenței, orientarea comună spre anumite valori (manifestată și prin obiceiuri, stiluri apreciative, comportament cotidian, coduri culturale). „Generația, conchide, are mai mult un conținut subiectiv dar nu mai puțin important în structurarea vieții sociale”. Cum se transmit valorile, ce forme pot îmbrăca rapor-

Ceea ce contează, pentru purtătorii de cuvînt al unor generații, sînt atitudinea, comportamentele lor în situații, opțiunea pentru un lider fiind un act spontan, neîngrădit de nici un factor exterior. Convergența generațiilor, omogenizarea în cadrul fiecărei generații este favorizată de cultura trăită, de cultura ca mod de raportare și de existență, ca proces de interiorizare a

Generație și cultură

turile între generații? S-a bătut și se bate încă multă mînedă pe chestiunea conflictului între generații. Este drept, tinerii se afirmă cerînd să li se recunoască un nou statut social (nu sînt ei purtătorii unor informații și cunoștințe superioare celor vehiculate de generațiile precedente?), promovînd noi valori și moduri de existență, făcînd din categoria diferitului o orientare valorică. Dar nu-i mai puțin adevărat că liderii generațiilor anterioare oferă modele culturale, norme comportamentale pentru cei ce vin (cazul lui Blaga, spre exemplu).

valorilor (norme, modele, comportamente). Comportamentul cultural ne apare astfel ca o modalitate de integrare socială, ca un mijloc de transmitere a valorilor. Avînd în vedere dinamismul noilor generații, se poate vorbi de o cultură a tineretului ca de un concept cultural coerent în interiorul culturii unei societăți? C. Schifirneț optează pentru termenul de subcultură ca modalitate de identificare a aspirațiilor, atitudinilor, comportamentelor specifice vîrstei tinere, ca „mortar” pentru re-alipirea culturii umaniste de cea știin-

țifică; înseamnă și noi modele acționale în situații socio-culturale, crearea unor alternative la stilul de viață al adulților, liantul conștiinței de generație. Deși subcultura tineretului se alimentează din „cultura mare, ea aduce un nou etos: orientarea spre realizare și creație personală, marginalizarea stagnării, sterilității. „Fără competență și performanță nu se asigură o comunicare reală și eficientă între generații. Continuitatea cu cei ce vin este de esență culturală.

În cazul „generației literare” autorul identifică trei caracteristici esențiale: opoziția și contestarea tradiției recente, promovînd inovația, experimentul; nonconformism, gust pentru schimbare; conștiința participării, orientarea spre aspirații și idealuri estetice și sociale comune. Generația Labiș, crede autorul, s-a născut ca o reacție normală la discontinuitatea culturii, năzuind să reînnoade firele tradiției autentice a culturii naționale. Versurile poetului sînt manifestul acestei generații: „Clopotele grave sunară trezirea / Generației noastre / Tragerea cugetării afară din teacă.

Conf. univ. dr. ADRIAN NECULA

La Opera Română

● Pentru vineri 18 septembrie (ora 18) afișul Operei bucureștene prevede baletul *Giselle* de Adolphe Adam. Sub conducerea muzicală a lui Lucian Anca vor evolua, în rolurile principale, Carmen Angheluc, Florin Brîndușă, Adrian Gheorghiu, Maria Cumbari.

● Opera istorică *Ion Vodă cel viteaz*, semnală de compozitorul Gheorghe Dumitrescu, cu basul Dan Zancu în rolul titular, simbată 19 septembrie, la ora 18. La pupitru: Constantin Petrovici.

● Baletul *Precauțiunii inutile* din maiinele (ora 11) de duminică 20 septembrie propune în distribuție pe balerini: Cristina Teodorescu, Muguș Val-sami (debut în rolul Alain), Adrian Gheorghiu, Gheorghe Angheluc, Dumitru Ologoiu, Mihai Fețescu, Mihai Spiridonescu, Ioana Bădănoiu, Cătălin Caracaș, Mirela Simniceanu, Leđa Popescu, Maria Cumbari, Irina Roșca, Florin Mațescu, Nicolae Deneș, Cristian Guță, Alexandru Caraiianopol. Dirigează: Carol Litvin.

● Cu Eugenia Moldoveanu (Violetta), Florin Georghescu (Alfredo) și Vasile Martinou (Germont), duminică seara, la ora 18, *Traviata*. Dirijor: Cornel Trăilescu.

● Sub bagheta lui Constantin Petrovici, cu Silvia Voinea în rolul titular, Ionel Voinea în Gerald și Dan Zancu în Nilakantha, marți 22 septembrie (ora 18) — *Lakme*.

● Miercuri 23 septembrie (ora 18) sînt programate două opere de Doru Popovici: *Noaptea cea mai lungă și Interogatoriul din zori* cu Alexandru Moisuc, Sanda Sandru, Nicolae Constantinescu, Florin Diaconescu, Pompei Hărășteanu, Nicolae Urziceanu. Conducerea muzicală: Carol Litvin.

● Baletul ceaikovskian *Frumoasa din pădurea adormită*, cu Anne Marie Vretos și Stefan Bănică în rolurile principale, joi 24 septembrie, la ora 18. Dirigează: Lucian Anca.

Trăind în prezent, dăinuind în istorie

(Urmare din pagina 9)

cu care se înfrumusețează o-rașele și satele patriei, aflăm în permanență modele și izvoare de cîntece inaripate, pentru emoționante pagini de opere, balet, cantate, oratorii și simfonii — cîntare nouă, fierbinte, adresată partidului, țării, conducătorului iubit, luptei noastre pentru pace, pentru o lume a colaborării și prieteniei. În România socialistă mu-

zica, alături de celelalte domenii ale vieții spirituale, a devenit un bun al întregului popor, un factor de edificare a conștiințelor revoluționare. Accesul nelimitat la crearea și receptarea valorilor culturale, baza materială necentenit sporită în acești douăzeci și doi de ani, asigură ampla participare a maselor, într-o pluralitate de forme, la făurirea acestor valori ce se înscriu în marea epopee națională, ca un act cu profunde valențe etice și estetice specifice poporului nostru. Muzica reunește astăzi în România milioane și milioane de oameni într-un crez

comun, patriotic și umanist, într-un efort unit de ridicare pe trepte superioare a culturii și civilizației, de innobilare sufletească.

În perspectiva însuflețitoare a înfloririi patriei noastre, care va atinge într-un timp istoricește scurt stadiul de fără mediu dezvoltată, în cadrul transformărilor revoluționare care au loc în societatea noastră, culturii muzicale îi revine un rol important în modelarea, prin mijloacele ei specifice, a conștiințelor, în îmbogățirea orizontului etic și estetic al contemporanilor noștri. Orientările date de mult iubitul și stimatul tovarăș

Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, ideile cuprinse în magistrala expunere prezentată la actualul Congres al educației politice și culturii socialiste, constituie și pentru noi, muzicienii, un neprețuit îndreptar în muncă, astfel încît creațiile noastre să întregescă și să oglindescă grandiosul, să poată sta cu cînte alături de luminoasele edificii ale României socialiste de azi, să-i însuflească pe oameni în munca lor eroică pentru împlinirea înaltelor năzuințe ale partidului de făurire a socialismului și comunismului pe pămîntul scumpei noastre patrii.

Insemnări

Despre „Civilizația țărănească”

Cînd am început, acum mai bine de cinci ani, să reexaminez începuturile literaturii române, năzuind să întregesc imaginea ei cu o componentă „străromână” și să o explic pe aceasta prin dimensiunea, mai adîncă, getică, aveam bănuiala că astfel de epoci literare, „culte” și de infățisare, superficială, „universalistă”, nu sînt de înțeles în absența fundamentului țărănesc. Această intuiție s-a verificat și astăzi, după cercetări aplicate (între care puține sînt propagate în chip public) sînt încredințat că e cu neputință de elaborat o evoluție a literaturii române, în aspectul ei de unitate organică, fără a valorifica simțul culturii rurale. O cultură getică romanizată, însă o romanizare „provincială” și „rustică”; o conservare în cuprinderea secolelor VII-XIII, prin contribuția ruralității; o înaintare, în temelii aparent bizantin și cu formulă „răsăriteană” însă substanțial țărănească; un clasicism, al secolului al XVII-lea, de neînțeles fără spiritul poporan; o *Enciclopedie rustică*, aceea a secolului al XVIII-lea; un romantism descoperitor, în gust herderian, al etnicului depozitat de țărani; o modernitate, apoi, cu formulă sufletească arhaică; o tendință recentă, către ortogeneză, bizuită pe mitul și pe misterul român — iată o schiță de evoluție, a cărei semnificație e desăvîrșită de formula sufletească rurală. „Rurală” însă nu primitivă în sens peiorativ, căci, la români, ruralitate înseamnă civilizație, înseamnă fel specific de a orîndui lumea, în-

semnează, în fine, o soluție de a înainta într-o istorie cu datele ei, conservînd — la o parte de istoria imperiilor, care distruge ceea ce afirmă specificul națiunilor — o spiritualitate consolidată demult.

Sîntem, așadar, o literatură de țărani și a fi „paysan du Danube”, precum se socotea, între alții, și Ronsard, nu este totuna cu a reprezenta o insulă de viață primitivă și nediferențiată, e, dimpotrivă, o afirmație a valorilor care fac cosmosul să existe. Acest simț al echilibrului e, înainte de toate, țărănesc și cînd Antonio de Guevara pune pe „țărănul dunărean” să se despartă etic de lumea decedentă a Romei, el presimțea că soluția Europei vine de la popoarele sedentare, de la civilizațiile țărănești, care aceeași și nu altele, sînt organice și nu dezvoltate năzuința de a încălca alte pămînturi. Ori de cite ori literatura română s-a arătat înțărîtată în direcția principiilor proprii de ordonare, ea a recurs la răspunsul civilizației fundamentale care, fiind originară, e țărănească. A fi original însemnează, pentru popoarele cuminți și iubitoare de echilibru, a fi originar. Sîntem fiii soarelui însă, deopotrivă, ai pămîntului, dătător de roade, ai pădurilor apărătoare, ai apelor geneziace într-un cuvînt — ai universului forțelor naturale. Și de-aceia, cit va fi natură fundamentală pe lume, literatura românilor va fi inteligibilă oriunde aceste puteri inerente vor sălășlui, desfășurînd universalitatea ei, de esență.

ARTUR SILVESTRI

Rădăcini de suflet

„O viață de sute și poate de mii de ani ne pătrunde trecînd pe ușițele acestui sat ciudat, făcut din satele țării”.

Cuvintele profesorului Dimitrie Gusti, din 1936, care declarau deschis Muzeul Satului le simt ca fiind rostite acum, aici, în această peștriță aglomerare de vizitatori.

E un soare blind de toamnă, care se strecoară printre crengile îngălbenite, luminînd, ca un reflector puternic, cea mai veche construcție din muzeu, o casă bătrînească monocelulară din podișul central moldovenesc, datînd din jurul anului 1650. Se vorbește, tare și încet, englește, franțuzește, italienește. Ghizii numai prididesc cu traducerea dintr-o limbă în alta. Vizitatorii străini își îmbogățesc vocabularul. De ce începe învățarea limbii române cu un nume de băutură, țuică, la ora 10 dimineața? Sîntem la o „nuntă” țărănească, în care din ulcior se închină, doar în gînd, firește, pentru fericirea prosperitatea, durata tinereii căsnicii. Totul este o alegorie fotografiată, presărată cu costume naționale, ulcioare, orații de nuntă

„Ziua bună gospodari
Să știți că avem
Nuntă mare cu lăutari
Și vecinul lor, socrul mare
Vă invită să nu vă fie
cu supărare
La dumnealor acasă,
la masă mare”.

Și această expoziție a fost organizată cu grija știută pentru detalii, cu respectul științific pentru adevăr, cu nesecata dragoste pentru atît de harnicul țărăn român. Muzeul Satului ne dovedește, încă o dată, cum bine spune unul din slujitorii lui, că nu este o instituție a trecutului. Prin expoziții, simpoziioane, discuții pasionante, spectacole a-

plaudate pînă la delir, el constituie o punte între trecut și viitor.

Jana Negoită, activă și înimoasa directoare de astăzi a Muzeului Satului și de Artă Populară, nu stă de vorbă cu nici un ziarist, care la rîndul lui transmite cu fidelitate gîndurile interlocutoarei, fără să menționeze contribuția de cultură și suflet a sociologului Gheorghe Foța, care un lung șir de ani a fost animatorul acestui lăcaș de importanță națională. Jana Negoită este o continuatoare de aceeași aleasă calitate, prin inițiativele care le lansează, toate pentru continua înflorire a renumelui muzeului. Fără un profund atașament sufleteț, fără o înaltă probitate profesională, fără o dăruire necondiționată a tuturor celor care semnează condica la acest muzeu, „școală a cunoașterii”, n-ar fi fost posibil ca de la 13 000 de vizitatori în 1953 să se ajungă la 300 000 în 1985.

De cinci decenii, pe malul lacului Herăstrău se edifica Muzeul Satului, pentru că prin cite o idee generoasă, printr-o nouă achiziție, printr-o temeinică cercetare se multiplică „glasul trecutului anonim al neamului românesc”.

Țuica este pronunțată scilicet, cu accente ca-n limbile care și-o apropie. Turiștii notează în caietele de călătorie acest nume pentru ea la masa de prînz să ceară produsul să-l guste. Țuica-n amintirile lor va fi mereu asociată cu ceea ce au văzut într-o originală expoziție de viață sătească, în luna septembrie 1987. La Londra sau la Paris, la Atena sau la Munchen, la Roma sau la Moscova, într-o

lungă seară de toamnă, vor povesti prietenilor cum pe malul unui lac din București (și vor căuta spre aducere a-minte în elegante pliante) s-au întilnit, într-un chip neașteptat, cu nuntașii din Muscel; au intrat în casele lor frumoase, cu perne brodate pînă-n tavan și scoarțe măiestrit ieșite din mîinile gospodinilor. Vor răsfoi fotografiile, în care în prim plan vor fi ei și ulciorul de Dorohoi, de Oboga, de Neamț, de Vlădești. Nu vor uita ce sens filozofic-moral poate să capete o cunună de mireasă din florile toamnei, atunci cînd e așezată deasupra unei vedre din lemn străvechi. Invitații, trecînd pragul casei, vor lăsa să cadă în vinul din vadră cîteva boabe de griu și cîteva bănuți, semne simbolice pentru rodnicia familiei și belșugul tinerei perechi.

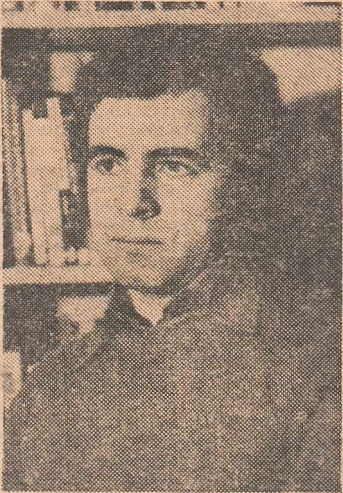
Am fost de neumărate ori aceleași drumuri ale Muzeului Satului și la plecarea, de fiecare dată, stăruia o impresie dominantă. Acum mă obsedează cîteva colțuri de vrajă pe lingă care negreșit am trecut, fără să le observ altă dată: leagănul pentru copil, suspendat de tavanul camerei mari de la Moiseni — Satu Mare din 1782; moara de apă din Teregovă — Caraș Severin; cergile de lînă din Năruja — Vrancea; loznita (cuptorul) pentru uscatul fructelor din Mesteacă — Neamț; lada de zestre din Șereș — Hunedoara...

Rădăcini de suflet care răscolesc și încălzesc, rădăcini care inmguresc pentru fiecare generație, transmițînd ca o ștafetă nemurirea noastră românească.

CARMEN DUMITRESCU

Dan Verona

Poeme

Poem de toamnă

O, dealul toamnei ars de-al brumei foc
Sună a clopot de pământ străvechi —
Cei ce-au purtat cireșe la urechi
De-acum sint mari visind un alt noroc.

Din nordul inimii vislesc spre sud
Vrafuri de frunze, păsări călătoare —
Gutuia lunii suie felinare
Deasupra casei. Vislele se-aud

Ușor in zare spre copilărie
Spre dealul sprijinit de meri bătrini
Unde respiră cerul prin fintini
Și in lumină dai de veșnicie.

Prins de miresme sufletul deodată
Se lasă dus de trenuri ca un zvon
Spre dealurile din Septentrion
Unde căruța veche te așteaptă

Și totul se cuprinde-n priveghere
De-un dor nestăvilnit de a urca —
Pe dealul cosmic, blind, din stea în stea
Urcă și Carul Mare plin cu mere.

O, dealul toamnei ars de-al brumei foc
Sună a clopot de pământ străvechi —
Cei ce-au purtat cireșe la urechi
De-acum sint mari visind un alt noroc.

Adorare

Pământule de sus, pământ de jos,
Nu te sfii, încearcă-mă cu dinții
Poate, așa cum te-au slujit părinții,
Ființa mea îți este de folos

Să-ți argintezi rotunda veșnicie,
Catapeteasma ta de munți și ape,
Sau să mă știi cind viscolul e-aproape
Un felinar de vint in insomnia.

Sub stelele ce-n pinza nopții ard
Sint bucuros să-ți fiu in adorare
Lemn de corabie visat de mare
Sau cel puțin o scindură de gard.

Numai copacul mut n-aș vrea să-ți fiu
In care mina bănuie sicriu.

Mater

Cind soarele pe dealuri ca un gater
Sfios pătrunde și in carnea mea
Te strig cu glas șoptit, de catifea,
Tu, maică dulce, maica lumii, Mater.

Pe gene simt copilăros și moolle
Un rumeguș de stele și gutui
Și ninge cald pe lume, pe statui,
Iubito, cu ființa Dumitale.

Sălbăticiunea mică și roșcată
Iese la cimp și pare c-a uitat
De frică, de primejdii, de vinat :
De tine ea se simte apărută.

E poate vis și totuși, totuși nu-i :
Sălbăticiunea mică are pui.

Lăsind o clipă

Prin fumul toamnei cu miresme plouă
Și nu știu cum deodată parcă-aș vrea
Să-avem și noi sub cer, iubita mea,
Destinul unui măr tăiat in două.

Lăsind o clipă geana unei ploii
Să ne despartă-n două emisfere,
Să ne trezim in noapte cu durere
Că nu putem trăi decit in doi.

Și de-ar veni cu mijni infrigurate
Să ne lipească iarăși cineva,
Înlăcrimat mai viu ar lumina
Întregul măr. Căci altfel nu se poate.

Doar jumătate lângă jumătate
Ne vrea Întregul. Altfel nu se poate.

AGLAE GHEORGHE:

(Urmare din pag. 9)

puternice. Toate aceste roluri mi-au adus bucurii, dragostea publicului și aplauze. Ele au fost rolurile mele de succes.

— **Ce faceți la Operă!**

— Ce fac la Operă? Dansez... Iar cind sint chemată fac parte din juriile Festivalului național „Cîntarea României” pe scena căruia adie un aer proaspăt. Îmi face mare plăcere să lucrez cu artiștii amatori. Împreună cu ei am pregătit multe spectacole și am avut succes.

— **În ce constă frumusețea dansului?**

— Cea mai convingătoare pledoarie o fac, cu dăruire și pasiune, pe scenă. Meseria asta nu poate fi făcută fără pasiune și afectivitate. Trebuie să te implicii cu toată ființa. Să mori cîte puțin cu fiecare spectacol. Credeți-mă că nu sint vorbe mari. Scena te seacă, te vlăguiește. Cu toate acestea n-aș renunța la meseria mea pentru nimic in lume. Dansul e ce poate fi mai frumos pe lume. E muzică și mișcare, e lumină și culoare. Opera și baletul nu sint niște arte prăfuite. Tinerii au nevoie de muzică, de balet, de Operă. Cei care au descoperit baletul vin la spectacole. E mult pînă yii o dată.

— **De o vreme nu ați mai apărut pe afișul Operei. Ce s-a întimplat?**

— Am trăit bucuria de a fi mamă. Acum am doi băieți. Unul are 12 ani, celălalt, Lucian, are 5 luni. Pentru Lucian am fost nevoită să renunț la o stagiune întreagă. Știu că

publicul mă așteaptă și mă pregătesc să revin, urmînd ca din toamnă să ne reîntîlnim. Aștept cu emoție această reîntîlnire.

— **Cum îi priviți pe colegii tineri?**

— Îmi pare bine că îmi puneți această întrebare. Și vă mărturisesc că îi privesc cu simpatie și încredere. Am avut bucuria să constat că din urmă vine puternic un val de tineri talentați. Repertoriul baletului se sprijină, in acest moment, pe mulți tineri valoroși. Vă mărturisesc că îmi vine greu să amintesc pe cîțiva. Majoritatea sint talente autentice.

— **Atenție! Am ajuns la o întrebare care in cronologia mea poartă numărul 13. Ați avut vreodată ghinion?**

— Eram într-un turneu peste hotare cu un spectacol. Jucam rolul principal in baletul **Flearea de piatră**. In actul doi am avut un accident stupid la un genunchi. Nici azi nu-mi explic de unde am avut atîta forță ca să termin actul III, mai cu seamă că aveam de făcut multe sărituri. După spectacol nu mai puteam să îndoii piciorul. La întoarcere m-am operat și, iată, pînă azi n-am mai avut nici o problemă. Această întimplare a fost pentru mine o piatră de încercare.

— **Puteți face, in cîteva cuvinte, portretul balerinei ideale?**

— Calități fizice excepționale, sănătate perfectă, forță de muncă și talent cu carul. Să fie tenace și inteligentă și să aibă o mare dragoste pentru meserie. Orice efort, oricît de mare ar fi el, nu trebuie s-o sperie.

— **Am înțeles că vă bucură aplauzele? Le așteptați?**

— Aplauzele sint răsplata muncii noastre. E firesc să le dorim și le așteptăm. Aplauzele ne bucură.

— **Spuneți că vă pregătiți cu emoție să vă reîntîlniți cu publicul...**

— Aș vrea să-mi reîncep activitatea cu **Boleroul** lui Ravel. Îmi doresc ca fiul meu Lucian să aibă mulți ani de acum încolo o mamă balerină.

— **Înainte de a pune punct acestui dialog vă mai adresăm o întrebare: Cind este un artist o conștiință a epocii sale?**

— Ca artist nu ai cum să trăiești in afara epocii tale. Trebuie să te dăruiești idealurilor epocii tale, să muncești și să perseverezi fără nici o clipă de răgaz. Opera și baletul au mari răspunderi in această etapă de uriașe transformări innoitoare. In lumina sarcinilor subliniate cu clarviziune de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, in magistrala cuvintare rostită la înalta tribună a Congresului al III-lea al Educației politice și culturii socialiste, teatrul nostru va trebui să acorde o atenție sporită repertoriului românesc, prezențării de balet inspirate din prezentul tumultuos pe care-l trăim. Compozitorii, libretistii și coregrafii trebuie să aducă in fața publicului lucrări de autentică valoare artistică, lucrări care să ilustreze marile transformări ce au fost înfăptuite in patria noastră sub conducerea partidului.

Artistul care se implică cu toată ființa in meseria lui este o conștiință a epocii sale.

Iubirea de frumos

Bordenache

Pictorul Aurel Bordenache, graficianul cuprins între copertile unei cărți rare ilustrînd poezia lui Mihai Eminescu publicată de „Cartea Românească”, și-a trăit mare parte a vieții in orașelul florilor de sub Măgura Codlea. Aici și-a sfîrșit viața in acest an lăsînd o moștenire in artă, demnă de atenția noastră a tuturor.

Prin anii 38, venînd din Moldova, turnul cu ceas, cetatea de opt veacuri refăcută mereu, vechea cetate Burg din munte l-au oprit aici, și-a ridicat o casă in obrazul verde al dealului ce premerge Măgura lîngă izvorul cetății și acum lasă aici o moștenire de care s-ar bucura orice oraș al țării.

I-am văzut parte din lucrări, cele legate de poezia lui Eminescu, într-un muzeu din Brăila, iar de curînd, rîvna unui om de cultură, poetul Ion Minzală, i-a sârbătorit moștenirea într-o sală de sticlă, poate unică in țară, ce s-a ridicat peste florăria vestită a orașului de acum Codlea.

Între florile proaspete ce ne împodobesc de atîtea ori casele, opera acestui pictor este o moștenire de care se cuvine să se bucure înții localnicii.

Casa pictorului de origine moldovean, aici la Codlea s-ar cuveni să devină muzeu cu întreaga moștenire ce altfel se va risipi prin muzeele din țară ce îi caută pinzele.

Alea plopilor pe unde au pășit atîtea nume ilustre ale literaturii noastre, in orașelul florilor de altădată, astăzi un oraș, ar sfîrși firesc in zi de sârbătoare pentru atîția dintre localnici in casa pictorului lor, mai ales că foarte mulți dintre locuitorii Codlei de astăzi sint tot moldoveni precum zugravul sufletului lor cît l-a putut, cu puternica-i înzestrare și dăruire într-o lucrare de o viață, cuprinde.

Fie rîndurile de față îndemn intru deschiderea acestei case de la poala Măgurei într-un muzeu dorit de toți iubitorii de artă din orașul Florilor.

IOAN ALEXANDRU ■

Opțiuni repertoriale

Răspundem la întrebarea dintotdeauna a iubitorilor genului muzical-dramatic: „ce vor aduce nou cele 11 colective de operă și balet?”

Bucureștii va prezenta — in primă auditiie absolută — recenta creație a maestrului Gheorghe Dumitrescu, opera **Mihai Viteazul**. Chiar și numai din citirea titlului, dar știind că partitura cuprinde aproape 1.000 de pagini, ne putem da seama de complexitatea acestei noi montări care va avea loc spre sfîrșitul anului 1988. Alături de aceasta se situează opera **Nabucco** de Verdi, in regia lui Hero Lucescu, care — la 60 de ani — dorește să facă un spectacol de vîrf de carieră; să-i urăm, din inimă, tot succesul! O altă creație celebră, **Don Pasquale** de Donizetti, va avea drept regizor pe maestrul Jean Rinzesco, costumele și decorurile lui Roland Laub sint încă de acum gata! Dacă și preocupările de a se diversifica și mai mult spectacolele destinate copiilor avîndu-se in vedere — in principal — opera „**Ciocirlia**” (**Cosette**) de Theodor Bratu, rezultă că harnicul colectiv bucureștean se va situa și in acest an la același prestigiu republican cu care ne-a obișnuit. Cît privește baletul, in noua stagiune se va relua mai vechiul succes **Romeo și Julietta**, de Prokofiev și mai tîrziu **Domnișoara Nastasia**, cu muzica de Cornel Trăilescu.

Timișoara anunță pentru 1988 opera **Ziua cea mare**, a neuitatului Tiberiu Brediceanu, și baletul **Othello** de Maciavarian. Cam puțin, zicem noi, dar ne mîngîiem cu gîndul că teatrul tîne, deocamdată, „secretă” ultima lucrare a Lianei Alexandra, și care va fi, din cite stim, prima **operă-polițistă** din întreaga istorie a teatrului liric românesc! O așteptăm cu nerăbdare!

Cluj-Napoca, prin cele două institutii ale sale, Opera Română și Opera Maghiară, puse pe fapte mari, ne va produce o mare satisfacție prin apariția, in 1988, a unui nou **Oedip**, personificat de cunoscutul și apreciatul Dan Șerbac. Doar atît și încă ar fi suficient pentru lirica românească, pentru continuitatea și mai largă răspîndire a capodoperei enesciene. Dar, colectivul Operei Române și-a devansat planul repertorial. Iată, baletul **Ciuleandra**, al lui Carmen Petra Basacopol, a văzut luminile rampei, iar opera **Horia** a fost reluată și va fi continuată, laolaltă cu **Eroii de la Rovine**, cu prilejul aniversării centenarului Bretan. Să adăugăm și efervescența de care au fost cu-

prinși artiștii Operei Maghiare, cu ocazia pregătirilor ce se fac pentru împlinirea a 40 de ani de existență a institutiei (1948—1988).

Ieșeni, ambițioși ca totdeauna, lîngă numeroasele premiere din anii trecuți, anunță nu mai puțin de cinci creații din literatura românească de gen: **Dragostea Prințesei**, de Dumitru Capoianu, **Hora Domnițelor**, balet de Viorel Munteanu, **Farse medievale**, de Cristian Misievici, **Pretioasele ridicole**, reluarea operei lui Vasile Spătărelu și, probabil, baletul **Albă ca Zăpada**, de Cornel Trăilescu. Deslușim din această prezentare cel puțin două căi directoare de primă importanță: valorificarea din plin a creației compozitorilor din partea locului (Spătărelu, Munteanu, Misievici) ca și grija permanentă pentru împropiatarea titlurilor intru educația muzicală a tinerelor vîrstare, acțiune începută cu toată convingerea prin prezentarea, încă acum doi ani, a operei **Poveștea micului Pan**, de Laurențiu Profeta.

Constanța, Craiova, Brașovul și Galațiul merg, împreună, cam pe aceleași coordonate: găsirea unor formule acceptabile pentru ca diverse creații autohtone să poată fi prezentate in toată strălucirea lor — in pofida numărului restrîns de artiști lirici pe care îi posedă colectivele amintite — valorificarea urgentă a operelor pentru cei mici (**Pinocchio**, de Corneliu Cezar, in orașul de la malul mării, **Cenusăreasa**, de Rossini și **Albă ca Zăpada**, fete de N. Kirculescu, in capitala Olteniei, **Dragostea Prințesei**, de D. Capoianu și **Cenusăreasa și Albă ca Zăpada**, ambele balet avînd la bază colaje muzicale, in orașul de la Dunăre și altele), menținerea mai vechilor titluri aflate in repertoriu, ca și, in sfîrșit, reintroducerea unor noi creații de gen, foarte recent prezentate, ca de pildă opera **D-ale Carnavalului**, de Harry Bella.

Iubitorii operetei vor cunoaște cîteva satisfacții deosebite. Astfel, la București se pregătește **Vinzătorul de iluzii**, de Cornel Fugaru, **Logodnică din lună**, de Künceke și **Dragostea Prințesei**, de D. Capoianu, in timp ce la Craiova se va prezenta opereta **Vis de primăvară**, avînd libretul de Val Sandulescu și muzica de veșnic tînarul Elly Roman, primă auditiie absolută.

In sfîrșit, între atîtea turnee și succese internaționale celebra trupă de balet **Fantasia** din Constanța ne anunță intenția de a monta **Romeo și Julietta** de Prokofiev, care constituie un adevărat examen pentru oricare colectiv coregrafic.

CLAUDIU NEGULESCU ■

Intr-un articol precedent deocat tehnicianului Petre Boiu (inventatorul solitar preocupat de realizarea unor instalații de utilitate publică, puse în mișcare prin forța brațelor), am promis cititorilor noștri că vom reveni cu amănunte în legătură cu ultima sa creație: o pompă de mare capacitate, unică sub raport conceptual în țara noastră și, tot unică, sint de părere specialiștii, și pe plan mondial. La data respectivă, proiectul, aflat în atenția conducerii întreprinderii mecanice pentru agricultură din București, mai constituia încă o speranță, dar și un mare semn de întrebare. În prezent, invenția reprezintă o certitudine.

Inventator de profesie, cu imaginația fertilă și gândirea laborioasă și la cei 83 de ani împliniți, Petre Boiu — reamintim cititorilor noștri — a lucrat în mai multe locuri din țară, dar s-a distins mai ales în calitate de mecanic polivalent în anii petrecuți în comuna Pechea din județul Galați. Mecanic, tinichigiu, motorist, electrician, constructor și deșeurist, țăran și orășean, el a devenit la Pechea autorul mai multor instalații agricole originale, dar a dovedit toată vremea o preocupare constantă pentru proiectarea și construirea de pompe de mare capacitate. Important de menționat că Petre Boiu nu s-a gândit niciodată să folosească pentru acționarea acestora vreă sursă de energie costisitoare, mecanismele fiind gândite pentru a utiliza în exclusivitate forța brațelor sau energia hidrolică. Pompele sale, folosite cu succes de către cooperatorii din Pechea și din comunele învecinate, au fost cu timpul abandonate și înlocuite cu instalații puse în mișcare de către motoare electrice sau cu ardere internă. Evident, toate acestea se întimplau cu ani în urmă, deci la o vreme când omenirea se mai legăna cu iluzia că zestrea de energie a Terrei este inepuizabilă, că putem lua și risipi din acest capital al naturii ca dintr-un sac fără fund. Nu e nimeni vinovat pentru aceasta.

Invențiile au revenit în actualitate în ultimii ani (mulțumită revistei noastre și altor publicații centrale) când mai multe unități agricole, solicitând explicații autorului, au creat modele identice sau asemănătoare. Încurajat de aceste succese, Petre Boiu și-a rease-

zat pe masa de lucru planurile elaborate cu 20—30 de ani în urmă, și, în baza lor, a rediștat întreaga instalație, imaginând un sistem de pompare unic în țara noastră și, cum spuneam, unic, se pare, și în lume. El a înaintat proiectul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, iar aici s-a hotărât crearea unui model experimental în cadrul **Întreprinderii mecanice pentru agricultură**.

Pompa „Boiu” a fost instalată în curtea întreprinderii. Aici am văzut-o și noi cu câteva zile în urmă. Ei bine, nu

O pompă cum nu e alta în lume

este nevoie să fii specialist pentru a înțelege că gândirea inventatorului a luat-o pe căi nebatute. Instalația seamănă foarte mult cu o turlă de sondă și are o înălțime de 12 metri. Mecanismul este alcătuit în principal dintr-un ax cu came ce pune în mișcare patru țevi. Nu vom intra în amănunte. Important este să notăm că instalația este capabilă să pompeze pe oră 30 000 litri apă. În prezent ea folosește un motor de un kilowatt (deci o mie de wați cheltuială de energie pentru pomparea a 30 metri cubi de lichid, performanță, după știința noastră, greu de înțeles la alte agregate), dar în fapt instalația este proiectată pentru a fi acționată manual, având în acest sens dispozitivul necesar. Învertirea manivelei se face fără dificultate, astfel că orice om în putere poate să pompeze timp de o oră, (folosind în exclusivitate forța brațelor) nu mai puțin de 30 000 litri apă. Să ne imaginăm că cineva s-ar încumeta să obțină același rezultat, în aceeași unitate de timp, utilizând mijloace obișnuite. Respectivul ar trebui să scoată (din fântină, lac, apă curgătoare) și să care 3 000 de găleți cu apă, o performanță pe care n-a întrecut-o decât Hercule la curtea regelui Augias!

Inventatorul și cei care au montat și executat instalația ne-au asigurat că aceasta va fi capabilă de a pompa chiar și 50 000 litri apă într-o oră,

odată cu introducerea unui multiplicator ce va amplifica mișcările, reducând efortul fizic. Am fost invitați să notăm, de asemenea, că dimensiunile viitoarelor instalații vor fi stabilite în funcție de dorința beneficiarului, că, deci, nu este vorba de un model standardizat. Actuala pompă, aflată în curtea întreprinderii amintite, oferă avantajul ridicării apei pompată la o înălțime de 12 metri. Ea este colectată într-un rezervor de unde, prin cădere, poate ajunge în țevile aspersoarelor sau, de-a lungul canalelor, pe mari suprafețe agricole.

Totul bine și frumos, dar iată că directorul întreprinderii, inginerul Constantin Duma, omul care a sprijinit în mod expres construcția pompei, tocmai el îi anticipează viitorul cu pesimism. De ce?

— Pompa „Boiu” merge excepțional, este unică în felul ei, am reușit să obținem în patru minute un metru cub de apă. Dar ca să o fabricăm în serie, avem nevoie de comenzi. Or, în această privință nu ne bucurăm de o experiență prea fericită. Întreprinderea noastră a executat, tot ca urmare a unor proiecte originale, trei tipuri de turbine eoliene destinate agriculturii: una de un kilowatt pentru scos apa din fântină, alta de 6 kilowatt pentru obținerea de curent continuu și una de 20 kilowatt pentru producere de curent alternativ. Toate funcționează ireproșabil. Degeaba, unitățile agricole întîrzic să ne facă comenzi, până în prezent am livrat un număr mult prea mic de turbine pentru ca să putem ieftini prețul lor de cost. E, desigur, mai comod să folosești curentul din rețea decât să-l produci prin forța vântului. Probabil că nici conducerile unităților agricole nu cunosc îndeajuns realizările noastre. Unde se încercă lucrurile, ce ar trebui făcut pentru ca virtualii beneficiari să-și cunoască mai bine nevoile proprii și să chibzuiască cu mai mult simț de răspundere zestrea energetică a țării? I-am promis directorului Constantin Duma că în legătură cu toate aceste probleme, vom reveni în cuprinsul unui viitor articol.

LIVIU TIMBUS ■

În ultimii ani atenția omenirii se îndreaptă tot mai mult spre mările și oceanele planetei, surse inepuizabile, regenerabile, accesibile, disponibile, naturale. Se caută obținerea unor noi preparate enzimatic utilizabile în maricultură, piscicultură, alimentație, ba chiar în diferite sectoare ale economiei, cum ar fi industria ușoară, pielărie, textile etc. Terapeutică viitorului, afirmă specialiștii, își va găsi și ea rezervele în același filon de aur pe care-l reprezintă marca, organismele marine — și în special algele — dovedindu-se o sursă de medicamente mai importantă chiar decât plantele medicinale.

Intense cercetări întreprinse în întreaga lume, au ca scop evidențierea, extracția, dozarea, purificarea, caracterizarea farmacologică a substanțelor biologice active din organisme marine și utilizarea lor în scopuri farmacologice.

Vastul program de cercetare inițiat de câteva ani la **Institutul Român de Cercetări Marine**, program referitor la valorificarea superioară a resurselor biologice ale Mării Negre, rezultatele obținute — de mare actualitate și noutate pe plan mondial — situează România pe primele locuri în domeniul luat în discuție.

Dr. **Natalia Roșoiu**, o mai veche cunoștință a cititorilor noștri, poate fi inclusă fără rezerve în rândul celor ce au dus, o adevărată muncă de pionierat în cercetare, contribuind la fundamentarea și lărgirea sferei cunoașterii noastre de chimie biomarină. Cercetătoare la **Institutul Român de Cercetări Marine**, autoare a numeroase lucrări științifice apreciate în lume, titulară a numeroase brevete de invenție, membră din anul 1980 a Comitetului internațional de biochimie marină a Comisiei internaționale de explorare științifică a Mării Mediterane, dr. **Natalia Roșoiu** a prezentat cu prilejul recentului Salon de invenții Constanța '87, unul dintre primele medicamente originale românești obținute din pește marin — **ALFLUTOP**, produs medicamentos experimental clinic și avizat terapeutic — rezultatul unor căutări ce-și au începuturile în 1973 — se utilizează în tratamentul reumatismului inflamator, precum și în alte afecțiuni care au printre simptomele curente inflamația. Este indicat în terapia artropatiilor de tip degenerativ reumatismal (coxartroze, gonartroze, artroze ale coloanei vertebrale, artroze ale articulațiilor mici de la mîini și picioare) în parodontopatii, ca medicatie adjuvantă și în convalescențe.

LIANA MOLNAR ■

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Spațiile Marinescu

Imbogățind creația matematică universală prin numeroase descoperiri importante, oamenii de știință din România au înscris amprente durabile și în terminologia științifică internațională. Chiar și cea dintîi „amprentă terminologică” datorată unui român în știința mondială este din domeniul matematicii, mai precis al geometriei, fiind vorba de „curbura lui Bacaloglu” (1859), denumită astfel nu de el însuși, ci de italianul Alessandro Terracini. Această tradiție — mărturie concretă a creativității — nu s-a dezmințit, căci terminologia matematică internațională cunoaște de pildă „suprafețele”, „curbele” și „rețelele lui Tîrșica”, „funcțiile lui Pompeiu” și „derivata areolară” (conceptul tot de Dimitrie Pompeiu, punct de plecare al multor cercetări românești și străine), „funcțiile poligonale periodice” și „nuclele simetrizabile” introduse în știința de Traian Lalescu, „teorema lui Stoilow” și conceptul de „transformare interioară” (S. Stoilow), „rețelele Myller” și „direcțiile concurente pe o suprafață” (Alexandru Myller), noțiunile de „funcție-sumă”

și de „energie informațională” (Octav Onicescu), „lanțurile cu legături complete” (Onicescu-Mihoc), fundamentale în probabilistică, conceptele de „lanțuri dirijate” și de „paravecinătate” (Alexandru Froda), „tangenta lui Mayer” (Octav Mayer), „polinoamele Angelescu” (Aurel Angelescu), „derivata polidimensională orientată” (Nicolae Ciorănescu), „teoria spațiilor neolonomice” — denumite astăzi „spații Vranceanu”, concepute de Gheorghe Vranceanu la 26 de ani, „geometriile Barbilian” (Dan Barbilian). Și n-ar fi greu să enumerăm câteva sute de astfel de denumiri ale unor concepte, teorii, teoreme, formule, ecuații, funcții, curbe, rețele etc., fiecare ilustrând o achiziție științifică românească.

În domeniul geometriei diferențiale, mai precis al reuniunii pseudotopologice de spații local-convexe, este cunoscut termenul **spații Marinescu**, denumit astfel de H.H. Keller și H. Jarchow. Creatorul conceptului — un aporț notabil — este regretatul academician **Gheorghe Marinescu** (21 septembrie 1919—10 martie 1987), personalitate de sea-

mă a științelor matematice și a învățămîntului superior românesc. De altfel, întreaga activitate a savantului a stat sub semnul inoierii. În teza sa de doctorat spre pildă, elaborată sub conducerea lui Simion Stoilow (**Operații relativ complet continue**), el introduce noțiunile de **inel evasinormat** și **operații relativ continue**. Mai tirziu, tot el a elaborat conceptul de **distribuție reproducibilă**; este totodată cel dintîi care pune în evidență **metoda ecuațiilor transpuse în teoria distribuțiilor**.

Să ne oprim succint asupra vieții, carierei și operei acestui om modest, ponderat, de o rară distincție, care în știința românească va fi întotdeauna considerat un **adevărat maestru al analizei funcționale**. Născut la Pitești, a urmat liceul în acest oraș și apoi la Giurgiu, devenind bachelareat în 1937. Licența în matematici o obține la Facultatea de Științe din București (1943), iar doctoratul la Universitatea din București în 1949, cu teza deja amintită, pentru ca zece ani mai tirziu să devină doctor docent. Și-a desfășurat cariera didactică inițial, citiva ani, la Institutul Politehnic din București (1943—1947), predînd analiza matematică, apoi, timp de multe decenii, la Universitate, unde a urcat toate treptele ierarhiei din învățămînt — de la asistent la profesor. A predat la Facultatea de Matematică analiza

matematică, ecuații diferențiale, teoria distribuțiilor și aplicații ale ecuațiilor funcționale la calculul probabilităților. A fost șef de secție la Institutul de Matematică din București și un timp director al învățămîntului superior în Ministerul Educației și Învățămîntului. Aprecierea de care s-a bucurat opera sa a făcut ca în 1963 să fie ales membru corespondent, iar în 1974 membru titular al Academiei R.S.R.

Analist și probabilist de frunte, contribuțiile sale au acoperit o arie largă de preocupări; noi ne vom opri doar asupra citorva. A dus mai departe lucrările lui Alexandru Ghika, maestrul său, în domeniul analizei funcționale, de la teoria măsurii și integrării, pînă la teoria distribuției (discursul său de recepție la Academie este dedicat lui Al. Ghika). A integrat în analiza funcțională teoria lanțurilor cu legături complete Onicescu-Mihoc. A elaborat și publicat sinteze originale despre spațiile vectoriale normate și spațiile vectoriale topologice și pseudotopologice, în lucrări ca **Spații vectoriale normate — 1956** și **Spații vectoriale topologice și pseudotopologice — 1959** (în 1963, cartea a apărut într-o versiune franceză amplificată).

Este autorul unei noi metode pentru studiul spațiului operatorilor liniari și continuu definiți pe un spațiu local convex. A elaborat teoria er-

godică pentru operații relativ complet continue, pe care a dezvoltat-o ulterior, astăzi fiind curent utilizată în studiul matematic al proceselor de învățare. Este creatorul unei mecanici laticiale și al unei teorii generale a schemelor de aproximație (în analiza numerică) — 1974.

Printre lucrările de referință rămase de la el trebuie amintite cel puțin **Tratatul de analiză funcțională** (2 vol. 1970, 1972), **Analiză numerică** (1974), **Analiză matematică** (vol. I, 1983). A murit la câteva zile după apariția unei lucrări la care tinuse deosebit de mult: **Probleme de analiză numerică rezolvate cu calculatorul** (1987, în colab.), scriere ilustrînd interesul său pentru problema, alături de actuală, a corelației dintre analiza matematică și informatică.

Echilibrat și cumpănit în tot ce întreprindea și afirmă, de o exemplară conștiinciozitate în cercetare ca și în munca de dascăl, cu un acut simț al noului, Gheorghe D. Marinescu a avut merite deosebite în modernizarea învățămîntului nostru matematic, în elaborarea unui limbaj științific adecvat pentru problemele abordate (mai ales în domeniul analizei funcționale), ca și în deschiderea de căi inedite spre aplicațiile ingineresti ale matematicii.

I. M. ȘTEFAN ■

Venea din Valea Trotuşului

ată o scrisoare, pe care o am abrupt și sec, intru rința lecturii (conținutul ei verificat, în prealabil, la telefon 981/35308): ...În data de 31 iulie 1987, UN OM, înd din Valea Trotuşului, a Comănești — unde parti-se la înmormintarea unui e al său — își procură la ud bilet pentru Pașcani, la eleratul 521 București-Su-va, accelerat avind stațio-e în Adjud în jurul orei —9,40 dimineața. Într-nd, acceleratul sosește la ud la ora 10,08 și din mo- necunoscute oprește cu t dincolo de stație, astfel t omul rămâne în urma ului. În compunerea sa, a- tren are în prima parte oanele de Suceava, iar în a a parte vagoanele pentru tra Neamț. Rămânind în a ultimelor, și nemaiavind p să ajungă la vagoanele care avea locul, omul nos- urcă în acestea din urmă, nționind firește să traver- e garnitura pentru a ajunge vagoanele de Suceava — oanele de Piatra Neamț ră- înd la Bacău, iar trenul maioprint între Adjud și au. Începe traversarea...! e vagoanele de Suceava și e de Piatra Neamț, se gă- e însă vagonul-restaurant : i poartă lipit pe ușă pro- mul — „deschis între orele 20” — la ora 10,20, cind al nostru ajunge la ușa onului-restaurant, aceasta e incuiată. Nefiind singurul itația asta, mai mulți pa- încep a bate în ușă — etam, pentru a putea trece vagoanele de Suceava. Se duce o busculadă, oamenii nghesuie : omul nostru are ani, este veteran și infirm război, avind piciorul drept oina stângă rupte, făcînd în l care a trecut chiar un infarct — suferința pe care treține cu medicamente și aos. Aflat pe platforma tre vagoane, scuturăturile nghesuiala îi provoacă aznice dureri de picior, pă care am simțit un fel leșin, la inimă”. Cade ntre picioarele oamenilor și pe platformă, fi e din ce ce mai rău... Călătorii con- nă să bată în ușa vagonu- restaurant. Într-un firziu, rvat peste măsură, apare prag un ospătar, pe al cărui son se afla înscris **CRIS- A SORIN**, împreună cu că unul, mai scund, fără gratulîndu-i pe cei ce n- ulzeau cu : „Animale oalice !”, în timp ce „ani- lele” fugeau spre vagoanele Suceava. Cu chiu cu vai, ul se tirăște pînă în vago- restaurant, se așează gifi-

înd pe un scaun, își scoate cîteva pastile simțind că îl lasă inima... are nevoie de apă. Cere apă, un suc, orice... ! Numitul C. S. îi replică „Du-te la cofetăria «Scala», să-ți dea apă rece !”... Omul îi spune că trece printr-o criză cardiacă, trebuie să ia niște pastile, i se răspunde : „Păcat că n-ai murit, acum ce, vrei să te omor eu ?!” — și luîndu-l de guler pe bătrîn, îl tirăște pe coridorul dintre mese, îl aruncă pur și simplu în vagonul următor. O femeie îi dă omului nostru puțină apă, pentru a-și lua pastilele, apoi îl ajută să se întindă pe banchetă. La Pașcani, este coborît cu ajutorul unor călători. O mașină a salvării îl duce la spitalul local, unde medicii — care îi dau primul ajutor — îl sfătuiesc să reclame cazul. Iese din spital în ziua de 15 august a.c., iar acum urmează un tratament acasă. Repetăm, în încheiere : acest om are 70 de ani... !

...Aceasta este scrisoarea. A-cestea sînt faptele.
„Vă rog tare frumos și mult tovarășe redactor (...) să bine-voii dumneavoastră (...) este de datoria noastră, a tuturor celor care le place omenia, să ia poziție împotriva unor ast- fel de elemente antisociale (...), **vă rog tare frumos și mult, tovarășe... (...).**

Se numește : **Constantin Lascăr, strada Republicii nr. 45, scara B, etajul 3, aparta-mentul 14 — Iași.**

Trecem uneori — chiar și zilnic, nu e o exagerare ! — pe lângă acte de violență comise de indivizi nu atît certaiți cu legea (pe aceștia îi supra-veghează și rețin, atunci cînd e cazul, organele în drept), cît neutri, indiferenți la normele de comportament unanim acceptate : de la a pretinde, sonor, unei femei gravide : „Urcă prin spate, pe unde tre-buie, cucoană, și eu vin obosit de la serviciu !”, și pînă la a lua de guler un om de 70 de ani, tirîndu-l printre mesele unui vagon-restaurant, cu ris- cul de a-l ucide !, nu e decît un pas. Enorm, însă... !

Concluziile, referitoare la cazul de mai sus, pot fi inter-pretate în sensul de a trage o linie egală între inconștiență și răutate. Din partea numitu- lui C. S., firește...

Dar dacă — vă propun acest lucru ! — în situația bătrînu- lui Constantin Lascăr, s-ar fi aflat cumnatul, sau tatăl, sau fratele unuia dintre noi ?!

Așteptăm răspuns, și știm de la cine.

HORIA PATRAȘCU

Exclamația aceasta circula sub forma „incredibil dar ade- vărat”, lansată de o emisiune care-și propune să prezinte cele mai trăsnete lucruri co- mise de tot felul de oameni dornici să intre în antologia curiozităților. Deși în forma aceasta, a fost făcută de șeful unei secții de termoficare din București cînd a auzit istoria petrecută în blocul numărul 9 din Șoseaua Pantelimon nr. 291. În data de 21 august, la orele 16—16,15, unul din loca- tarii a vrut să deschidă robi- netul de apă caldă de la bu- cătărie. Vechi, defect sau printr-o ciudățenie, robinetul a sărit și apa caldă a cuprins mîinile locatarului. Robinetul de întrerupere de sub chiuvetă nu funcționa și, din respecti- vul incident tehnic, omul s-a ales cu arsuri grave la ambele brațe, mîinile fiind afectate cel mai grav de o arsură de gradul trei. Apa caldă de la robinet nu era apă caldă, ci apă clocotită. La apelul tele- fonc, salvarea a răspuns cu promptitudine și în douăzeci de minute pacientul a ajuns la Spitalul de chirurgie plastică și reparatorie, unde i-a fost acordată asistența de rigoare. A fost operat, îngrijit cum se cuvine și acum se află în afara oricărui pericol, dar cu ambele brațe acoperite în in- tregime de plăgi dureroase. Exceptînd medicii, toată lumea a exclamat, nu se poate să te arzi într-un asemenea grad cu apa caldă de la bucătărie. Și totuși, omul s-a ars cu apa fierbinte venită cu presiune pe robinetul defect de la bucătărie. În ideea că acum, în plină vară, cînd apa caldă poate fi și mai blîndă pentru economisirea energiei spre a fi folosită la iarnă, am por- nit pe firul a acestei povești care a provocat multe zîm- bete, dar și mai multă suferință celui în cauză.

La punctul termic numărul 8 din Pantelimon am găsit-o pe fochista Emilia Mirzea care, după ce-a ascultat po- vestea, a spus că nu se poate. Oricum, am aflat că „ce pri- mim de la C.E.T. Sud, aia dis- tribuim”, că „parametrii va- riază și eu am mai multe puncte termice și nu pot fi la fiecare în același timp, du- rează pînă merg de la unul la altul”, dar este de-a dreptul imposibil ca un locatar să su- fere asemenea arsuri de pe urma apei calde livrate de la acest punct termic. Cînd am întreat-o cui se subordonează acest punct termic, fochista (termen cu totul impropriu în nomenclatura de specialitate, întrucît muncitorii care lu- crează în aceste puncte nu fac nici un fel de foc, ci reglează și fac mici întrețineri și su- praveghează utilajele și aparatu- ra) de serviciu ne-a spus numele șefului de secție dar ne-a sfătuit să nu mergem că o să-i provocăm rîsul. Riscînd chiar și o asemenea atitudine, am purces la Secția de termo- ficare din strada Soldat Savu Marin nr. 29. Șeful secției, in- ginerul Cristian Garabet, a as-

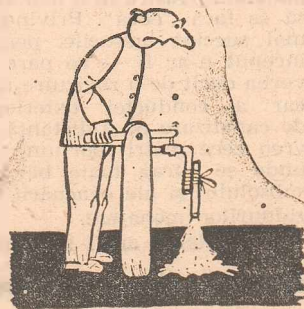
cultat povestea și a spus ace- lași lucru, adică nu se poate. Dar înainte de a susține asta cu fermitate „să vedem ce spun hîrtiile”. Pe baza grafice- lor existente la secție și la punctul termic numărul 8 am aflat cine a fost de serviciu în ziua respectivă, la ce tem- peratură și cu ce presiune a venit apa caldă de la C.E.T. Sud, cu ce temperatură s-a reîntors în centrală și cu ce temperatură a plecat spre lo- catari. Înainte de toate, tre- buie spus că apa caldă pro- dusă de C.E.T. Sud este rezul- tatul procesului de obținere a

automatizarea introdusă de- termină o reglare eficientă a temperaturii apei calde mena- jere în jur de 45°C, deci o tem- peratură mai mare care să provoace asemenea arsuri este de-a dreptul imposibilă. E drept că în notarea tempera- turilor există o oarecare apro- ximație. În primul rînd, ele se înregistrează din oră în oră iar pe parcursul unei iore fluctuația parametrilor este certă. Apoi „focistul” precizează temperatura din oră în oră, dar el avînd în grijă șase puncte termice, cum avea Lucia Dor- lea la ora respectivă din cauza perioadei de concedii, e greu de crezut că ea a ajuns din oră în oră la fiecare din aceste puncte pentru a consemna to- tul cu exactitate. Și totuși, șe- ful de secție susține că este imposibil să te arzi într-un asemenea grad cu apa caldă de la robinet. L-am invitat să-l viziteze pe locatarul cu pricina. Și atunci, dînsul a spus, de ce să-l văd, eu cred că-i adevărat ce-mi spuneți, dar nu se poate. Cînd i-am spus că în ziua precedentă, în timpul vizitei făcute, apa avea aceeași „nuanță” de clocotit, dînsul a spus, eu cred, dar nu se poate ! O dovedesc și ac- tele, și oamenii, și parametrii tehnici ai utilajelor. Am mai făcut o încercare la Stația de salvare, cu rugămîntea de a se verifica arhiva. Și directorul Stației, dr. Mircea Rădu- lescu, ne-a confirmat. În data de 21 august, la ora 17, mașina cu numărul 36 B 3005 conform comenzii înregistrate cu nr. 29 466 s-a deplasat în blocul din Șoseaua Pantelimon nr. 291. Asistentul Gh. Preda l-a ridicat pe cetățeanul I.C. cu arsuri grave de gradul doi și trei provocate de apa de la robinetul din bucătărie, unde era și o baltă mare. Pe margi- nea chiuvetei se aflau buciți mici din piela opărită de apă. S-a deplasat de urgență la spital. Foaia de observa- ție a Spitalului de chir-urgia plastică și reparatorie dovedește același lu- cru. Dar actele de la Secția de termoficare dovedesc con- trariul, în ciuda brațelor arse, a martorilor de la salvare și a faptului că în ziua de 10 septembrie la ora 18 apa era fierbinte din cale afară, iar în ziua de 11, la cîteva ore după discuția avută cu șe- ful secției de termofica- re, temperatura apei calde bloc de pe Șoseaua Pan- telimon putea provoca arsuri tot de competența Spitalului de chirurgie plastică și repara- torie. De unde și această exclamație care nu face decît să prelungească misterul apei clocotite, prilej nu numai de umor, dar și de suferință.

CORNEL NISTORESCU
N.B.

Apă la fel de clocotită se livrează, sintem informați, și unor blocuri din cartierul Ber- ceni, ca de pildă, la blocul C1b din str. Dumitru Petrescu și altele.

ALEXANDRU LINCU

o faimoasa carte a recorde- r care se editează anual în tele Unite, printre alte cu- zități de mina întii, este erat și faptul că într-un kswagen „broscuță” au în- ut nici mai mult nici mai in de 19 pasageri, toți stu- ți. Fusese vorba de un ră- sag, ciștigat pînă la urmă tinerii care au călătorit ca o cutie de sardale, nu mult, r cîteva sute de metri, rean- du-și însă obiectivul pro- . „Dacă într-o mașină piti- aprecia pilotul, cum e cel i mic tip de VW, au încăput i oameni, atunci a noastră, lt mai încăpătoare, trebuie adăpostească musai 9 pasa- i, mai ales că doi sînt copii. plu, cele patru cucoane cu ii în brațe, au luat loc pe plul din spate și reprezen- ții sexului tare, trei la nur- e, în față. Precum hîrtia e suportă orice, de ce n-ar imi și mașina orice. Doar i una nici alta nu știu să bească. Ce-i drept, din cînd

în cînd, portbagajul autoturis- mului lăsat la maximum, făcea cunoștință cu asfaltul. Ocupan- tele din spate nu erau chiar așa de anemice. Calculul calorilor ingerate nu constituia preocup- area lor principală. Nici cei care se așeau pe fotoliul din față nu cîntăreau puține kilograme. Fețele lor, rumene ca niște

niște fructe roșii și lunguiețe, numite coarne. „Gustaseră” su- ficiente păhăruțe așa că dispo- zitia tuturor era excelentă. Pi- lotul, la început, se abtinuse. „Nu pot bea, doar sînt la vo- lan”. Insistențele pasagerilor și mirosul licorii îl invinseseră. Trupurile „firave” ale celor doi îl presau spre ușă. Pe măsură

echipe de „C” care evoluaseră în ajun pe ștadionul comunal. „În timp ce pustiul ăla, vred- nic să fie selecționat în echipa de juniori a Europei, dacă nu chiar într-a lumii, se strecura peste tot ca un spiridus, Iorgu, „mălai mare” pus să joace, culmea, și pe post de extremă stîngă, parcă era legat de pi-

fer. Inghesuit, surprins în timp ce ținea de fapt doar jumătate de volan, cu atenția îndreptată, în principal, spre descrierea vră- jitorului de mingi, pe care parcă îl vedea dînd gol după gol, în poarta unde portarul devenise un veritabil figurant, pilotul rată prima buclă a serpentinei în coborîre. Mașina ajunse în decor. Pomii tineri jucară rolul unui resort sau a unei plase pe care cade delibe- rat, la circ, un acrobat. Ei sal- vară și autoturismul și pe ocu- panți. Doar niște zgîrieturi mai adînci și facturat la picior a infocatului admirator al spiri- dusului, le va aminti de înfim- plarea care se putea sfîrși cu totul altfel. Isprava celor nouă ocupanți, „vis à vis de cea a tinerilor studenți care au respi- rat, ce-i drept, cum greu cîteva minute, dar nu și-au pus viața în pericol, reprezentă tot un fel de record, al ignoranței, însă.

VICTOR BEDA

Alo! A.C.M.-5?...

Blocul 5 de pe strada Olteniței nr. 140 din București este un mic Babilon. Dar unul care nu există în acte sau care există ilegal în realitate, având 6 scări de câte zece etaje, 243 de apartamente, 880 de locatari și vreo 12 unități comerciale la parter. A fost construit de Antrepriza Construcții Montaj nr. 5, locatarii tot mutându-se în el din aprilie '82 până spre sfârșitul lui '83. Și a fost construit în așa fel încât expertizele și paraexpertizele care au urmat în acest răstimp i-au stabilit o sumedenie de deficiențe, dintre care enumerăm doar pe cele mai grosolane: canalizarea are pantă inversă (deci fără scurgere), conductele de evacuare sunt astupate cu reziduuri de ciment pietrificat, vanele sunt blocate pe deschis (apa și reziduurile de canalizare se adună în subsol), subsolul este fără aerisire, oferind condiții de prăpășire a șobolanilor, țințarilor, apei și igrasiei, la parter și etajele întâi se produc dese refolări, fațada are desfolieri, terasele, îndeosebi de la scările 1 și 6, sunt fisurate încât atunci când plouă, plouă și-n casele oamenilor ș.a.m.d.

Blocul ar trebui să fie proprietatea I.C.R.A.L. Berceni, dar această instituție bineînțeles că nu acceptă să recepționeze o clădire aflată în starea de mai sus, pentru că, normal, ar avea prea mult de lucru! Nefiind recepționat (de cinci ani și jumătate!) blocul cu pricina are doar o existență fizică, nu și scriptică, adică, inevitabil, este lăsat în voia soartei.

S-a întâmplat ca un om de bine să fie înșuși președintele asociației de locatari, Alexandru Gașpar. Acesta a făcut demersuri succesive, graduale și repetate în timp pe lângă mai toate instanțele autorizate să intervină și să oprească păcăginierea colosului de la nr. 140. Un prim răspuns de sinteză vine din partea Consiliului Popular al sectorului 4 prin adresa nr. 1264/653/16 ianuarie 1987 în care se arată că A.C.M.-5 va rezolva toate defecțiunile blocului în trimestrul I (1987, bănuim). „după care se va face recepția finală“.

În termenul respectiv nu s-a rezolvat, însă, nimic, dar mari speranțe și-au pus locatarii odată cu încheierea unei celebre „minute“ între reprezentanții tuturor întreprinderilor implicate, reuniți la 25.03.1987 sub auspiciile Centralei de construcții-montaj și-n urma unor indicații severe. Iată ce

prevedea și ce s-a ales din această „minută“: A.C.M.-5 și asociația de locatari vor stabili lista remediilor, în vederea recepției finale (lista s-a făcut, e destul de voluminoasă, dar recepția — nu); I.A.I.D. va verifica funcționalitatea vanelor după ce I.A.C.E.D. va efectua lucrările necesare — termen 1 mai, nimic realizat până în prezent; I.A.C.E.D. va verifica și remedia canalizarea exterioară — până la 30 aprilie, dar n-a făcut-o nici până acum; I.A.C.E.D. va preda la I.C.A.B. canalizarea blocului, spre supraveghere și întreținere, până la 10 mai — lucru care nu s-a întâmplat nici până azi; în sfârșit, I.A.C.E.D. va termina lucrările de sistematizare și drumurile de acces până la 30 mai, dar, bineînțeles că nici aceste obiective n-au fost realizate. Corolarul era că recepția finală — și, deci, intrarea blocului în „legalitate“ — se va face la 30 mai, dar cum nu s-a făcut nimic din cele de

I.R.I.D.G.N.B., adică „la gaze“, în sensul că acest bloc de șase scări este alimentat pe o conductă de aceeași dimensiune ca a celor pentru două blocuri alăturate, care au, însă, doar două și, respectiv, patru scări: drept urmare, în blocul 5 gazele își pierd presiunea de la etajul IV în jos, pentru toate cele șase scări, singura soluție (perfect fezabilă — și tehnic, și financiar) fiind ca acest bloc deja celebru să fie alimentat prin două intrări, câte una la trei scări, cu o medie de apartamente în limite uzitate.

Deocamdată, cei care suferă de pe urma acestui lanț de neglijențe sint, desigur, locatarii: chirilele sint percepute de I.C.R.A.L. deși această instituție (potențial proprietar, obligat prin lege să administreze blocul) nu înlocuiește nici măcar un geam spart.

O altă consecință a acestei nepăsări față de problemele locatarilor (ce trenează, totuși, de aproape șase ani)

în primul moment al tendința să strigi, nu mai da! sau ce-ai cu mine. Până la urmă, te lămurești. Ai încălecat niște schele de metal abandonate pe trotuar. De trei ani, locatarii dar mai ales musafirii întârziată în preajma blocului O.D.1 din Cartierul Drumul Taberei, 120 și a celor din jur trăiesc asemenea surprize dureroase. Pe vremuri, Șantierul numărul 1 al I.C.R.A.L. Giulești a început lucrările la fațadele blocurilor din această parte a Bucureștilor. A început și a executat o parte, după care a părăsit locul și n-a mai apărut. La una din scări, schela a rămas fixată luni și ani pe bloc eventual pentru a fi utilizată de locatarii mai grăbiți când nu funcționa liftul. Oamenii au tot așteptat să continue amenajarea fațadei sau abandonarea lucrării și demontarea schelelor și recucerirea lor. După un timp, schela a fost demontată și luată. Dar a mai rămas una și construc-

Neglijență, pe banii cui?

Fără îndoială, orașul Buiucăra, hinterlandul cinematografilor noastre, devine tot mai agitat. Se construiește în alert, oameni noi se mută case noi, și un nou centru banistic crește, rotind în jurul unor importante obiective economice apărute în zona Numai că, edilii, dând o mare atenție doar străzii principale, uită, se pare, să privească, în spiritul aceluiași îndatoriri față de buna gospodărire a orașului, și dinc de ea, unde, cum spune un proverb românesc, peisajul „scoate ochii“. Pe Aleea Căminului, în fața șirului de blocuri ce o străjuiesc pe din laturi, gunoaiele — ridicate demult și împrăștiate pretutindeni — înecă străzile cu mirosuri pestilențiale. Printre ele și peste ele se joacă mulțime de copii de toate vârstele. E prea evident că aici nu s-a dat cu mătura, nu s-a stropit trotuarul (și de gropi) de prea multă vreme. Cu atât mai de neînțeles este această neglijență în aplicarea legii, privind obligația asociațiilor de locatari în bună gospodărire a locuințelor credințate din fondul statului — căci și fațadele și scările blocurilor arată ca și străzile, cu cât pe aici trece zilnic de la și spre apartamentul ocupă în chiar acest cartier, Ana Tunăreanu, s-a instituit îndrituită cu administrarea fondului local, șefa Secției de gospodărire locativă — SGL — București, puțin de 2 ori pe zi trece lângă blocul 33, unde pe scara A, la etajul I, o fereastră — uscătoriei — este de-a dreptul devastată. Doar un ciot lemn mai atârna din ceea ce a fost odată un toc de geam. Bun al întregului imobil, obștește, dacă nu se poate cine este autorul gestului, e normal să răspundă, lăsată, toți locatarii apartamentelor de pe scara cu cina? Așa este normal, legal, cu condiția ca primii și SGL Buftea să-și respundă îndatoririle. Și pentru neînțelegerea lor există lege. Iarna pe-aproape, ploile și temperaturile scăzute se pot declanșa în orice moment, iar uzeala va afecta mult mai mult o construcție aflată de înălțată cu bani din bugetul statului.

Blocuri și chiriași

mai sus, nici acest lucru n-a fost posibil. Pentru a delimita și mai mult răspunderile, precizăm că respectiva „minută“ a fost semnată de: Mihaela Vrabie — pentru A.C.M.-5, Marian Puiu — pentru I.A.I.D., Valentin Dinu — pentru I.A.C.E.D., Alexandru Gașpar — pentru asociația de locatari, documentul respectiv fiind expresia pură a recunoașterii de către toată lumea a unei situații insuportabile.

Din cele de mai sus rezultă că de starea actuală a blocului se fac răspunzătoare mai ales întreprinderile constructoare — A.C.M.-5 și I.A.C.E.D. Dacă „acemeul“ a mai făcut câte ceva (repararea unor fisuri, dar grosul remediilor își așteaptă rezolvarea în continuare), în schimb I.A.C.E.D. — ul se face „că plouă“, mizând — cum spunea un locatar septuagenar — „pe plictiseala și oboseala noastră în a mai cere să se facă ceva“. Privind și mai succint lucrurile, pentru început n-ar fi — se pare — vorba decît de o revizuire măcar a conductei exterioare de canalizare pe o distanță de vreo zece metri, porțiune de unde se trag toate bețelele subsolului și ale evacuării reziduurilor menajere.

O problemă ar fi și pentru

este aceea că, inevitabil, din partea unora dintre ei au apărut reacții de nepăsare... reciprocă față de obligațiile ce le revin ca chiriași — și știm cu toții care sint acestea. E drept, în cazul lor — și atunci cînd celelalte metode ale răbdătorului Alexandru Gașpar au eșuat — legea s-a aplicat fără rabat, prin acționări în instanță (au fost peste 30 pe tema neîndeplinirii obligației de chiriași) și chiar prin evacuări, în condiții de asemenea legale. Problema care se pune este una elementară: cine aplică legile și în cazul celorlalte părți, adică al întreprinderilor cărora nu le pasă nici de această avuție a noastră, a tuturor, care este un imens bloc cu zece etaje, nici de oamenii care locuiesc în el?

OCTAVIAN ȘTIREANU

Schele și dileme

Dacă vii tîrziu și nu-i lumină și îți trotuarul dintr-o dată te trezești călare pe niște grămezi de metal. Cazi și crezi că te-ai pocnit cineva și

torul ar fi zis, n-o mai luăm că poate zugrăvim și scările și atunci terminăm fațada. Locatarii din bloc împiedicați de mormanele de oțel, au avertizat constructorul că le vor depune la un depozit de fier vechi iar banii vor fi cheltuiți pentru un anunț de mulțumire publică pentru serviciile aduse. Dar în fața unei asemenea amenințări, li s-a comunicat că dacă se vor atinge de aceste bunuri care nu le aparțin, vor fi deferiți justiției pentru pagubă în dauna avutului obștesc. Deci avutul obștesc pe drumuri nu deranjează pe nimeni, dar ideea de a face curat e mai mult decît riscantă. Că dacă schelele aparțineau unui om gospodar, nu le abandona nici măcar o zi e simplu de înțeles. Dar pentru că ele aparțin tuturor, cineva își poate îngădui să le părăsească și să încurce lumea de parcă ar fi ale nimănui. Și atunci, întrebarea care rămîne e de natura dilemei. Cine duce schelele la șantier sau cine aduce șantierul la schele. Deci ar fi două întrebări. Ar putea fi și trei, dar ele nu pot fi puse decît pe o singură adresă.

CORNEL NISTORESCU

CICI IORDACHE

Note

călătorul merge, cu 15 lei în mînă, la casa de bilete și, dintr-o suflare (mașina urmează a porni peste numai cinci minute), cere bilet pînă la Moreni. La ora 14 — i se răspunde. Dar, încearcă el să se dumirească, — pe panoul de la intrare e scrisă și ora 11.45... Vinzătoarea de bilete nu scoate nici o vorbă, arătîndu-i doar un afiș, cu litere de-o șchioapă: „informații se dau la biroul de mișcare“. Fuge într-acolo. Dar n-are cum intra, în fața ușii aflîndu-se o groapă, far trecerea spre locul unde bănuiește că ar fi acel birou (după înscrisul aproape șters de pe un perete) este blocate. În sfârșit, rostîndu-și nedumerirea cu voce tare, aude în preajmă un glas (aparținînd, avea să-și dea seama mai tîrziu, unui șofer) care-l sfătuiește cu blîndețe: du-te, bă analfabetele, de-aici, nu vezi că la cursa asta e asterisc? Asta înseamnă că nu circulă duminică, ori astăzi e joi! Nu mai primește răspuns. Doar o bătrînă de alături spune, cu o voce joasă: și cu „arterisc“ și fără, cursa asta

mai mult nu merge... Așa că, singura soluție rămîne tot trenul, dar luat din Ploiești Sud, cu care, după o vreme, călătorul cel grăbit ajunge iar în Ploiești Vest, de unde, se știe, drumul spre Moreni e cam încurcat... Noroc de faptul că îl mai descurcă funcționarii de la birourile de informații.

D. M. ALEXANDRU

„Inovații“ la Nufărul

„Nufărul“ este o prea cunoscută întreprindere ca să mai aibă nevoie de prezențieri speciale. Îi trecem constant pragul, ușurîndu-ne o parte din greutatea vieții de femeie. De aceea, înțelegem cînd un obiect se rătăcește, cînd pe un așternut, nou-

noș, se profilează o ruptură discretă, cînd apare cite un petic pus pe lucruri la care finem, cînd grăsimia de pe costumul soțului a rămas la locul ei. La „Nufărul“ este o muncă uriașă încît la sute și sute de mii de bucăți de rufărie se mai poate strecura o mică greșeală. Dar să se plănifice greșeala nu mai este de înțeles. Multe luni de zile, la unitatea nr. 7, eticheta prin care se identifică lucrul incredînt pentru spălat a fost cusută cu ață, nu lipită cum se obișnuiește. În loc să cîștigăm prețiosul timp, trebuia să desfacem cu foarfece, din cusături temeinic făcute, această etichetă. Vă imaginați, să spunem la 100 de bucăți de lenjerie, cită pierdere de timp. Obișnuți cu desprinderea etichetei, la început am tras de ea rupînd în jur țesătura. Ce muncă sisifică pentru lucrătoarea care coase, la sute de mii de rufe, acest număr! De ce, cînd s-a folosit pînă acum o metodă eficientă, rapidă, folositoare?

De citeva luni o altă „inițiativă“. Aceste mici etichete

din pînă au început să colorate, ies la spălat, tează lenjeria albă. Despre de pe cămăși, cearșafuri să un contur roșu, neplăcut la vedere. Plătîm „Nufărul“ să ne scoată înainte de țeri din folosință lenjeria? Cum se cheltuiește pînă întru aceste etichete, cred că albă, nefiînd vopsită, e și ieftină. Pe cînd o inovație tr-adevăr inovativă, nu din rînd celor semnalate? Pe ce bon de comandă scrie pentru origine: „Dacă obtele predate își modifică mensurările sau se deterioază din cauza unor vicii ascunse, din insuficiența rezistenței așezătoare etc., constatarea de organul C.T.C., întreprinderea este absolvită de răspundere“.

Asigurări clare pentru „Nufărul“. Dar pentru cetățeni. Dacă i se strică comanda chiar și prin aceste mici deteriorări, unde este stîpu obligația care revine aceluiași întreprindere? Ce înapoi cui înapoiază?

CARMEN DUMITRESCU

Cu și fără asterisc

Cel care se grăbește să ajungă din București la Moreni e nevoit, din pricina pe care le voi nota imediat, să aleagă soluția răbdării. Altfel, riscă să se dea jos dintr-un tren care ajunge în Ploiești Vest și să se adreseze biroului de informații. Acolo — un răspuns deloc încurajator: e greu de-aici, e încurcat, încearcăți de la autogară. Sint niște curse... Deci, înspre Ploiești Sud. Chiar la intrarea în autogară, un panou de mari dimensiuni informează asupra orelor de plecarea în cursă ale autobuzelor, numărului de kilometraj parcurs și, firește, prețul bileteilor. Disciplinat,

Să privim cu interes bietul „mărunțiș“!

Ați resimțit vreodată panica de a vi se fi rupt, în plină stradă, un nasture sau un fermoar esențial de la vestimintele ce le purtați? Cât valorează atunci un ac de siguranță ori un ac de cusut pur și simplu?

De fapt, nu teoria acului, și nici măcar a chibritului — de altfel, ingenioase descoperiri ale minții omenești — vreau să facem aici, este nu mai o sugestie pentru a medita (încă o dată), mult mai mulți dintre noi, asupra valorii numeroaselor lucruri mărunte necesare vieții de fiecare zi. Ele nu sînt adiacente, constituie, într-o proporție considerabilă, nivelul nostru de trai și de civilizație. Să nu mai vorbim de faptul că, uneori, nu sînt nici inocente, absența unora dintre ele generează drame. (Am primit, nu demult, la redacție o scrisoare cu o întâmplare tragică — arecută și datorită unui asemenea obiect mărunț — un fel de ar de vînt. Într-o noapte neguroasă, pe o șosea, un automobil a intrat cu toată viteza într-o căruță care nu purta acel indispensabil și obligatoriu „far“. Supraviețuind, copilul căruțașului, aflat alături, a povestit pretutindeni, în fața anchetatorilor, cum căutase părintele său, în repetate rânduri, la magazinul sătesc, felinarul trebuitor. Venise chiar la București să-l cumpere, dar fără rezultat).

Ideea de a reveni la rostul și drumul lucrurilor mărunte către noi, s-a conturat, în plus, zilele trecute, cînd am dat ocol prin 3 orașe — București, Alexandria și Roșiori —, în căutarea unor cuie de geam. Niște banale ținte de geam. A venit toamna, ne pregătim de iarnă și au devenit necesare. Pretutindeni am lovit de același răspuns: „N-avem! N-am primit demult!“

Un sfat „economic“: nu e garanta, ia toată bateria!

Mi-am îndreptat atunci pașii spre întreprinderea comerțului cu ridicata produse metalo-chimice — I.C.R.M. — București, una dintre cele mai

mari din țară. Tovarășul director adjunct Costică Potra, ne informează că, pe 8 luni restanțele de la furnizori se ridică la 13 milioane lei. Și asta privind numai valoarea mărfurilor ce intră în depozit, multe fiind tranzitate, îndreptate direct către marile magazine sau întreprinderi de profil. Excelează în restanțe furnizorii de „chimicale“, de mașini de gătit și piese de schimb pentru acestea, ca și cei pentru instalații sanitare, pentru instalații de apă și canal. Pentru o imagine mai cu... „amănuntul“ ne „dă“ pe mîna șefei serviciului comercial, economista Victoria Culić, care tocmai lucrează la o sinteză pe această temă, solicitată de conducerea Consiliului popular al Capitalei. Sototeala de adunare nu e prea optimistă la citeva mari grupe de obiecte de uz casnic și gospodăresc printre care și cele de sezon — toamna și apropiata iarnă, făcîndu-le mai intens solicitate —, a căror absență dintr-o gospodărie produce serioase pagube și nu doar economiei casnice, se repercutează în cheltuielile sociale generale. Un asemenea bilanț îl reținem la grupa „materialelor de construcții“, de pildă. Plasa rabiț produsă de I.A. Timișoara a fost asigurată în proporție de 70 la sută din prevederile contractuale pe 8 luni, iar materialele pentru întreținerea locuințelor în cantități incomparabil mai mici. Serioase restanțe se înregistrează la faianță și gresie („Sanex“ Cluj-Napoca, „Cesarom“ — București, IMC Lugoj) la vopsele pentru timplărie („Sinteza“ Oradea, „Chimica“ Tîrgoviște, „Policolor“ București) la minimum de plumb (I.M.M.N. Baia Mare n-a livrat 1 gram), Aracetin și ulei pentru vopsele („Victoria“ Tîrgoviște), clorură de var („Chimica“ Turda și C.Ch. Borzești), oxizi pentru zugrăveli („Progressul“ Ploiești, „Chimica“ Orăștie, „Victoria“ Tîrgoviște), Vinarom și diluant pentru vopsele („Policolor“ București).

A ne întreține corect și la timp locuințele — reparații,

zugrăveli, vopsitorii, buna funcționare a instalațiilor interioare — nu este deloc numai o chestiune de estetică și de ambianță, nu-l privește doar pe locatar — el este chiar pasibil de pedeapsă, cînd lasă apartamentul în paragină, cînd îl deteriorează prin neglijare —, este zestia locativă a orașului, este deci, o chestiune de interes general, cu atît mai mult cu cît este și o problemă de igienă și sănătate publică.

La fel cum de interes general este și funcționarea corectă a robinetului de apă, ca să ne oprim la un alt exemplu. Cine nu știe astăzi cît costă „fabricarea“ unui metru cub de apă potabilă pentru un oraș, de la extragerea, la igienizarea și transportul acesteia pînă la robinetul din apartamentul nostru? O garnitură banală, de cîțiva bani, ori o piesă de cîțiva zeci de lei — defecte — pot provoca pagube de mii de metri cubi de apă, prin urmare de mii și milioane de lei din fondurile statului. Privite din acest unghi, restanțele de „mărunțișuri“ ale U.R.E.M.O.A.S. București către I.C.R.M., capătă adevărate dimensiuni (și gravitate). Bat recordul robinetului (de tot felul), capetele de armături, bateria cu duș fix, alături de multe altele. În context, mi-am prelungit drumul în zona „Industriilor“, pe Platforma Militari, unde se află Uzina de radiatoare, echipamente metalice și armături sanitare.

Recuperarea, problema cui?

Tovarășii Ion Măgădan, șeful serviciului comercial și Ștefan Gebăilă, șeful secției armături sanitare, se arată surprinși de cifrele de la I.C.R.M. Ar fi, se pare, inexacte, n-ar corespunde cu cele din avizele de expediție ale fabricii. Aceasta este realitatea, însă, cînd e vorba de cu totul alte produse decît cele pomenite mai sus. Cînd ajungem la gama de robinete, la capetele de armături, la țeava pentru duș și alte citeva se avansează scuza „din lipsă de alamă“.

Incontestabil, alama este un metal scump pe piața mondială și trebuie bine gospodărită, a ajuns un veritabil metal prețios, dar în această situație nu este datoria producătorului să gîndească alte soluții care s-o înlocuiască? Să conceapă tehnologii de reconducere, de pildă, a unora dintre piese și astfel să le prelungească viața? Putem sta nepăsători la irosirea unor fluvii de apă curată, (cum spuneam, la prețuri importante) din cauza unui cap de armătură care s-a defectat?

Conducerea secției producătoare nu și-a pus problema reconducerii incriminatelor aubertein-uri din moment ce fabrica n-ar avea cum să le recupereze de la populație (!?). Ar fi, chipurile, obligația exclusivă a comerțului și a întreprinderii de recuperare și revalorificare a materialelor refolosibile. Este, desigur, o fațetă a monedei, dar ea, fabrica, dispune de tehnologia cuvenită?, această a doua fațetă a monedei? Nu este condiționat un proces de celălalt? Firește, da. În atare caz, însuși cetățeanul va privi cu mai multă responsabilitate „bietul mărunțiș“ din gospodăria sa. Nu-l va mai arunca atît de ușor (ca acum) în lada cu gunoi, știind că se mai pot transforma, printr-un nou ciclu de producție, în alte și alte bunuri utile, de consum. Ajung astfel la gunoi căzi de baie ori lavoare din fontă, — le-am văzut între mormane de moloz, pe la colțuri de blocuri — numai din motivul că li s-a curățat porțiuni de email (în timp ce o tehnologie de reemailare (la domiciliu) le-ar prelungi viața), capete de armături uzate, baterii întregi de lavoare, cite și mai cite. Asta și pentru că, chiar dacă ar vrea să le restituie, cetățeanul nu găsește la îndemînă, locul adecvat (și statuat).

Așadar, a avea sau a nu avea în cantitățile necesare toată gama articolelor „mărunte“ nu depinde în exclusivitate de comerț, de cei care decid pentru noi, în runde de contractări, depinde chiar de noi toți. De simțul civic și de conștiința socială a fiecăruia, indiferent de locul unde muncim. Și, cu atît mai mult, de cei care le produc.

Mai pune cineva la îndoială cît de important este un ac?! Nu este el necesar, chiar acelor care îl produc?!

CICI IORDACHE ADAM

Șoferul și meritele

Mărturisesc că în însemnările pe care le-am publicat din cînd în cînd asupra unor probleme cetățenești m-am ferit să aduc critici unor șoferi din rețeaua transportului în comun bucu-reștean din cauză că am citit destul de des astfel de critici făcute de alții. N-aș fi intervenit nici acum dacă era vorba de metehne exclusiv profesionale sau tehnice, dacă era vorba doar de minusuri în această prestare, transportul în comun, așa de importantă pentru cetățeni. Dar șoferul și-a depășit atribuțiile și de aceea m-am hotărît să scriu.

La capetele liniilor și se spune totdeauna că autobuzele 333 și 334 circulă pînă la ora 9. Concret însă, după ora 8 foarte greu mai prinzi vreun vehicul în direcția Casa Științei—Băneasa. Așa că apariția, pe la opt și-un sfert, marți, 15 septembrie 1987, a unui 334 cu numărul de circulație 36—B—415 a bucurat pe mulți călători și foarte repede autobuzul s-a umplut. La Spitalul Colentina însă, șoferul anunță că se retrage. Bucuria călătorilor dispare, fi-rește. O femeie își ia inima-n dinți și spune:

— Dar de ce te retragi dume-neata acum la garaj? Nu-i nici opt și jumătate, mai ai cel puțin jumătate de oră de program, de ce nu mergi pînă la capăt? (capătul este la aeroportul Băneasa — n.n.)

Șoferul însă nu se lasă înduplecat. Știe el ce știe — că n-o să-l certe nimeni, că va putea raporta economisirea a 2—3 litri de motorină, dacă nu cumva va avea el nevoie de ei... Cît privește oamenii din autobuz, nevoia lor de-a ajunge la locul de muncă — toate acestea nu există pentru cel de la volan. Flegmatic și agresiv totodată, sigur pe el, îi răspunde femeii:

— Așa este, dar nu meritați să vă duc mai departe.

— De ce nu meritați? Răspunde călătoarea. Pentru c-am plătit dinainte (prin compositarea biletelor — n.n.)?

Cît timp are loc acest schimb de cuvinte, mașina ajunge la capătul căii Floreasca, șoferul virează la dreapta, oprește, deschide ușile și ne spune să coborîm. Ne dăm jos — un autobuz plin — și ne grăbim să ajungem la Perla ca să luăm de acolo un 331 sau 131. Firește, plătind (compostînd) din nou.

După cum am spus și la început, nu vreau să comentez calitatea serviciului prestat dar, ca șoferul de pe autobuzul cu numărul 36—B—415; de pe linia lui 334, să-și permită să aprecieze ce merită și ce nu merită călătorii — nu putem trece cu vederea. Poate că factorii responsabili se vor gîndi, în legătură cu această întâmplare, ce merită șoferul.

ION D. GOIA

Specialiștii întreprinderii de lacuri și vopsele „Policolor“ te întîmpină cu înțelegerea celor ce reprezintă o firmă bine cunoscută, asta presupunînd aprecieri numeroase, dar și regretabile confuzii. „Cînd este vorba de vopsele, toată lumea se gîndește la «Policolor». Doar că nu sîntem noi unici producători din țară.“ Am ajuns la „Policolor“ cu intenția de a discuta problema noilor și dezagreabilelor culori ale tramvaielor bucureștene — despre care s-a scris într-un recent număr al revistei „Flacăra“ — îndrumată pe această pistă de sugestia implicată în răspunsurile I.T.B.-ului. Am nimerit într-un moment cum nu se poate mai propice unei discuții — deci exact la ora cînd, la întreprindere, se organizase o întîlnire a șefilor de secții și a secretarilor organizațiilor de bază din întreprindere, toți oameni cu vechime și experiență.

Ceea ce mi se explică de la bun început, este că „Policolorul“ n-a livrat vopsea I.T.B.-ului. „Noi livrăm produsele la Baza de aprovizionare tehnico-materială, unde se adună vopsea și emailuri de la toate întreprinderile din

țară: „Azur“ Timișoara, „Sinteza“ Oradea, „Victoria“ Tîrgoviște, „Apollo“ Galați etc. Se poate ca unele din tramvaiele actuale să „plimbe“ prin oraș și vreuna dintre vopselele „Policolorului“, mi se mai spune, dar este puțin probabil, pentru că întreprinderea bucureșteană a început să fur-

Viorica Petre. În fond produsă aici, sau la altă întreprindere, este vorba despre o vopsea românească. Dar noi producem vopselele, nu vopsim tramvaiele. Aici este problema. Eu sînt automatistă, nu chimistă, dar în 10 ani de cînd lucrez în întreprindere, am învățat totul despre vopsire. Suprafața

Nu seamănă deloc cu ceea ce se vede pe tramvaie!

Mi se prezintă cartela cu o gamă de 30 de nuanțe folosind exclusiv pigmenți de producție indigenă. Într-adevăr, nu-ți prea amintesc de tramvaiele cu pricina, chiar dacă se află aici și galbenul și muștarul și verdele și ocru.

meniu i s-a recomandat de către conducerea superioară de partid și de stat să găsească soluții de producere a emailurilor și vopselelor cu pigmenți de producție românească. Mostrele acestea sînt rezultatele ultimelor luni, care au însemnat căutări. Cercetarea continuă cu febrilitate și sîntem convinși că vom da în curînd toate nuanțele dorite. Indiferent de unde provine vopseaua folosită la I.T.B., problema rămîne cum o întrebuițezi. Chiar cu emailurile de care dispunem la ora actuală se puteau realiza combinații reușite și nici pe departe stridente.

Printr-o simplă alăturare a mostrelor te poți convinge că verdele crom „merge“ de minune cu galbenul auriu și chiar muștarul este „îmblințit“ de galbenul crom. Doar, vorba inginerii Viorica Petre, „să fi fost gîndite puțin din punct de vedere estetic și să se fi respectat instrucțiunile de folosire“. Rămîne, deci, valabilă întrebarea: avem cu ce vopsi tramvaiele ca să arate frumos, așa cum merită frumusețea Capitalei noastre?

LIANA MOLNAR

Flacăra revine

Cum vopsim, totuși, tramvaiele?

nizeze noile produse la baza sus-amintită abia din 2 septembrie a.c. Or, tramvaiele în chestiune circulă prin oraș de la o dată anterioară începutului de toamnă. Dar, pentru că sînt adunați o seamă de specialiști, și găsesc că „problema felului în care arată acum tramvaiele e de discutat“, o discutăm.

— Să admitem că am livrat noi vopselele — declară secretara organizației de partid pe întreprindere, ingenera

n-a fost pregătită, tabla n-a fost îndreptată, s-a dat de mîntuială cu pensula peste culoarea veche și chiar peste murdărie, de ce să n-o spunem. S-au acoperit pînă și garniturile de cauciuc de la uși și ramele de metal ale ferestrelor. Au fost amestecate vopselele între ele și nici nu s-au uniformizat, pentru că n-au fost vopsite cu pistolul. Să vă arătăm ce producem noi acum, cu pigmenți din țară.

Este bine cunoscută și larg apreciată în lume preocuparea statornică a României, a președintelui Nicolae Ceaușescu pentru soluționarea în interesul tuturor popoarelor a celor mai importante probleme cu care se confruntă omenirea în momentul de față, pentru înlăturarea pericolelor grave care amenință întreaga umanitate, pentru edificarea unei lumi a păcii și dreptății. Această preocupare și-a găsit recent o nouă confirmare: pe baza propunerilor prezentate de secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a adoptat „Considerentele și propunerile României, ale președintelui Nicolae Ceaușescu, privind problemele majore ale vieții internaționale aflate pe ordinea de zi a celei de-a 42-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U.”, precum și „Considerentele și propunerile României, ale președintelui Nicolae Ceaușescu, privind soluționarea globală a problemelor datoriiilor externe și dobizilor excesive”. Aceste documente se adaugă la suita numeroaselor inițiative, propuneri și demersuri românești prezentate la ONU și în alte foruri internaționale, ilustrează încă o dată răspunderea pe care țara noastră, președintele ei o manifestă față de cauza dezarmării și păcii, a dezvoltării și progresului tuturor popoarelor. Textele menționate pun în lumină contextul general în care urmează să-și desfășoare lucrările două importante foruri internaționale: sesiunea Adunării Generale a ONU și sesiunea anuală a Fondului Monetar Internațional (FMI) și a Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD).

După cum se subliniază în documentul referitor la problemele majore ale vieții internaționale, cea de-a 42-a sesiune a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite debutează în condițiile în care situația internațională continuă să se mențină deosebit de gravă și complexă, ca urmare a intensificării cursei înarmărilor, în special a celor nucleare, în condițiile în care se mențin și se accentuează o serie de conflicte și tensiuni în diferite zone ale planetei, au loc acțiuni de folosire a forței, de amestec brutal în treburile interne ale altor state. De asemenea, economia

mondială este confruntată cu grave probleme care afectează toate statele lumii, îndeosebi țările în curs de dezvoltare.

Desigur, având în vedere că înlăturarea primejdiei unui cataclism nuclear este în prezent problema-cheie a asigurării păcii și securității, România apreciază că înlăturarea eurorachetelor ar constitui un însemnat pas spre eliminarea armelor nucleare, ar favoriza progrese pe calea dezarmării. Pornind de la aceste considerente, România propune ca Adunarea Generală a ONU să adreseze un Apel către URSS și SUA pentru încheierea în cel mai scurt timp, încă în cursul acestui an, a unui acord privind eliminarea rachetelor cu rază medie de acțiune și operativ-tactice din Europa și din întreaga lume. Totodată, România consideră că

COMENTARIUL SĂPTĂMINII

Lume a păcii și a dreptății

toate statele din Europa, de pe celelalte continente trebuie să acționeze pentru realizarea acordului în problema rachetelor nucleare. Ca atare, țara noastră propune ca Adunarea Generală a ONU să adreseze un Apel către țările care au pe teritoriul lor arme nucleare pentru a renunța la ele și pentru a nu mai ridica nici un obstacol în calea realizării unui acord între URSS și SUA privind eliminarea rachetelor cu rază medie de acțiune și operativ-tactice. În același timp, toate țările din Europa și de pe alte continente să fie chemate să acționeze cu toată hotărârea pentru realizarea unui asemenea acord încă în cursul acestui an. Strins legate de eliminarea pericolului nuclear sînt și următoarele două apeluri pe care țara noastră propune să le adreseze Adunării Generale: Apel către

URSS și SUA, precum și către toate celelalte state posesoare de armă nucleară pentru oprirea experiențelor nucleare și a oricăror activități menite să ducă la dezvoltarea și perfecționarea armelor nucleare și Apelul pentru limitarea trimerii de sateliți în spațiul cosmic și pentru începerea de tratative în vederea reglementării folosirii Cosmosului numai în scopuri pașnice. În sfîrșit, documentele românești cheamă Națiunile Unite să adreseze un apel general către toate statele aflate în conflict pentru încetarea operațiunilor militare și chemarea către toate statele lumii de a trece la soluționarea tuturor problemelor litigioase și a diferendelor dintre ele pe cale pașnică, prin tratative.

În spiritul poziției și al numeroaselor inițiative ale României, ale președintelui Nicolae Ceaușescu, privind rezolvarea problemelor economice ale lumii contemporane, cele două documente, pornind de la actualele condiții economice internaționale, de la menținerea unor fenomene de criză economică, financiară și valutară, de la recrudescența protecționismului și discriminărilor comerciale, de la cauzele și efectele uriașei datorii externe care împovărează statele în dezvoltare, cuprind propuneri concrete pentru soluționarea problemei datoriiilor externe, pentru depășirea stărilor negative din economia mondială. În acest sens, România a propus înscrierea pe ordinea de zi a actualei sesiuni a Adunării Generale a punctului intitulat „Crisa datoriei externe și dezvoltarea”, precum și adoptarea unui Apel către țările, băncile și instituțiile creditoare de a institui un moratoriu pe o perioadă de 5 ani pentru toate creditelor acordate țărilor în curs de dezvoltare. Sînt de asemenea propuneri privind limitarea dobizilor pînă la 4-5 la sută, prelungirea termenelor de rambursare ș.a.

Toate aceste noi propuneri românești, izvorite din concepția României, a președintelui Nicolae Ceaușescu referitor la rezolvarea marilor probleme ale contemporaneității sînt de natură să contribuie substanțial la găsirea unor soluții juste și echitabile problemelor respective, la afirmarea în viața internațională a unei politici noi, la materializarea idealurilor de pace, dezvoltare, colaborare și înțelegere pe toate meridianele.

ION CODRU ■

Alcoolul și cancerul

În domeniul bolilor, de o bună bucată de vreme s-a desprins în vedetă Sida, care a împins în umbră celelalte maladii. A trecut, din punctul de vedere al atenției pe care i-o acordă mass-media, pe planul doi și cancerul. Ceea ce nu înseamnă că acest flagel nu face mai departe ravagii și că medicii, ceilalți specialiști nu se ocupă în continuare cu sîrg de studierea și de combaterea lui. În acest cadru, de o importanță vitală rămîne determinarea elementelor cancerigene.

În ceea ce privește alimentele și obiectele de uz personal (îmbrăcăminte, încălțăminte, ustensile gospodărești ș.a.), precum și unele substanțe (materiale plastice, vopsele) s-au făcut liste lungi cu cele care în mod indubitabil contribuie la apariția cancerului (dar nu pretutindeni ele au și fost retrase de pe piață). O atenție tot mai mare a fost acordată fumatului. Studiul făcut de oameni de știință reputați de pe întregul glob au stabilit o legătură directă sigură între fumat și frecvența diferitelor forme de cancer; ca urmare, în multe țări s-au luat măsuri severe antitabacice, inclusiv concedierea celor care refuză să se lase de fumat. Așa cum se desfășoară ele acum, se poate prevedea că propaganda și întreaga campanie în contra tutunului vor duce în cele din urmă, și nu într-un viitor prea îndepărtat, la dispariția dăunătorului obicei al fumatului. Fără îndoială, nu putea să rămînă necercetată o altă pistă; băuturile alcoolice. Are cumva și folosirea acestora vreo legătură cu cancerul, favorizează ea apariția cancerului?

Din totdeauna, oamenii s-au împărțit în două cete mari: unii care, bînd vinul (sau, prin extensie, orice băuturi alcoolice), l-au lăudat și alții care, bindu-l de asemenea, l-au hulit. Astăzi clasificarea se face mai nuanțat, oamenii fiind împărțiți în patru categorii: alcoolici, bețivi, cei ce beau doar din cînd în cînd (aici intră imensa majoritate) și, în sfîrșit, cei ce nu beau deloc (gurile rele spun că această ultimă categorie este, în ceea ce-i privește pe oamenii sănătoși, o invenție a autorilor de science-fiction și a educatoarelor de la grădinițe). Se înțelege de la sine că medicii, indiferent din ce categorie fac ei înșiși parte, au stăruit și sfătuesc pe toată lumea să se înre-

gimenteze cu nădejde exclusiv în ultima categorie. Dar pînă cînd se va realiza dorita înregimentare, rămîne întrebarea: măresc băuturile alcoolice riscul de cancer? Pînă nu de mult nu era cunoscută nici o relație între licoarea lui Bachus (cu toate variantele și sortimentele ei) și „boala secolului”. Au fost băuturile alcoolice combătute din o multime de alte motive, dar în seama lor nu s-a pus și vina de a provoca apariția teribilei maladii.

Iată însă că, de curînd, cercetări ale oamenilor de știință americani au dus la încheierea că alcoolul are un rol mare în apariția cancerului mamar. La Universitatea Harvard a fost analizată frecvența acestei boli la un grup de 89.538 de femei în decurs de 4 ani după ce au fost înregistrate în detaliu regimul lor alimentar și obiceiurile în ceea ce privește utilizarea spirtoaselor. S-a stabilit că femeile care consumă băuturi alcoolice de 10 ori sau mai mult pe săptămînă au un risc de îmbolnăvire de cancer mamar cu 60 la sută mai mare decît cele care beau doar ceai. La femeile care iau țării între 3 și 9 ori pe săptămînă, riscul sporește cu 30 la sută. Specialiștii de la Institutul Oncologic Național din S.U.A. au ajuns la rezultate și mai descurajante: chiar și o singură halbă de bere pe săptămînă mărește riscul de-a face cancer la sîn cu 40 la sută, pînă la 3 halbe — cu 50 la sută iar de la 4 halbe în sus pe săptămînă — cu 60 la sută. Testul a fost realizat urmărindu-se 7.188 de femei în decurs de 10 ani. O altă echipă de savanți a stabilit că efectele negative menționate (cancerul mamar) depind mai curînd nu de tabieturile de acțiune ale femeilor în ceea ce privește băutul, ci de „biografia alcoolică” a fiecărei femei pînă la vîrsta de 30 de ani.

Dar cum pot băuturile spirtoase să provoace cancerul la sîn? Savanții nu pot încă răspunde. Una din ipoteze ar fi că alcoolul, acționînd asupra ficatului, poate să-l împiedice să-și îndeplinească funcțiile, în primul rînd să distrugă substanțele cancerigene, care sînt astfel reținute în organism. O altă explicație posibilă: alcoolul poate face celulele organismului uman mai vulnerabile față de substanțele cancerigene.

Avînd în vedere aceste noi date, ce-ar fi de făcut? Morala (care, de altfel, e la îndemîna oricui) a formulat-o S. Graham, de la Universitatea din New York: „Femeile trebuie să renunțe la băuturile alcoolice, sau măcar să reducă drastic consumul acestora”.

ION D. GOIA ■

Moda anti-glonț

Decorul magazinului este simplu, predominînd albul ca și la galeriile de artă din imediata lui vecinătate. Două mașini prezintă în vitrină moda „safari-look”. Pe o masă așezată între două fotolii se află un vechi pistol, singurul indiciu că această Boutique este altfel decît celelalte. „Protective Fashion”, cum se numește de fapt magazinul din cartierul new-yorkez Soho este prima firmă din lume specializată în îmbrăcăminte șic, care are o calitate în plus — asigură protecția împotriva glonțului.

„În S.U.A., la fiecare 50 de secunde are loc un atac banditesc — arată proprietarul magazinului, Jon Jolcin — și în 60 la sută din aceste atacuri se folosesc arme de foc. Oferta mea este un simptom al vremurilor”. Succesul pare să-i dea dreptate lui Jolcin. În primele două luni după inaugurare magazinul, desfășura mărfuri în valoare de 400.000 dolari și în curînd proprietarul intenționează să deschidă o nouă casă de comenzi pentru a ajunge la o desfacere de cîteva milioane de dolari.

Oferta lui Jolcin este tot mai variată, cuprînzînd atît articole sport: hanoracuri, jachete safari, veste și trenouri, cît și smochinguri, cămăși pentru frac și alte piese de îmbrăcăminte destinate frecventării unei societăți selecte. Jolcin își claborează singur modelele de îmbrăcăminte anti-glonț. Și nu este un începător în meserie, deoarece anterior a lucrat la firma Emgo, specializată în uniforme antiglonț pentru trupele NATO.

Deoarece tradiționalele veste anti-glonț sînt grele, dificil de suportat mai multă vreme, mai ales vara, el a imaginat un fel de scut din material rezistent, care este prins printr-un fermoar de îmbrăcăminte, puțînd fi scos foarte ușor. O jachetă Jolcin, prevăzută cu un scut pentru spate și două pentru față nu cîntărește mai mult de două kilograme. Materialul folosit pentru scuturi este kevlarul, confecționat dintr-o fibră produsă de firma Du Pont. Pentru a obține forma dorită, se folosește un aparat laser.

După numărul straturilor și grosimea materialului, moda „defensivă” oferă mai multe grade de protecție împotriva proiectilelor. Moda de pe treapta I oferă securitate împotriva unui pistol obișnuit de calibru 22, denumit și „Saturday Night Special”, dar și de calibru 38, cum este cel aflat în dotarea

poliției din New York. Treapta II este și mai sigură, garantînd protecția împotriva gloanțelor pistolului Magnum 357. Pentru profesioniști — unități militare sau de poliție — au fost proiectate alte două trepte de protecție III și IV. Fără îndoială, prețurile sînt pe măsură. Jolcin cere pentru cele mai simple articole de îmbrăcăminte un preț între 200 și 400 de dolari. Separat se plătește scutul din kevlar: minimum 300 de dolari. Se poate spune că la New York a apărut un impozit nou, impozitul pe... viață.

ION VIRGIL ■

Ingeniosul bine sifonat

Michael Crete și Stewart Bewley sînt azi doi americani bogați. În 1981 au avut o idee, mică și spumoasă, care a prins ca marca de hîrtie și le-a adus frumoasa sumă de 145 milioane dolari. Totul a pornit, așa cum se întîmplă de obicei, de la un fleac, o invenție casnică cu care și-au tratat prietenii californieni, extrem de încințați să poată simți cu papilele gustative un melanj șampanizat de fructe și alcool, o băutură ușoară, tonifiantă și absolut inofensivă. Și dacă prietenii au apreciat în asemenea măsură noua băutură, de ce n-ar fi oferită o atare satisfacție milioaneilor de americani? Băncile, care au fîlerul ideilor cîștigătoare, le-au acordat credit și băutura a început să fie produsă la scară industrială sub numele de „Wine Cooler” adică vin foarte rece, ceea ce e totuși

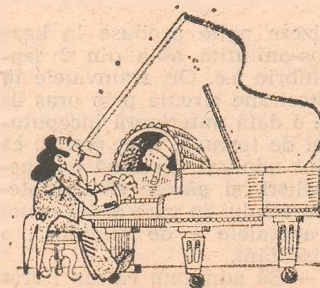
foarte departe de conținutul real care corespunde perfect cercetărilor pentru fabricarea unui produs cu conținut moderat de alcool (4-5 grade), cu gust plăcut de fructe și pișcătoarele bule de CO₂ ale șampaniei. Marii producători de vin californieni (Gallo) sau cei de băuturi alcoolice (Seagram) s-au aruncat cu masive investiții în această afacere rentabilă din pornire, iar rezultatele n-au întîrziat să apară.

Apa și vinul împreună. François Villon care-a blestemat peste vacuri circumariile verosi s-ar răsuși în groapă să știe că o asemenea compoziție poate exista altfel decît „accidental”. Și totuși există. Formula prevede un conținut de 50 la sută vin, 48 la sută zahăr, sucuri de fructe eventuale, arome naturale și artificiale, conservant, anhidridă carbonică. Sînt elementele componente ale celui mai mare business din sectorul băuturilor realizat în acest final de secol. Și dacă în 1986 numai în S.U.A. s-au vîndut 630 milioane de litri, pentru anul în curs prevederile bat spre un miliard.

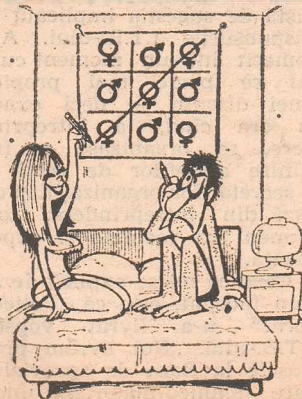
„The Cooler Revolution” au intitulat ziarul noua preferință a americanilor pentru spumoasa licoare. Că se numesc California, Baybrys sau Bartles, sticlele se destupă înainte și după masă, pe plajă sau la discotecă, la televizor sau pe stadion, 24 de ore din 24. Din S.U.A. succesul a trecut oceanul în Franța, unde băutura a fost botezată „Boisson uvale”, în R.F.G., unde se numește „Weingetränk”.

Italienii, cei mai mari producători de vin din lume, au o poziție cel puțin ciudată. Produsul este interzis comercializării în țară, dar se poate vinde la export, ceea ce se și petrece cu băuturile ce poartă mărcile Cella, Bosca, Giaco-

Lumea se amuză

După PLANETE — Cuba

După EULENSPIEGEL — R.D.G.

bazzi, care din 1986 și până acum au livrat pe piața americană aproape 360 milioane de sticle. Firma Maccieri a adus chiar îmbunătățiri substanțiale cooler-ului tradițional. A sporit tăria alcoolică de la 4 la 7 grade și a schimbat conținutul: 45-55 la sută vin, restul must de struguri sau de diferite fructe. Acidularea se produce pe cale naturală, prin fermentare, se renunță la anhidrida carbonică și la aromatizantele sintetice. Rezultă o băutură curată, „ecologică” cum îi spun producătorii săi, care la ora actuală se comercializează în trei variante — de piersici, căpșuni și mere.

Cine s-ar fi gândit că numitul pe românește carcalete va ajunge, în varianta americană, vedeta băuturilor răcoritoare, hrănitore și inofensive? Ca să fim drepti, ar trebui acordat un brevet de consolare circumstanțelor bucureșteni. Dar, cum nu e singura invenție de care am fost deposedați, ne mulțumim să o descoperim ca pe o veche noutate absolută.

IOAN ROȘCA ■

Sateliti nedoriți în spațiul extraatmosferic

Simpla rostire a cuvintului Palomar te duce cu gândul nu atât la muntele californian, cât la vestitul observator astronomic și la marele său telescop instalat pe crestele lui. Inzestrat cu una din cele mai mari oglinzi de reflexie, acest telescop a ajutat la limpezirea multora din enigmaticele cosmosului și visul multor astronomi este să lucreze cu această bijuterie a tehnicii. Și, totuși, după cum a relatat o revistă științifică americană, în pofida recunoscutelor precizii, acest instrument optic de mare finețe era să conducă, acum trei ani, la o pseudodescoperire, luind drept un necunoscut corp celest „un motor de rachetă! Și mai insolită este creșterea unui alt telescop, e drept mai puțin pretențios. De data aceasta, totul părea să indice că în „vizor” apăruse... misterioasa planetă „M”, despre care astronomul japonez Minoru Takahashi afirmă că în sistemul nostru solar, alături de planetele cunoscute, s-ar rotii pe o orbită eliptică foarte întinsă. Potrivit omului de știință nipon, planeta numită convențional „M” (după inițiala numelui savantului), contestată de majoritatea cercetătorilor Universului — se apropie de Terra o dată la câteva zeci de secole. E lesne de imaginat ce senzație ar fi produs, cei aflați atunci de veghe la acest observator. Nu în fiecare zi și se oferă șansa de a „da” peste prezumtiva, tainică a zecea planetă! S-a „produs” însă doar... ilaritate căci, și de data aceasta, a fost vorba de o amăgire: ceea ce părea o des-

coverire absolut fantastică, tăgăduita planetă, nu era, de fapt, decât sfărâmurile unui satelit-explozat, deci unul din miile de „deșeuri” cosmice care, odată cu „ieșirea” omului în spațiu, au venit să adauge Seleniei, singurul — până mai ieri — satelit al Pământului.

Se spune că există atâtea „lumi” cit filele cărților din toate bibliotecile globului. Între ele s-ar putea ca micuța noastră planetă albastră să fie singura din Univers care să aibă... mii de sateliți, alții decât cei ce i-au fost hărăziți la „facerea lumii”. Ei se învârtesc pe diferite orbite și numărul lor crește cu aproximativ 500 în fiecare an! Departe de a mai fi o curiozitate, această „invazie” devine un fenomen pe cit de nedorit, pe atât de potențial primejdios. Căci, iată, după ce în vâra anului 1983 navea „Challenger” a fost izbită de un asemenea „obiect”, zilele trecute s-a vorbit din nou de sateliți de telecomunicații și de navigație geostaționari — scumpi, cu aparatură supersofisticată și nu tocmai ușor de lansat (a se vedea unele eșecuri spectaculoase) — distruși, probabil, în urma coliziunii cu obiecte, vagabondind în spațiu. Firește, nu se pot da decât cifre cu mari aproximații dar, în mod cert, numărul așa-ziselor „gunoiaie” spațiale este de ordinul sutelor de mii. Începând cu șuruburi, panouri solare, chei, fragmente de sateliți care și-au încetat activitatea, resturi de rachete etc., toate aceste deșeuri poluează spațiul care până la sosirea omului a fost „curat” miliarde de ani. Dacă la această fatidică listă adăugăm și sateliții plasați pe orbită în scopuri militare, instalațiile cu laser ori armele cu fascicule de raze lansate în spațiu și programate să explodeze în momentul coliziunii lor cu alte obiecte (am numit armele contrasatelit), elaborate în cadrul programului american S.D.I. — așa-zisul „război al stelelor” — avem o oarecare imagine a puzderiei de „obiecte” ce „poluează” spațiul extraatmosferic, obiecte făcute de mina omului dar care scapă ori pot scăpa controlului său.

Înmulțirea în progresie geometrică a deșeurilor aruncate în spațiu l-a determinat pe Donald Kessler, un expert al N.A.S.A., să declare că dacă ritmul se va menține, atunci în preajma anului 2000, ele vor forma în jurul Terrei un adevărat cordon la o altitudine de 500-700 mile (o milă = 1609 m). Extrapolând ideea, așa cum Van Allen, în 1958, a descoperit cele două centuri de radiații ale Pământului, tot astfel, ipotetici cercetători din alte sisteme solare ar identifica, uimiți, în jurul Terrei, și o proaspătă „centură” formată din diverse „rămășițe” ale aparatelor și instalațiilor trimise de om în cosmos.

În aceste condiții, stațiile orbitale pe care optimiștii le și văd asamblate la mijlocul deceniului viitor, coloniile spațiale, apar sub semnul întrebării ori aminate sine-die, până în ziua cind o tehnologie avansată va curăța cosmosul de nedoritele, nocivele „gunoiaie”.

Cert este că, din cauza marelui risc al coliziunii, ieșirea în cosmos, depășind faza ei romantică și de uimire-extaz, e

devenit o aventură cu un coeficient de risc tot mai sporit. Pseudosateliții aflați la 36.000 km altitudine, vor rămâne pe orbită sute sau mii de ani dacă nu pentru totdeauna, constituind un perpetuu pericol. Dar, în opinia astrofizicienilor, cei mai primejdioși dintre ei par a fi cei aflați între 200-500 km altitudine, „terenul” unde evoluează navele cu echipaj. Experții afirmă că nu dau o alarmă falsă: un fragment cit un bob de mazăre poate scoate din uz un satelit ori perfora carcasa unei nave cosmice. Iar dacă la viteza de 78 km/sec. o minusculă particulă de praf cu masa de o zecime de gram poate străpunge o placă de aluminiu groasă de 8 cm, cu un ușor efort de imaginație realizăm cum s-ar solda impactul unei astronave cu un fragment de rachetă-rătăcitoare.

Deocamdată, singura soluție ar fi blindajele speciale; dar pavăza cea mai sigură este încetarea poluării spațiului și în primul rind încetarea transferării armelor de pe pământ în cosmos.

MIHAI VASILIU ■

Made in Japan

O invenție a ceosornicarului scoțian Alexander Bain, invenție care datează din anul 1834, face furori în superelectronizata Japonie și nu numai acolo). Despre ce este vorba? Despre fotocopier, un aparat care face posibilă transmiterea de facsimile.

După cum se știe limba japoneză conține ideograme chinezești și silabe kana care trebuie transcrise, cu multă migală, în caractere latine pentru a putea fi transmise prin telex sau pentru computere. Sistemul fotocopierului a fost introdus încă din anul 1930 în birourile marilor corporații și în cele ale instituțiilor guvernamentale. În prezent, ca urmare a folosirii celor mai noi cucceriri ale tehnicii timpul s-a redus, spectaculos, la circa 30 de secunde și se pare că mai există rezerve. Acest lucru a dus la un adevărat „boom”, cererea de fotocopiere ajungând la cifra de 1 milion de bucăți în anul 1986, iar prognoza pentru 1990 indică cifra de 5 milioane. Bineînțeles că s-a avut în vedere și perfecționarea aparatelor, reducerea prețului de cost (pentru prima dată firma „Sharp” a scos pe piață un exemplar al cărui cost este sub 1000 de dolari). Viitorul fotocopiierelor pe piața externă pare a fi foarte roz; de la Tokio se anunță că cererile pentru anul în curs se cifrează la 1 milion de bucăți, adică jumătate din producție.

Fotocopierul, invenție a unui scoțian, tinde să devină un produs de înaltă tehnicitate (și utilitate) care poartă peste mări și zări emblema „made in Japan”.

DAN DANUȚ DORU ■

bandă largă de emisie de tip Quasat și marilor sateliți de telecomunicații. Noua antenă folosește o tehnologie deosebită. Ea este transportată strânsă pe orbită unde, sub efectul razelor solare, structura ei începe să se întindă și să se întărească. Prima antenă de 12 metri, de acest gen se află în construcție și ur-

Breviar științific

mează a fi supusă probelor. În imagine antena gonflabilă cu un diametru de trei metri.

Barajul Tamiscl

Printr-o simplă apăsare de buton, în 15 minute, de pe fundul Tamisei se ridică un baraj de oțel, ce se înalță la șapte metri deasupra nivelului apei, capabil să oprească fluxul mării, ce provoacă creșterea fluxului și deci mari inundații. Barajul construit la 10 kilometri în aval de Londra, în apropiere de localitatea Woolwich,

este format din șapte piloni de beton, culcați în albia Tamisei și din patru porți principale și din șase porți mai mici, executate toate din oțel și acționate de criurci hidraulice. Fiecare din cele patru porți principale măsoară 61 metri lungime, cîntărește 3.200 tone și acoperă o suprafață egală cu aceea a unei jumătăți de teren de fotbal. Două porți, în greutate de 90 tone fiecare, sint basculante, iar patru sint culisante, fiecare avînd 220 tone. Toată lucrarea are o lungime de 520 metri și este completată de un sistem de diguri, pentru a se permite navigația fluvială. Acest baraj uriaș considerat de unii britanici ca „a opta minune a lumii”, a fost executat de 4.000 muncitori, în decurs de opt ani. Deoarece orașul Londra este construit pe un teren argilos, el se scufundă treptat, cam cu 60 centimetri într-un secol. Din această cauză barajul de pe Tamisa, care a costat 460 milioane lire sterline, conform celor susținute de specialiști, nu va putea proteja marele oraș mai mult de 50-60 de ani.

AUREL DIANU ■

Racul

Aforisme

- Sub pretextul că seamănă adevărul, unii pămînteni îl îngropă.
- Avarul nu are decât două perechi de pantaloni: una e roasă de prea mult purtat, iar cealaltă... de molii.
- Lumina nu luminează fără să lăcrimeze.
- Vulpile nu au nevoie să umble în haită.
- Nu soarele provoacă seceta, ci norii sterpi.
- Unii oameni folosesc ca scenă tălpile pantofilor.
- Prăjinile cu care se bat pomii roditori se fac din copacii care nu rodesc.
- Datornicul își amănetază busola.
- Cînd actorul tremură, suflerul asudă.
- Căsătoria fulger nu-i urmată doar de un tunet.
- Pentru soți soacra-i o albină: unul îi simte miera, celălalt acul.
- „V”-ul de pe capul vipei nu-i inițiala victoriei.

N. PETRESCU-REDI ■

Citadină

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

ORIZONTAL: 1) Cea mai simplă formă de locuință — Mică grădina publică aflată la o încrucișare de străzi. 2) Străzi largi avînd în mijloc alei plantate cu arbori, iarba și flori. 3) Sistem de comunicare la distanță cu ajutorul telecomprimatorului — Zonă verde de utilitate publică, amenajată pentru agrement. 4) Localitate în Japonia — Bunic (reg.). 5) Ai duminică — Minge afară — Cartiere centrale! 6) În timp! — Locuri fără clădiri și de obicei neîngrădite, într-un cartier. 7) Perechi de vite la jug (reg.) — Gel! — Exclamație. 8) Scrieri consemnînd an cu an istoria unui popor, a unui oraș etc. — Prezent în muzee și expoziții. 9) Drum simplu în interiorul unui oraș, mărginit de trotuare — Otorinolaringologie (abr. med.). 10) Arborele lui Eminescu din dulcele tîrg al Ieșilor — Clădire publică destinată manifestățiilor culturale-artistice (pl.).

VERTICAL: 1) Orașe vechi, fortificate — Acest. 2) Instituții create pentru activități de folos obștesc. 3) Stradă amenajată pe malul unui riu — Una din porțile principale ale unui oraș

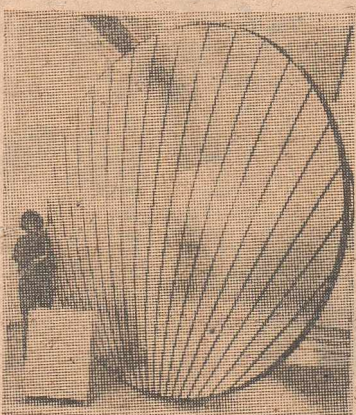
(pl.). 4) Tip de stradă îngustă și scurtă — casă elegantă și spațioasă. 5) Osie — Posezi — Localitate în Suedia. 6) Staniu — Oraș medieval — Acut! 7) Cel mai important oraș al unei țări. 8) Stropit — Fluviu în Franța. 9) Atmosferă — Edificii în care au loc reprezentații dramatice. 10) Arteră de pătrundere în oraș, făcînd legătura cu o șosea importantă (pl.) — Clădire spațioasă unde se vind produse agroalimentare (pl.).

Dicționar: AZAE, IGI, EDA, RON.

BOGDAN VLAD ■

Dezlegarea careului din numărul precedent:

PLASA; CARAS; LAC; CRAP; TO; UND; TAR; GEM; TS; HOMAR; RN; AER; RĂCARI; TIRI; ULANI; NADA; MD; TAU; A; AMARARE; T; VUR; CE; EURI; ORII; NEGRE; DS; OCEANICI.

Antenă care sc... umită

În Elvetia a fost realizată o antenă de telecomunicații gonflabilă. Un model redus, cu diametrul de trei metri, a fost expus la expoziția „Space Commerce 86”. Antena ce urmează a fi folosită în spațiu va avea un diametru de 12 metri și va fi destinată viitorului satelit-releu european DRS, celor cu

Start în cupele europene

Campioana României a surclasat campioana Ungariei: 4-0!

Spectacol și eficiență

Norma de goluri pe care o realizează în ultima vreme Steaua în compania echipelor pe care le întâlnește a fost îndeplinită și în întâlnirea cu M.T.K. Budapesta din cadrul primului meci al Cupei Campionilor Europeni. Victorioasă cu 4-0, echipa din Ghencea se poate socoti deja scutită de emoții în legătură cu calificarea sa în turul doi al competiției. Dar nu numai diferența de goluri a bucurat pe suporterii stelești, ci și maniera categorică în care Steaua a reușit să-și domine adversarii și să-și infrângă într-o partidă aflată de la început și pînă la sfîrșit la discreția jucătorilor bucureșteni.

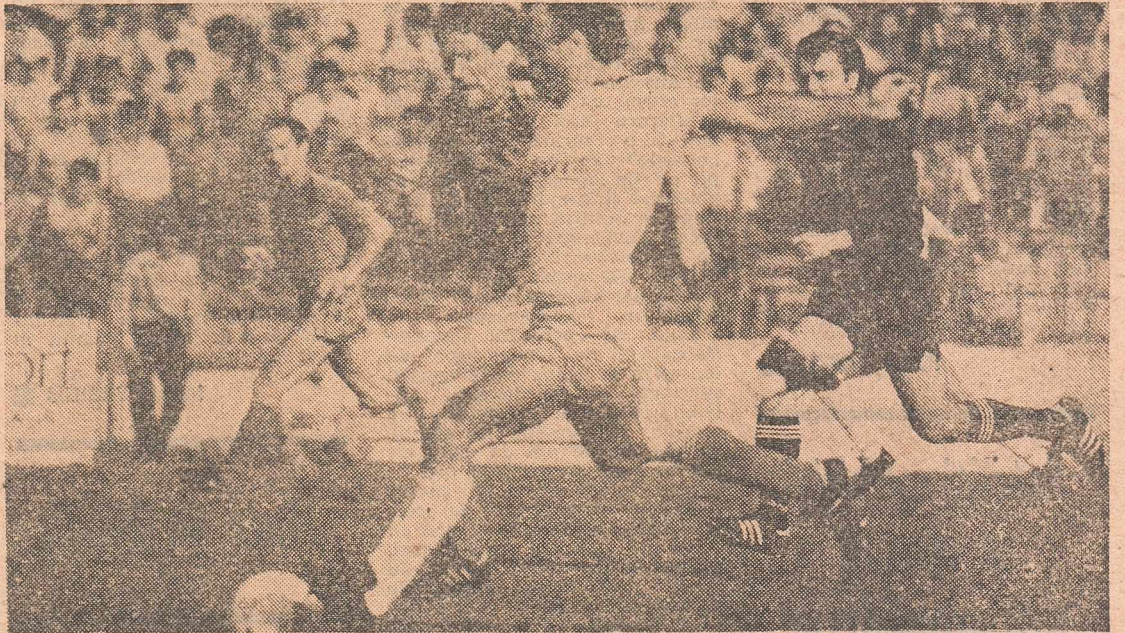
Dacă ar fi să descifrăm mai în detaliu ce i-a adus pe acestia la succes ar fi, fără îndoială, nu atât forța lor de joc — remarcabilă! —, ambiția de a câștiga — și ea la cote înalte! —, ci, mai ales, o tehnică de multe ori desăvîrșită și care a stîrnit o justificată admirație, punctată deseori de aplauzele celor prezenți. Steaua a jucat altceva decît adversara sa. Numai cînd poți să-ți deposezi adversarul de balon cu siguranță, așa cum o face Bumbescu, numai cînd te miști pe teren ca un mecanism ce nu poate fi dereglat de nici o împrejurare potrivnică, așa cum e cazul lui Ungureanu, numai cînd îți servești cu mingi coechipierii cu precizia lui Boloni, cînd de învîrti printr-adversari ca un spiridus, fără să pierzi mingea, așa cum face Hagi și numai cînd mișcările tale sînt atât de imprevizibile încît pur și simplu îi lași buimaci pe cei care încearcă să te deposeze de balon, așa cum o face Lăcătuș, numai atunci o echipă poate spune că are jucători de talie internațională și-și poate permite să joace dezinvolt, cu subtilitate, într-o deplină luciditate. Avînd jucători admirabil pregătiți tehnic și tactic, Steaua a izbutit să construiască faze de mare rafinament, să

marcheze goluri multe, așa cum toți iubitorii fotbalului nostru doreau, și să realizeze un spectacol ce i-a încîntat pe toți, fiind în permanentă la cîrma jocului și impunîndu-și ritmul care i-a convenit, modalitatea de joc care i-a adus victoria.

Și a mai reușit ceva, ceva deosebit de important pentru fotbalul românesc, în care uneori calculele hirtiei sînt răsturnate în mod senzațional de ceea ce se întîmplă pe teren: a obținut, la un scor mare, o victorie care trebuia, în mod logic, obținută la un scor mare, tinînd cont de lipsa de formă pe care o înregistrează în clipa de față M.T.K. Budapesta. E un semn de maturitate, un semn pretios de profesionalism, de abordare responsabilă a oricărui meci, într-o deplină cunoștință de cauză și cu cele mai potrivite mijloace. În partida de miercuri nimic n-a fost la voia întîmplării în jocul echipei steleste. Golurile n-au fost un rezultat al hazardului, ci au urmat unor combinații care i-au pus pe Hagi (în minutele 11 și 26), Boloni (în minutul 63) și Lăcătuș (în minutul 83) în situații ideale pentru a înscrie. Steaua elimină cu brio, încă o dată, un rețen care s-a auzit uneori pe stadioanele noastre: „Am jucat bine, dar n-am avut noroc”. Cînd elevii lui Anghel Iordănescu își fac cu prisosință datoria nu mai au nevoie să apeleze la sansă. Ea le suride tocmai fiindcă sînt rai buni, mai angajați cu toată ființa, în obținerea victoriei. Iar cea de miercuri, care-i atestă din nou Stelei clasa continentală, ne lasă să întrezărim că, păsînd cu dreptul, echipa clubului militar ne poate aduce aceleași satisfacții cu care ne-au obișnuit în ultimii ani.

Bravo, Steaua! Succes în continuare!

GEORGE ARION ■
Fotografii de PAUL AGARICI ■

În Regie, mai puțin decît speram

Așteptat cu un interes deosebit, sport de prestațiile total opuse, în propriile lor campionate (G.K.S. Katowice înregistrînd spectaculoase evoluții, acasă și în deplasare, în timp ce Sportul Studentesc acumulse, după patru etape, doar un punct, și acela pe teren propriu), meciul din „regie” a debutat furtunos, studenții bucureșteni creîndu-și, din start, cîteva foarte clare ocazii de gol, ratate de puțin de Stănicu (minutul 4), Tîrlea (minutele 9 și 11), Cristea (minutul 21). Dar cele mai clare situații de gol aveau să se desfășoare în această primă repriză în minutul 28, cînd Cristea, intrat în colțul carucului, expediază un șut înșelător, iar Tîrlea, în loc să preia în gol, singur în fața porții, sare peste balonul care, îndreptîndu-se spre colțul lung, este deviat în ultimă instanță de portarul oaspeților, Dreszner, în corner. Atacurile Sportului se cam încheie cu o altă ocazie, același Tîrlea pătrunzînd în careu și șutînd fără prea mari șanse, cînd mult mai eficientă ar fi fost o pasă către Bozeșan, complet liber la numai 10 metri, perpendicular pe poartă. Să mai notăm două evenimente din această primă repriză: în minutul 22 intră Lesiak, în locul lui

Krzyos, accidentat, iar Grzesik este eliminat (cartonaș galben pentru lovirea lui Stănicu, apoi cartonaș roșu pentru proteste la prima decizie). Nu s-ar putea spune, privind această listă a ocaziilor și precizînd că oaspeții n-au îndrăznit mai nimic în atac (au expediat primul și singurul lor șut spre poarta lui Voicilă abia în minutul 12!), că Sportul n-a jucat bine. Dimpotrivă, surprinzător de ofensiv și de bine legat, în comparație cu ultimul meci din campionat, cel în compania studenților clujești. În atare condiții, cînd, în minutul 46 s-a reușit deschiderea scorului (șut foarte puternic al lui Stănicu, de la aproximativ 25 de metri, pe care Dreszner nu l-a putut reține, iar Tîrlea a reluat cu capul, din 5 metri, direct în gol) și cînd gazdele mai aveau la dispoziție o repriză întreagă, în care jucau în superioritate numerică, era de așteptat să asistăm la înscrierea a cel puțin încă două goluri. Din păcate, n-a fost să fie așa. Oaspeții au închis și mai mult jocul, l-au fragmentat prin numeroase faulturi, au mai tras și de timp, ba au lansat și cîteva contraatacuri destul de tăioase și, pînă la urmă, au scăpat cu fața curată. Ocazii de gol, pentru studenții bucureșteni, firește, au fost destule,

mai numeroase și mai clare decît în prima repriză. Coraș, Tîrlea și Stănicu au muncit enorm, au împins echipa înainte, au șutat, au centrat, au pasat în careu, au realizat faze ideale pentru gol, dar golul n-a mai venit. S-a șutat peste poartă, în bară, sau a apărut Dreszner. Nu-i mai puțin adevărat că oaspeții au beneficiat de serviciile a doi fundași centrali de excepție, Piekarczyk și Bięgun, iar Lesiak a făcut tot ce-a putut pentru a incomoda jocul de la mijloc al echipei noastre. Firește, „vina” pentru acest scor limitat, cînd putea fi obținut, pentru meciul retur, unul foarte liniștitor, un 3-0, de exemplu, aparține cu precădere înaintașilor, dar punctul slab al Sportului se dovedește a fi, în continuare, mijlocul, unde jocul este lent, lipsit de fantezie și de scilpire, mai ales la construcția fazei de atac. Dacă avem în vedere meciul foarte bun în compania lui Dinamo, cu numai zece zile în urmă, putem spera că această victorie, chiar și la limită, ar putea fi valorificată în meciul retur. Un meci care se anunță foarte greu, mai ales că, probabil, oaspeții îi vor folosi și pe Furtok, Nawrocki și Wijas, trei din piesele de bază ale echipei, indisponibili în primul meci. Nu ne rămîne, pînă una-alta, decît să aplaudăm o victorie care este, orice s-ar spune, o victorie și să sperăm, totuși, în fragila ei consistență. Nu de altceva, dar în fotbal totul e posibil, chiar și cu numai 1-0 la activ. Altfel spus, lupta continuă.

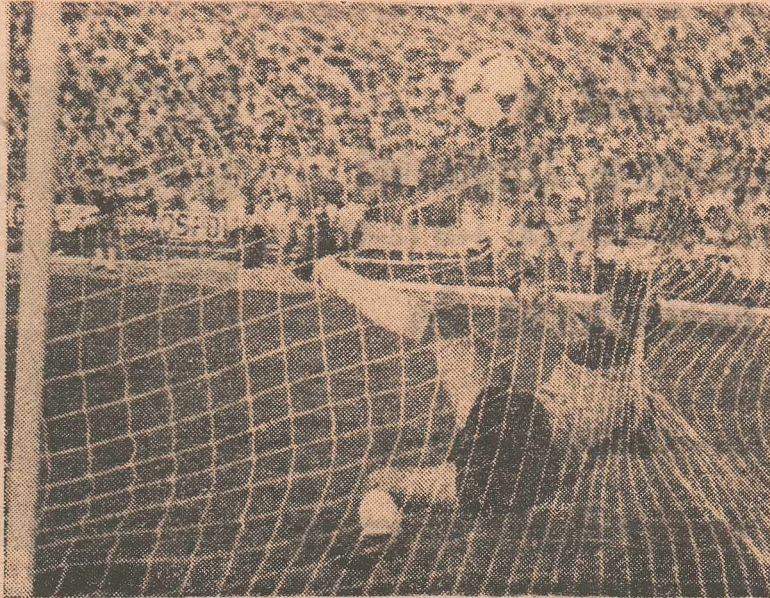
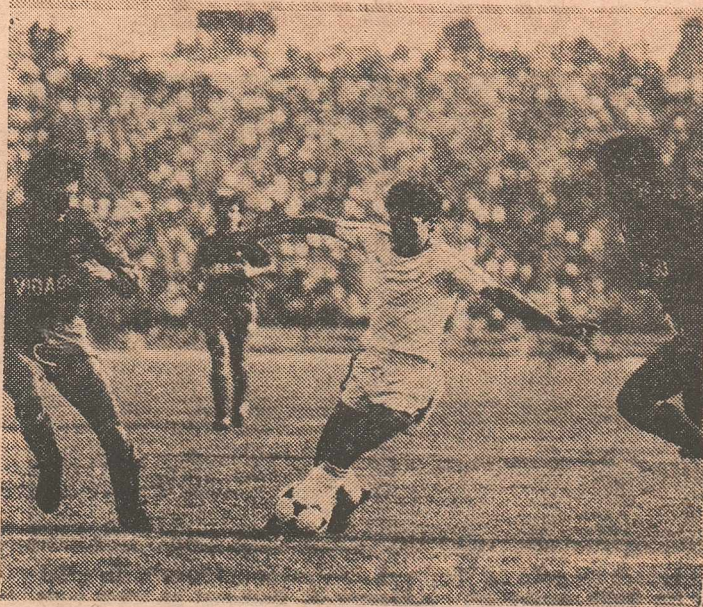
VICTOR NIȚA ■

Fotografie de PAUL SIMBOTIN ■

Senzaționala răsturnare de scor, pe stadionul din Bănie

Universitatea Craiova revine de la 0-2 la 3-2!

Fotografii de COSTEL IVAN și GHEORGHE AVRAM

Dacă Universitatea este o echipă în redevenire, publicul, acest mare public oltean, a rămas cu gustul performanței. Stadionul „Central” din Craiova a cunoscut din nou atmosfera marilor meciuri ale Universității. Mai rămâne ca echipa studențească de astăzi a Craiovei să demonstreze că se poate conta pe ea cel puțin în viitorul apropiat. Ca să fim exacti, aceste gânduri mi-au venit din minutul în care a intrat Gheorghită Geolău. Tot ce este anonim, confuz și inexact până în acel moment — ne referim în special la prima repriză, repriză în care lipsa de experiență a lotului craiovean și o greșală de arbitraj (ofsaidul din care s-a dat primul gol) — a permis portughezilor să conducă detașat, deci, tot ceea ce ne amăra sufletele în acele prime 45 de minute, a dispărut ca prin minune. Prima acțiune a lui Geolău, încheiată cu golul din penalty al lui Ciurea, a dat echipei ceea ce îi lipsea: moralul de învingător. Ziua bună a lui Gheorghită avea să aducă încă două goluri, înscrise de Vancea

și Ghită, făcându-i pe ziaristii portughezi — care își transmită deja triumful prin telefon — să exclame: incredibil!

Mi-am amintit atunci de un alt meci al lui Gheorghită Geolău, de senzaționalul retur cu A. S. Monaco, pe atunci Universitatea calificându-se, după un meci dramatic, datorită în bună măsură craioveanului. Socolim că antrenorul Constantin Oțet a gândit bine: cu o echipă foarte tină, numărând puțini oameni cu experiență în dispozitivul ei, se impunea drămuirea forțelor lor. Așadar, intrarea lui Geolău a confirmat și calculele conducerii tehnice a echipei. Desigur, calificarea se va juca la Chaves, dar credem în această primă experiență a tinerei echipe, după cum așteptăm foarte mult de la Lung, care va reintra, un Lung care este „minte” împede a oltenilor, în stare să-ți înă „în priză” în teren. Poate că va intra și Rada, dacă se va reface și el, și Zamfir. Încolo, așteptăm de la Stoica și Ciurea să fie ceea ce au arătat că pot fi

în campionat, de la Negrilă să fie același om de bază, iar de la Geolău, firește, măcar golul calificării. La Chaves nu va fi de loc ușor, dar Craiova toată — echipa, conducerea ei tehnică

— și toți cei care-i sprijină — vor face totul pentru ca studenții să-și apere șansa până la capăt.

RAZVAN BARBULESCU

Victoria București debutează cu o victorie

(Urmare din pag. 24)

Singura acțiune notabilă a fost aceea creată în minutul 85 de Lemesios care și-a încheiat cursa printr-un șut ce avea să-l găsească la post pe Rotărescu. Victoria ar fi putut însă să-și mărească avantajul în minutele 70 (cap Nută, respins de apărarea adversă), 79 (Augustin șut plasat, apărut de Constantin), 80 (cursă a aceluși Augustin, pas spre Nută care nu mai are însă forța de a finaliza) și 86 (la șutul la vinclu al lui Augustin care a întâlnit bara), dar oricum obiectivul ei fusese atins.

Un meci câștigat pe merit, în care echipa noastră a etalat un joc frumos, curat, excelent pregătit din punct de vedere tactic de antrenorul Dumitru Nicolae-Nieșor, după o partitură interpretată perfect de elevii săi. În debut în cupele europene cu dreptul, o izbândă ce spune multe despre opțiunea Victoriei, care se poate gândi de pe acum la turul II al Cupei U.E.F.A. Sintem siguri că, printr-o pregătire la fel de atentă, prin seriozitate și devotament jucătorii Victoriei pot atinge acest obiectiv spre care, iată, au făcut un pas important, pentru care merită toate felicitările.

Civilizația sportului

Au luptat și au învins

Pornind de la o scrisoare referitoare la „cursa” curajoasă a fotbalistului Marcel Pușcaș pentru recuperarea handicapului unei grave accidentări, aminteam în comentariul anterior despre o tină atletă care învingându-se pe sine, a încercat imposibilul și dăruindu-se la paralizie a redevenit alergătoare. Revenim cu alte exemple în speranța că lecțiile de viață, de voință și de curaj din istoria sportului mondial pot da încredere celor aflați la grea încercare.

Sportivii noștri au dovedit adeseori spirit de sacrificiu, admirabile calități de voință. Discobola Lia Manoliu a câștigat la Ciudad de Mexico titlul olimpic după un serios accident muscular care o făcea indisponibilă. La o altă olimpiadă, cea de la Melbourne, Nicolae Linca a boxat după o injecție cu o doză importantă de novocaină la mina fracturată, dar și-a descoperit suficiente resurse pentru a învinge și cuceri medalia de aur. Ginnasta Nadia Comăneci nu și-a abandonat echipa la campionatele mondiale de la Dallas cu toate că avea o infecție gravă în palmă și reprezentativa României, în formație completă, a câștigat titlul suprem.

Campionul olimpic de la Tokio la săritura în înălțime, atletul sovietic Valeri Brumel, a suferit în plină glorie sportivă un accident de motocicletă care nu a lipsit mult să fie urmat de amputarea unui picior. După 6 intervenții chirurgicale și 3 ani de luptă îndârjită cu sine, cu cirjele și cu... compasiunea publică, Brumel a revenit pe stadion!

Fotbalistul francez Philippe Gondet, unul dintre cei mai buni atacanți din generația anilor '60, a suportat, la interval de doi ani, operații complicate la ambii genunchi. A reintrat, după o lungă reeducare a mușchilor, jucând cu ligamente de plastic și nu oriunde, ci în echipa națională!

După o hemoragie internă provocată de o ciocnire într-un joc de rugby și câteva zile „petrecute” între viață și moarte, neozelandezul Murray Halberg, cu un braț și un umăr atrofiate, s-a lansat în cursele atletice de fond devenind campion olimpic la Roma!

În anii 30, o tină jucătoare americană de tenis, Alice Marble, atinsă de o gravă boală de epoci, după 6 luni de sanatoriu, s-a angajat într-un extraordinar efort de recuperare, a revenit pe terenuri și în 1939 a câștigat turneul de la Wimbledon fără să piardă un set!

Exemplele de sportivi care au luptat și au învins în condiții potrivnice pot continua cu gimnastul Dan Grecu, atletul Carol Corbu, canotorii, rugbiștii și alți „încăpăținați” din familia sportului. Ele ne demonstrează că atunci când urmărești un ideal trebuie să știi să lupți pentru el chiar dacă unii sceptici te consideră... terminat. „A fi, înseamnă a fi luptător”.

CRISTIAN ȚOPESCU

Toată lumea face sport

● Ciclistul irlandez Stephen Roche și-a încununat excepționalul sezon cucerind, la Viena, titlul de campion mondial pe șosea. Astfel, Roche reușește să imbrace, în același an, tricoul roz de câștigător al Turului Italiei, cel galben, de învingător în Turul Franței, și tricoul „arc-en-ciel”, al campionului lumii la fond, ispravă realizată până acum doar de „căpeanul”, belgianul Eddy Merckx (even-tul „Giro-Tour” a fost obținut de cinci cicliști, dintre cei mai mari: Fausto Coppi, Jacques Anquetil, Eddy Merckx, Bernard Hinault și irlandezul citat).

● Într-o posibilă ierarhie a recordurilor de succese ciclistice, pe primul loc s-ar situa cele 9 victorii ale francezului Jacques Anquetil (între 1953 și 1966) în „Marele Premiu al Națiunilor”, cursa contracronometru clasică, apoi cele 7 victorii ale lui Merckx în „La Primavera” (Milan-San Remo), precum și cele cîte 5 victorii în Turul Franței trecute în contul lui Anquetil, Merckx și Hinault. Italienui, francezii, belgienii, acum aproape inexistenți în marile ocazii... ● Un punct pierdut pe teren propriu și, deci, un punct câștigat în deplasare. Iată motive de amărăciune pentru gazde și de bucurie în tabăra oaspeților, nu? Nu, pentru că fotbalul răstoarnă, cum îi stă și bine, și această obișnuință. Iată, rezultatul meciului de la Moscova U.R.S.S. — Franța 1-1 (preliminariile C.E., grupa a 3-a), înseamnă, practic, calificarea sovieticilor, în timp ce pentru deținătorii titlului constituie „Punctul final”, cum înspirat s-a exprimat trimisul lui „L'Humanité”, francezii pierzând orice șansă, chiar teoretică, de a-și putea apăra anul viitor coroana cucerită în 1984. ● O-

perația la tendonul lui Achile la care a fost supus baschetbalistul sovietic Arvidas Sabonis a fost încununată de succes, specialiștii apreciind că în cel mult trei luni cel mai bun jucător amator de baschet din lume va putea reveni în preajma coșului. ● În absența celebrilor Nacional Montevideo, eliminată din prima ligă datorită falimentului financiar, campionatul uruguayean de fotbal este dominat de o formație cu nume neobișnuit pentru majurile lui Rio de la Plata: Danubio, lidera clasamentului. ● Antrenorul echipei de canotaj academic a Universității Oxford, Dan Topolski, a demisionat, în urma unui diferend cu căpitanul echipajului, americanul Chris Penny. Ca-n fotbal! Și pentru ca asemănările să nu rămână, ca să zicem așa, la suprafață, să amintim că în 15 ani Topolski a condus Oxford-ul la 10 victorii consecutive împotriva Cambridge-ului, în celebra „Boat-race” de pe Tamisa... ● O altă absență notabilă în actualul sezon de canotaj: marea speranță a schifului italian, Davida Tizzano, campion mondial de juniori anul trecut la

simplu, a devenit indisponibil, fiind rănit de un glonț la picior, în timp ce încerca să prindă hoții care-i furaseră motoreta! ● Karl-Heinz Rummenigge (95 de selecții în reprezentativa R.F. Germania) și-a găsit un loc sub soare, în Elveția, urmînd să evolueze la Servette Geneva, după rezilierea contractului cu Internazionale Milano și tratative infructuoase cu Cesena, Bayern München și V.f.L. Bochum. „Kale”, în vîrstă de 32 de ani, fost campion (dacă nu știți) de tenis-juniori al R.F.G., îi va întîlni în Țara Cantoanelor pe colegii săi din „calcio”, italienii Giancarlo Antognoni și Marco Tardelli, „reformați” din Peninsula... ●

LUCIAN OPREA

Mozaic alb negru (II)

ADEVĂRAT K.O.! Așa apreciază presa șahistă mondială anul 1988 pentru participanții în campionatul mondial (cielul 1987-1990) pentru că la anul se vor desfășura turneele candidaților, sferturile, semifinalele și finala meciurilor candidaților la titlul mondial, urmînd ca deja în septembrie să fie cunoscut noul challenger. Viitorul meci pentru titlu va fi tot de 24 partide și este prevăzut pentru anul 1990 ● PRO-NOSTICURI. Revista iugoslavă „Politika” aprecia că șanse de calificare la „candidați” din turneele interzonale au următorii jucători: la Subotica: Short, Tal, Ribli; la Zagreb: Korcinoi, Seirawan, Nikolic sau Miles și la Szirák: Beliavski, Portisch, Ljubojevici sau Nunn. Pronosticurile nu s-au adevărat întru totul. La turneul candidaților s-au calificat în urma disputării turneele interzonale de la Subotica: G. Sax (Ungaria), N. Short și J. Speelman (ambii din Anglia), de la Zagreb: V. Korcinoi (Elveția), Y. Seirawan (S.U.A.) și I. Ehlvest (U.R.S.S.) și de la Szirák: V. Salov (U.R.S.S.). J. Hjartarson (Islanda). Cel de-al 14-lea participant va fi cunoscut la finalul meciului dintre J. Nunn (Anglia) și L. Portisch (Ungaria) ● TURNEUL CANDIDAȚILOR va fi organizat de Federația canadiană la Saint John între 23 ianuarie și 21 februarie avînd calificații de drept pe A. Sokolov, A. Iusupov și R. Vaganian, (toți trei din U.R.S.S.), J. Timman (Olanda) și pe K. Spragett, reprezentantul țării gazdă ● CANDIDAȚII. Sokolov, Iusupov, Vaganian și Timman coboară din meciurile candidaților în turneu. Au avut suficient răgaz să participe la numeroase turnee de pregătire. Mai în formă este, deocamdată, R. Vaganian. G. Sax (33 ani) a câștigat cu șansă turneul de la Subotica, numărîndu-se prima oară printre „candidați” și „făcînd rocada” pentru turneul de la Saint John cu „marele invins”, Zoltán Ribli, clasat pe locul patru, la egalitate de puncte cu ex-campionul lumii, Mihail Tal. „Copilul minune” al șahului britanic, N. Short (22 ani), prin jocul său agresiv, și-a câștigat porecla: „I. e4-Killer”. J. Speelman a cucerit simpatia publicului iugoslav demonstrînd un mare progres în joc. Rezultatele sale l-au adus în poziția 13 în lista Elo. Profesionistul dominat de teama de a pierde a marcat un salt psihologic important, jucînd fiecare partidă pentru victorie. În ultima clipă, B. Spasski a renunțat să ia startul la Zagreb. Nu se știe exact dacă motivele sale coincid cu cele ale altor profesioniști, precum R. Hübner sau V. Hort, care nu mai participă în C.M. fiind mai mult atrași de turnee. V. Korcinoi și-a făcut „încălzirea” pentru „interzonal” participînd la o conferință de presă ocazională de festivalul de la Biel după un sezon bogat în turnee și meciuri de pregătire. Va fi un candidat la titlul mondial care va avea un cuvînt greu de spus în calificarea în sferturile de finală ale meciurilor spre titlul suprem. Y. Seirawan, după ce a câștigat alegerile la presedinția Federației americane, a jucat mult mai bine decît alte dați. Neașteptată a fost calificarea lui I. Ehlvest. La Szirák finalul turneului a răsturnat pronosticurile. Excelent a jucat cunoștința noastră din meciul din C.C.E. de la București, islandezul Hjartarson, care, surprinzător, s-a calificat la egalitate de puncte cu sovieticul V. Salov, eliminîndu-l pe primul favorit, A. Beliavski. J. Nunn a prestat un joc frumos, de calitate. O jumătate de punct în plus l-ar fi lipsit de grija de a-l întîlni într-un meci de baraj pe maghiarul L. Portisch ● TOTUL PENTRU INFORMAȚIE este deviza șahistului, pe care o va susține noua publicație de amploare anunțată pentru apariția în anul 1988 „Schach-Spiegels”. În paginile sale se vor întîlni comentariile a o mie de partide în limbajul internațional al șahului. În cazul în care planurile vor deveni realitate, vor concura publicațiile „Informator” și „New in Chess”.

Să ne bucurăm cu prudență.

Lupta pentru calificare continuă!

■ **Campioana României a surclasat campioana Ungariei**

STEAUA BUCUREȘTI — M.T.K. BUDAPESTA: 4-0 (2-0)

■ **Senzațională răsturnare de scor din Bănie**

UNIVERSITATEA CRAIOVA — CHAVES: 3-2 (0-1)

■ **În Regie, mai puțin decât speram**

SPORTUL STUDENȚESC — G.K.S. KATOWICE: 1-0 (0-0)

Comentarii în paginile 22-23

Nu știm dacă ei se bucură de golul lui Hagi sau de victoria „Victoriei”, de golul lui Bölöni sau de golul lui Ghiță pentru că, indiferent de stadionul pe care s-au aflat, iubitorii fotbalului au fost suporterii infocați ai fiecăreia dintre cele cinci echipe românești angajate în lupta pentru calificare.

De la trimișii noștri speciali la Larnaca (Cipru) și Malines (Belgia)

Victoria București debutează cu o victorie

LARNAKA — VICTORIA BUCUREȘTI 0-1 (0-0)

O primire deosebită li s-a făcut jucătorilor români pe noul stadion E.P.A., primire pe măsura interesului de care s-a bucurat acest meci, aici, la Larnaca. În prezența celor peste 5.000 de spectatori care au luat loc în singura tribună existentă deocamdată aici, fluierul de început al arbitrilor Antal Hutak din Ungaria a găsit cele două echipe decise în obținerea cit mai rapidă a unui avantaj care să le facă să privească mai liniștite spre minulele caniculare în care aveau să se confrunte. Dar, ceea ce părea să fie un handicap pentru echipa noastră, aceste greu suportabile plus 39 de grade Celsius de la începutul partidei, a fost depășit

printr-o mobilizare și o voință exemplare. Prima repriză, începută sub semnul egalității celor două ocazii din minutul 3, create prin pătrunderile succesive ale lui Skalias și Vaiscovici, a fost controlată de echipa română, mai insistentă în joc, construind mai clar, aflându-se mai mult în posesia balonului și fiind astfel mai aproape de a obține un avantaj pe tabela de marcaj. Așa s-a întâmplat în minutul 26, la faza creată de Cojocaru care, după ce a șutat puternic determinându-l pe internaționalul cipriot Constantinou să respingă, l-a pus astfel pe Balaur într-o bună poziție, mingea s-a oprit în plasă, dar golul a fost anulat pe motiv de

ofsaid. Fusese cea mai mare ocazie de până atunci. Și asta în ciuda replicii foarte dirze a gazdelor, care face și mai prețios rezultatul Victoriei. Să subliniem acea pătrundere din minutul 16 a lui Maki, încheiată cu o centrare spre Skalias și cu o lovitură de cap a acestuia peste transversală. Repriza întâi, desi avea să păstreze până la finalul ei egalitatea, putea profila dezlănțuirea Victoriei de după pauză. Și, într-adevăr, doar 5 minute de la reluare le-au fost necesare jucătorilor români pentru a înclina balanța în favoarea lor. Golul, cel ce avea să consfințească victoria echipei noastre, a fost opera lui Ene, care l-a învins pe portarul cipriot cu un șut necruțător, din poziție centrală, puțin în afara careului de 16 m, surprinzător și prin aceea că a fost deviat de opoziția unui apărător. Din acest moment Victoria preia definitiv cîrma jocului și nici una din încercările gazdelor de-a reechilibra partida nu mai are sortii de izbîndă. Insistența lor înfilnește un zid de netrecut.

(Continuare în pag. 23)

CONSTANTIN DRAGOMIR ■

Rezultat cu speranțe pentru retur

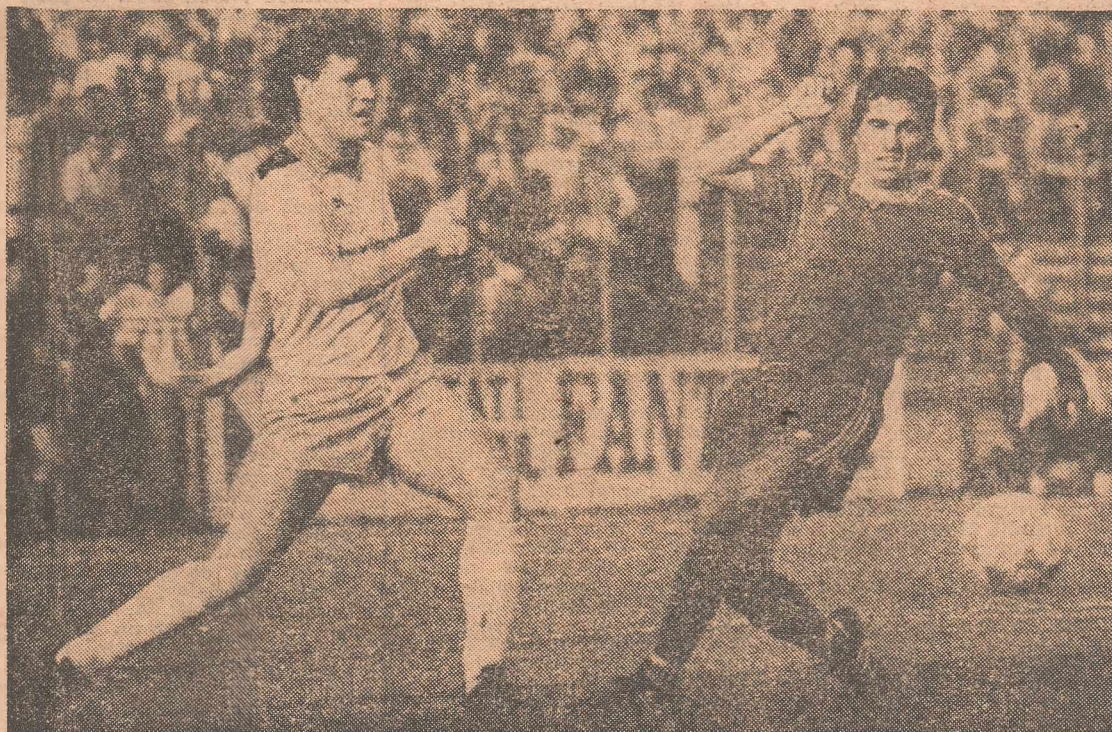
F.C. MALINES — DINAMO BUCUREȘTI 1-0 (0-0)

Regretul nostru este că Dinamo n-a reușit un rezultat mai bun (și acest 0-1 fiind bun, în condițiile date) cu cit gruparea sportivă din Șos. Ștefan cel Mare a pregătit impecabil acest joc, tratînd deplasarea în Belgia cu importanța și minuția unei veritabile campanii — pentru că în fotbalul internațional actual nu se mai poate altfel. Și nu de complezență spun că, cei din urmă acum, pot fi peste două săptămîni printre cei dintîi... calificați — dacă ținem seama și de orele de începere a jocurilor în țară. Pînă atunci, mă grăbesc să spun cum este această K. V. Mechelen, această mică necunoscută a fotbalului european, după „trei decenii de vegetare”, cum aprecia presa lor, îi renasc ambiții dintre cele mai mari. Ei bine, băieții „Din spatele cazarmii” (denumirea populară a stadionului li s-ar fi potrivit și la propriu...) alcătuiesc o echipă tare, athletică, insistentă, orgolioasă, puternic motivată, pusă pe fapte mari — și cu alte asemenea atribute, cite or mai fi încăpînd în fizionomia unei formații multinaționale. De altfel, într-o discuție de luni, antrenorul Aad de Mos (foarte la modă aici de cînd a fost desemnat cel mai bun antrenor al Belgiei în sezonul trecut) relua profesiunea sa de credință: „Spectacolul? C'est quoi le spectacle?”. Și „atîta vreme cît nu există nici un juriu care să aprecieze echipele după calitatea jocului, imi mențin punctul de vedere”. „Fiecare întîlnire e o luptă”, conchidea el. O luptă a fost și meciul de astă seară (miercuri, n.r.), numai că n-a fost o luptă dreaptă, cum se spune pe la noi, ci mai degrabă o trîntă subtil dirijată de arbitrul Aspitarde. Acest micuț pirat al gazonului s-a prezentat dintr-un început dinamoviștilor cu o mină în gură — la fluier, și cu alta în buzunar — la cartonașe, pe care s-a și grăbit să le folosească în fața lui Movilă și Cămătaru. Mai mult, în minutul 36 nu-și reprimă tentația de a-l mai scoate o dată pe cel

galben, dar cel vizat era Movilă: firese, cartonașul galben se transformă în roșu, și asta numai pentru că jucătorul nostru se răzgîndise, lasînd mîngin jos la execuția unui aut pe seama lui Mihăescu: sancțiune la o limită foarte scrupuloasă a regulamentului.

În condițiile astea, se înțelege că situația dinamoviștilor s-a complicat, în fața unei echipe cu Mechelen fiind greu să joci și în 11, dar mite în 10 oameni! Totuși echipa Dinamo a făcut proba că la startul acestei a treia tentative de repetare a unei performanțe europene este mult mai bine pregătită, dețînd punctele de vedere, decît în precedentele două sezoane. La „știința jocului” s-a dovedit mult superioară adversarei sale, așa explicîndu-se și faptul că belgienii n-au reușit atîta cît își doreau și își imaginau. Golul lor a picat în urma unei pase pe care De Wilde a dat-o cu capul (și cu cap, pe o traiectorie înșelătoare „de hen”), Lupu și Nicolae au ezitat, Den Boer s-a desprins de ultimul și a înscris, amintindu-mi de golul primit de națională la Atena. Ulterior, experiența mai bogată și jocul mult mai combinativ și bine gîndit tactic al dinamoviștilor au retezat treptat din iureșul gazdelor, mulțumite și nu prea de acest fragil și surmontabil 1-0. Formația noastră a avut alcătuirea cea mai oportună pentru acest meci, excepțînd absența impusă de o accidentare a lui Andone și menționînd că Mateuț a jucat cu „dreptul” cam sigilat tot din cauza unei accidentări (călcătura de la Moreni): Moraru — Mihăescu, Movilă, Nicolae, Varga (min. 70 Dumitrascu) — Rednic, Lupu, Mateuț, Orac — Damaschin, Cămătaru. Stadionul a fost arhiplin, 12.000 de spectatori la un tarif dublu față de meciurile din campionat, cu fanfară și tot tacîmul în tribune tot timpul meciului. Numele arbitrilor nici nu mai trebuie pomenite.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Unul din principalii autori ai victoriei de pe Ghencea, Hagi